MORDECAI ROSHWALD

ULTIMATUM

ULTIMELE ZILE ALE UNUI RĂZBOI ATOMIC

Din jurnalul ofițerului–
declanșator X-127

roman

În românește de
DAN HOGEA

1980

EDITURA POLITICĂ
București

Coperta de VALENTINA BOROȘ

MORDECAI ROSHWALD

LEVEL SEVEN

WILLIAM HEINEMANN LTD.
LONDON, 1959

Cum am început să scriu acest jurnal

A trecut ceva timp — mai exact 37 de zile — de cînd m-am hotărît să încep acest jurnal. Dar acest timp mie mi s-a părut mai lung şi azi aceste 37 de zile îmi dau impresia unei veşnicii. Viaţa mea de pînă acum o văd ca pe un vis mult înapoia mea, ca pe o imagine palidă a vieţii altuia, străin mie. Într-un anumit sens, mărturisesc însă, m-am obişnuit repede cu noua mea viaţă, chiar dacă nu mă simt, propriu-zis, ca peştele în apă.

Acum, cînd jurnalul meu a devenit un fapt palpabil, mi-a venit şi ideea să scriu un fel de introducere.

Introducere pentru cine ? mă întreb. Ce şansă există oare ca jurnalul ăstă al meu să cadă în mîinile cuiva ? O spun textual. Căci, necunoscutule şi neavizatule cititor al meu, tu, cel dintr-un îndepărtat viitor, trebuie să ştii că acest jurnal a fost scris într-o închisoare subpămînteană.

Aceste temniţe, ca cea a mea de acum, sînt atît de adînc sub scoarţa terestră, încît deţinutul nu vede niciodată vreo rază de soare. Nu are această şansă. Acum, nu că noi, aceştia de aici, am avea nevoie de lumina zilei, o, nu. Iluminatul aici e aşa cum şi l-ar dori oricine : fără cusur. E perfect, e dozat după toate regulile ştiinţifice, după ultimele descoperiri ale fizicii şi biologiei. Şi dac-ar fi să fac ironii, aş spune că, într-o privinţă, lumina de aici e mai

bună decît lumina soarelui : nu e niciodată redusă de norii șugubeți și nici n-ai nevoie să dai bani pe ochelari de soare. Și, să vezi, chiar temperatura e tot timpul constantă : cam de 19 grade Celsius, dacă nu mă înșel. Aici, la noi, nu auzi sporovăieli despre starea vremii, pentru că vremea nu există...

Carevasăzică sînt aici, cum ar veni, la 1 350 de metri sub pămînt, cu perspectiva de a nu mai vedea în vecii vecilor strălucirea soarelui, — și scriind un jurnal, care și el, după toate probabilitățile, nu va ajunge în mîna nimănui. Ideea acestui jurnal mi-a venit la puține ore după sosirea mea aici jos. Au fost ceasuri foarte grele, în care mi-a devenit limpede că n-o să mai ajung vreodată sus. Dar trebuie să încep cu altele mai dinainte, ca să vă pot povesti cum a început totul...

Era în ziua de 21 martie. Exact la orele 8 dimineața. Stăteam în camera ce-mi fusese atribuită la centrul de instrucție OD. Ca să știți „OD" este prescurtarea, în inițiale, a cuvintelor „ofițer-declanșator". Terminasem tocmai micul dejun și priveam distrat programul de antrenament ce-l aveam pe masă, cînd cineva a bătut la ușă.

Un curier și-a vîrît capul prin deschizătura ei și mi-a spus că „șeful" vrea să stea de vorbă cu mine. Așa că, ieșind, am aruncat o privire în oglindă, am scuturat un fir de praf imaginar de pe mîneca vestonului și luîndu-mi cascheta din cuierul din spatele ușii am ieșit din odaie.

N-am avut atunci nici cea mai mică bănuială că în secunda aceea îmi lăsasem toată viața anterioară în urma mea, pentru a începe una nouă. Țin minte că nici nu m-am mirat că „șeful", comandantul, mă chemase prin curier, deoarece o mai făcuse deseori pentru motive importante ; adică cu prilejul unor delegații, distincții sau instrucțiuni. Iar altădată, îmi amintesc și asta, — tot așa pentru motive chiar aparent minore, ca, de pildă, să mă întrebe, nonșalant, cum îmi petrecusem week-end-ul sau dacă aveam cu-

noscuți care par să se intereseze de probleme militare. Ba, închipuiți-vă trăznaia, ne și convoca cîteodată chiar pentru discuții amicale sau șuete nevinovate, așa încît te puteai întreba, odată ajuns în cameră, dacă „bătrînul", vulpoi cum era, avusese într-adevăr un motiv ascuns să ne cheme sau voise să aibă cu cine sporovăi, iaca, numai așa, de plictiseală. Căci, comandantul era, pare-se, deseori cuprins de un plictis de moarte, fiind un singuratic. Un izolat mai bine spus. Organizatoric, era desigur superiorul nostru, dar din punct de vedere tehnic nu se compara cu noi. Astfel că de ascultat îl ascultam, ne supuneam fără crîcnire, dar rareori era respectat de subalterni. Iar ca prieten, nu-l considera nimeni ca atare, nici vorbă. Și dac-ar fi să fac o comparație, raporturile noastre cu el ar putea fi comparate cu cele existente între ofițerul gomos și un plutonier major, pe care, e drept, primul îl lasă să fie un fel de mic rege față de trupă la instrucție și aplicații, dar cu care, în particular, nu are relații de prietenie. Dacă am nimerit-o zicînd așa, nu pot să știu, căci nu sînt dintr-o familie zisă distinsă, iar pregătirea noastră militară nu a prea avut de-a face cu vechile metode ale formării cadrelor.

Dar să revenim la povestea mea. Spuneam tocmai că atunci cînd am fost chemat la comandant habar n-aveam ce mă aștepta. Bănuiam vag că o să aflu ceva în legătură cu permisia. În ultimele trei luni nu avusesem voie să părăsesc centrul de formare, căci eram în ultima fază de cursuri. Nici măcar duminica n-o aveam liberă. Așa că mi se părea natural să primesc o permisie bine meritată. La „centru" aveam, ce-i drept, destule posibilități să ne organizăm plăcut timpul liber, dar, cum e omul, chiar neplăcerile vieții de afară ne păreau uneori de o ispititoare atracție, datorită miracolului schimbării de decor. Azi, adînc sub pămînt, tînjesc, e normal, chiar după viața înțărcuită de la centru. Ce să mai vorbim de vreo permisie

sau de nădejdea la așa ceva ; nu, nici nu vreau să mă gîndesc la asta. E mai bine.

Mi-aduc aminte că gîndul la permisie și la ai mei îmi sporise buna dispoziție cînd am ajuns la blocul administrativ și urcam cele trei trepte la biroul comandantului. „Bătrînul“ era liniștit și rezervat ca de obicei. Azi mi se pare însă că fusese mai liniștit și mai rezervat decît oricînd. M-a invitat să șed și mi-a spus că toate rapoartele superiorilor mei erau satisfăcătoare. Că, deci, voi fi avansat în curînd la gradul de maior și astfel voi fi remunerat mai substanțial.

„De fapt“, adăugase el cu un surîs forțat, „vei avea o soldă mai mare decît a mea, datorită cunoștințelor d-tale tehnice“.

I-am mulțumit pentru veștile bune și am constatat cît de bine știa totuși să-și ascundă adevăratele sentimente.

„Cît privește permisia d-tale“, continuă el, pe cînd speranțele mele creșteau, „trebuie să-ți comunic, spre regretul meu, că va trebui să mai ai o zi-două răbdare. Un bob zăbavă, adică o amînăm, căci ai fost detașat jos“.

Asta, cuvîntul „jos“, însemna în subteran, cu alte cuvinte că am să merg acolo, adînc sub pămînt, unde erau instalațiile noastre tehnice militare, de a căror existență știam, dar pe care nu le văzusem niciodată.

„D-ta vei putea deci să cîștigi acum și experiență, ca să zic așa, din prima mînă. Vei vedea acolo lucruri despre care s-a vorbit aici pe larg. Și, în fine, astfel vei avea ocazia să-ți faci datoria față de patria care a sacrificat atîtea mijloace materiale, timp și gîndire creatoare pentru pregătirea d-tale“.

Eu i-am înghițit atunci tirada bombastică destul de ușor, căci avansarea mea în grad și mirajul soldei sporite o îndulciseră apreciabil.

„Și cînd, îți vei fi sfîrșit vizita acolo jos“, a încheiat ofițerul-comandant, „vei primi permisia legală de două

săptămîni. Notează că și dispoziția aceasta e un ordin superior, față de care, cum e și firesc, nu am nici o putere".

Am reflectat fără voie că șeful ăsta, chiar cînd spunea lucruri plăcute, nu renunța să bată șeaua, dar atunci nu am făcut o problemă din asta. Țin minte că aveam în cap numai proiecte ispititoare pentru acele două săptămîni de libertate.

Dar și azi mă mai întreb : știa oare comandantul că chestia cu permisia era numai un truc, bun numai ca să ne ademenească pe mine și pe camarazii mei acolo, jos, sub pămînt ? Sincer, nu știu. Cred că și el transmitea, la rîndul lui, ordine pe care le pricepea tot atît de puțin ca și mine.

Cînd l-am întrebat ce răgaz am ca să mă pregătesc de drum, mi-a răspuns că o mașină mă așteaptă deja în fața clădirii. Chestia asta mi-a părut însă cam stranie, căci graba lui excludea o mulțime de treburi firești, personale și de organizare. Dar știam și că pregătirea mea acolo se baza pe principiul să execuți orice ordin fără discuție. Pe temeiul acesta, trebuia deci să accept, fără proteste, și restul dispozițiilor cel puțin ciudate : să nu îmi iau, de exemplu, nimic cu mine, nici măcar periuța de dinți.

„Acolo vei găsi, pus la dispoziția d-tale, absolut tot ce ai nevoie", a zis comandantul. „Nu trebuie decît să te urci în mașină !"

Totul începea să devină interesant. Dar nu aveam răgazul să mă gîndesc bine la asta. Și m-am ridicat, am salutat scurt, am ieșit din birou și, într-adevăr, m-am suit în mașina care mă aștepta cu motorul pornit. Mașina a demarat imediat. Țin minte și acum că m-am uitat la ceas. Era ora 8,30.

De-abia peste vreo cîteva zile, cînd soarta mea mi-a părut definitiv pecetluită, am înțeles adevăratele motive ale acestei grabe neobișnuite. Înaltul comandament nu voia să întîmpine nici un risc. Nu voia ca unul din noi, trimis

acolo, jos, să vorbească cu cineva despre asta. Unul ca mine trebuia deci să dispară subit, fără a mai avea contacte cu prieteni, camarazi sau familie. Orice relaţie personală trebuia să fie brusc întreruptă. Singurul om care ştia că noi — eu şi încă cîţiva — am fost delegaţi în subteran era comandantul. Astfel, duşmanul nu avea aproape nici o şansă de informaţii. Şi comandantul nostru, pare-se, ştie să-şi ţină gura. Chiar periuţa mea de dinţi părăsită intempestiv îşi avea, în fond, rolul ei în piesa asta admirabil regizată. Ea ar fi fost oricînd şi pentru oricine o dovadă că dispariţia mea nu are nici o legătură cu vreo misiune, ci poate fi rodul unei simple coincidenţe. Căci dacă eram trimis în misiune, aş fi fost lăsat să-mi strîng lucrurile mărunte. Noi cei ce plecam trebuia să dispărem fără a trezi vreo bănuială. Ca şi cînd se despicase pămîntul şi ne înghiţise. Da, căci asta a fost literalmente.

Maşina în care mă aflam era şi ea una militară, un jeep închis, ca oricare altul. Un model curent din cele folosite de gradele superioare. Ca ofiţer, aveam dreptul să stau în spate şi mă simţeam bine cînd mă gîndeam că aşa i se şi cuvine unui maior. Azi, însă, recunosc ce stupid era că mă gîndeam la avansarea de care tocmai aflasem. Dar aşa a fost : pe canapeaua moale mă simţeam ca un fel de Napoleon după bătălia de la Austerlitz.

Abia după ce, preţ cam de-o oră, mă legănasem în visuri de mărire, am remarcat că ceva era ciudat în maşina aceea. Anume că între mine şi şofer era un perete ce despărţea interiorul în două cabine propriu-zise. În filme văzusem deseori limuzine de lux cu geam între banchete. Dar în faţa mea nu era un geam de cristal glisant, ci unul din material mat, un soi de plastic de culoare lăptoasă. Eu, ca pasager, deci, nu puteam nici să-l văd pe şofer, dar-mi-te să vorbesc cu el. Şi tare aş fi vrut atunci să-l întreb ce era cu toată drăcovenia aceea. Dar m-am resemnat, descurajat,

și, ca să nu îmi stric buna dispoziție inițială, mi-am zis în sinea mea că așa e milităria, trebuie adică să te împaci și cu ce nu-nțelegi și cu ce nu-ți convine. Așa c-am lăsat-o încureată iarăși și rezemîndu-mă bine de spetează am început să privesc afară pe gemulețul lateral din dreapta mea. Îmi spuneam, singur, că poate o să-mi dau seama măcar încotro mă duceau.

Iată însă că eram văduvit și de această posibilitate. Probabil că șoferul părăsise șoseaua, căci mașina rula acum într-un peisaj unde nu mă puteam orienta în nici un fel. Oricît îmi chinuiam puterea de deducție, nu găseam nici o asemănare cu o regiune pe care cît de cît o cunoscusem mai înainte. Eram dezamăgit.

Către orele 11,00 mașina a intrat într-un tunel. Am avut doar posibilitatea, în clipele acelea, să observ camuflajul excepțional — teren stîncos în care două masive enorme constituiau un fel de arc. Erau, în fapt, intrarea tunelului. Am mers apoi prin acest tunel străbătut de o șosea admirabilă, bine iluminată, cu două fire de circulație, care cobora într-una în pantă. Dar n-am întîlnit nici un vehicul venind din sens contrar. Cînd mașina în care eram și-a redus viteza, am dedus că aveam altele înaintea noastră cu aceeași destinație. Nu puteam vedea înainte ; dar șoferul oprea și pornea iar, așa ca la intersecțiile din oraș. În fine, la o nouă oprire, nu ne-am mai mișcat. Portiera a fost deschisă din afară. Ajunsesem. Am coborît.

Era chiar în fața unei intrări amplasate direct în peretele stîncos. Exista deci un singur drum : acesta, prin poarta dinaintea ochilor mei. Alături de ea era un panou pe care scria : „STAȚIONAREA INTERZISĂ“. Am intrat pe poartă și m-am trezit într-un ascensor. Era foarte spațios. Cam de vreo nouă metri pătrați. În el erau, cînd am intrat, vreo cîțiva bărbați și alții soseau unul după altul. În fine, ușa liftului s-a închis și cutia metalică a început să coboare. Accelerația resimțită distinct mi-a permis să evaluez viteza

coborîrii la circa 300 metri pe minut şi noi am coborît timp de 3 minute. Deci, am dedus eu, circa o mie de metri adîncime. Cúm am aflat însă mai tîrziu, coborîsem mai adînc decît socotisem eu : temniţa noastră subpămînteană era situată la „numai“ 1 350 metri sub scoarţa pămîntului.

Am păşit apoi de-a lungul unui coridor strălucitor luminat, cam de doi metri lăţime şi cam tot atît de înalt. Pereţii gangului erau goi, înafara cîtorva indicatoare inutile. Uşa liftului se închisese îndărătul nostru, aşa că nu ne rămăsese decît o direcţie. O uşă rotativă ne-a permis accesul unul cîte unul. Am remarcat repede un amănunt : uşa era blocată pentru celălalt sens, adică al ieşirii. Ea nu era posibilă. Însemnătatea reală a acestui fapt m-a tulburat abia mult mai tîrziu.

Coridorul ducea la o scară rulantă. Dar era iară numai o scară rulantă, nu două. Şi scara asta unică te ducea în jos.

După un minut m-am trezit într-o încăpere lungă, situată în colţul din dreapta capului scării. Uşa dînd la scara cu care coborîsem era exact în mijlocul peretelui longitudinal, care avea şi alte uşi purtînd diverse inscripţii. Dar ele îmi atrăseseră în acel moment mult mai puţin atenţia decît masa lungă de pe partea cealaltă. Masa era susţinută la perete de nişte suporturi. Amîndouă capetele intrau în cîte o nişă, la ambele extremităţi ale sălii. Dar mai înainte de a avea prilejul să cercetez cu atenţia cuvenită masa aceea, dintr-un difuzor s-a auzit o voce feminină clară şi liniştită, care repeta într-una :

„Apropiaţi-vă, vă rugăm, de masă şi aşezaţi-vă pe bancă ! Nu blocaţi intrarea ! Nu vă opriţi, vă rugăm, în mijlocul încăperii. Îndreptaţi-vă către masă. Mulţumesc !“

Banca a fost repede ocupată, iar dinspre scara rulantă nu a mai sosit nimeni. Nu i-am putut număra pe toţi cei de pe bancă, dar am evaluat numărul lor la vreo 150—200 de persoane. Din difuzor s-a auzit iar vocea de femeie :

„Atenţiune ! Se serveşte dejunul !“

Aceste cuvinte au constituit parcă un semnal. Toată lumea a început brusc să discute. Şi cu toate că nu ne văzusem niciodată în viaţă, ne-am adresat unul altuia în aceeaşi secundă, ca nişte vechi cunoştinţe :

„Mă băieţi, asta zic şi eu excursie !“ — „Vasăzică aşa arată viaţa sub pămînt ?“ — „Se pare că sîntem în măruntaiele Terrei !“ — „Cam la o mie de metri“ — am zis eu. — „Aş, mult mai adînc !“ — „Am ajuns repede însă !“ — „Sînt curios ce-or să ne dea de mîncare !“ — „Şi mie mi-e foame !“ — „Închipuieşte-ţi că mie nu !“.

Şi vorbeam, vorbeam înainte. Cam în felul acesta. Numai lucruri superficiale, fraze stupide, dar se vede că noi le socoteam necesare ; iar mie abia acum, cînd discuţia asta generală era în toiul ei, mi-a venit în minte că în ascensor şi pe scara rulantă, ba chiar pe coridoare, nimeni nu scosese nici un cuvînt. Aici însă izbucnise gălăgia spontan şi ne comportam ca şcolarii scăpaţi în recreaţie. Părea ca şi cum conştiinţa coborîrii aici, cea care ne făcuse nişte ostracizaţi, dispăruse şi nu ne mai simţeam singuri. Şi simplul fapt al dejunului rupsese vraja care pusese stăpînire pe noi toţi.

Dar iarăşi ne-a întrerupt difuzorul :

„Atenţie vă rugăm ! Masa va fi servită pe bandă rulantă. Aşteptaţi pînă se opreşte şi serviţi-vă abia atunci. Nu renunţaţi la nimic : veţi resimţi mai tîrziu necesitatea. Nu excludeţi nici comprimatele, căci sînt necesare dietei dv. Nu fiţi surprinşi de meniu şi nu faceţi pauze. Meniul a fost conceput raţional pentru sănătatea colectivului de ambele sexe care se găseşte aci în condiţii speciale de mediu. Mulţumesc“.

Clic.

Conveierul s-a pus în mişcare exact în momentul cînd vocea femeii a încetat. Şi am înţeles ce voise să spună. Nu remarcasem pînă atunci că masa asta lungă, enormă,

cît peretele, era acoperită cu o îmbrăcăminte de material plastic, care aluneca acum dintr-o parte în cealaltă a sălii. Pe ea călătoreau spre noi, venind dintr-o extremitate, castronaşe şi farfurii : alunecau încet prin faţa noastră, pînă cînd primele au ajuns la extremitatea cealaltă a ei şi deci la peretele opus al sălii. Acum, în sfîrşit, iată că lunga „masă" acoperită de veselă şi tacîmuri era într-adevăr o masă. Banda rulantă se oprise din glisaj. Dar iară am avut o surpriză : vesela de pe conveierul acesta sui-generis nu putea fi mişcată din loc. Chiar şi ceaşca mea, care era lîngă farfurie, era legată de masă cu un arc în spirală şi stătea pe o plăcuţă magnetizată. Tot aşa şi lingura : şi ea era legată cu un resort de banda rulantă. Aşa că nici ceaşca, nici lingura nu puteau fi luate de pe „masă". M-am gîndit la sistemul care asigura astfel acolo, sus, pe la ghişeele instituţiilor, creioanele, ca să nu fie luate de publicul distrat. Am surîs. Era în acest moment vreunul din noi oare jignit ? Mi-am închipuit că plăcuţa magnetică împiedica ceaşca să se deplaseze la mişcarea benzii şi, desigur, o ţinea fixă şi atunci cînd acest conveier-ospătar, ieşind din sala de mese prin peretele acesteia, se răsturna şi intra în maşina de spălat vase, care curăţa totul şi îndepărta resturile. Mai tîrziu am aflat că deducţiile mele fuseseră juste şi că întregul proces era automatizat : chiar şi punerea mîncării în veselă.

Dar mîncarea ? Ei bine, era decepţionantă. Iar dacă noi, cei de-aci, nu am găsit timp s-o spunem, cred că a fost din pricină că surprizele s-au ţinut lanţ în ziua aceea. Mîncarea era puţină şi nu avea parcă nici un gust. „Porţiile" constau dintr-o bucată de materie de culoare roşcată — sintetică, desigur, ca origine —, care se mînca cu lingura. Mai erau cele trei tablete pe care le-am înghiţit cu lichidul gălbui pe care-l conţinea ceaşca.

Nu prea ştiu de ce redau toate astea atît de amănunţit ; poate fiindcă primele impresii au fost atît de puternice. Ni se întîmplă deseori să păstrăm în amintire tocmai faptele

cele mai puţin importante. Aşa că acest prim dejun îmi stăruie ca eveniment important în memorie.

Cînd am terminat dejunul — că doar nu era să dureze mult — şi cînd conveierul era din nou curat, căci vesela dispăruse ca la un semn, difuzorul s-a trezit iar la viaţă. Am primit astfel ordinul să ne îndreptăm spre secţiile respective. Uşile la aceste secţii erau clar indicate şi citind ce scria pe ele am găsit repede una pe care erau cuvintele : „Declanşatori X". Nu m-a lăsat inima să nu mă opresc şi să nu citesc ce era scris pe altele : „Clinica M" sau „Conducere AD" sau, în fine, „Climatizare AS", de exemplu. Mai mult timp nu mi-a rămas, căci ca militar eram învăţat să execut repede ordinele primite. Deci am intrat pe uşa „mea".

După ce am trecut printr-un coridor care avea de fiecare parte cîte o uşă, am păşit într-o încăpere mare, pe care am identificat-o imediat ca fiind „Centrala-declanşatori". Nu se prea deosebea de sala de instructaj de acolo, de sus, de la suprafaţă, şi prin urmare nu-mi era străină. Şi întrucît voi arăta altădată în acest jurnal detaliile instalaţiei, mă opresc aici cu descrierea lor.

În centrală mă aştepta un om. Purta o uniformă ca a mea, era cam de aceeaşi vîrstă şi avea aceeaşi statură. Mi se părea cunoscut, cred că ne întîlnisem cîndva, acolo „sus". Dar mai înainte de a ne saluta cum se cuvenea, s-a deschis o uşă şi au intrat doi bărbaţi, unul după altul. Pe primul l-am recunoscut imediat, era unul din grupa mea de la centrul de instructaj. Celălalt părea că-l cunoaşte bine pe acela care mă aşteptase. Am aflat mai tîrziu că fuseseră camarazi la un centru de instructaj, altul, desigur, nu al meu.

Nu ne-a rămas timp să facem prezentările, căci vocea de la difuzor a intervenit : „Atenţiune ! Aşa cum constataţi, vă aflaţi în Centrala OD. În mod individual şi colectiv răs-

pundeţi de această încăpere ; ea nu trebuie lăsată niciodată — repetăm — niciodată fără supraveghere. Şi acum vă rog să-mi permiteţi să-mi iau plăcuta sarcină de a vă prezenta. Domnul din dreapta uşii e ofiţerul OD X-117 ; la dreapta dînsului se găseşte X-137 ; ofiţerul din mijlocul încăperii este X-127 şi al patrulea este X-107. El începe serviciul acum. La ora 10,00 îl va înlocui X-117, dar sub nici un motiv X-107 nu poate părăsi centrala înainte de sosirea schimbului. Ceilalţi pot acum să se ducă în camerele lor. Şi comunic unde : X-117 şi X-137 locuiesc în camera din dreapta coridorului, iar X-127 şi X-107 au camera din stînga acestuia. Vă mulţumesc, domnilor !"

Tot acest sistem mi-a părut atunci foarte ingenios. Camerele lipite de centrală, un om permanent pe post de sentinelă, iată, am zis, manevre, aplicaţii, în mod cu totul realist. Şi organizarea grupei de serviciu mi s-a părut că e făcută într-un mod admirabil de prevăzător, nelăsînd loc nici unei surprize. Aceasta din cauză că nu înţelesesem că... în fine am aflat abia după aceea.

Trebuie că femeia a cărei voce se auzea mereu prin difuzor ne vedea în permanenţă printr-un sistem de camere de televiziune. Dar gîndul la femeie şi la ecranul din faţa ei nu m-a urmărit mai departe. Am strîns mîna celor prezenţi, l-am salutat amical pe vechiul meu cunoscut şi am schimbat cîteva cuvinte amabile, urîndu-i protocolar „serviciu plăcut" celui ce rămînea în centrală.

Odaia mea, un soi de cameră combinată, ceva între dormitor şi living, m-a surprins puţin, totuşi, datorită micimii ei. Semăna cu acele cabine arătate în publicaţiile bibliotecilor militare care reproduceau secţiuni prin navele şi avioanele care în trecutul apropiat erau baza dotării oricărei armate moderne şi erau arme ale războiului convenţional. Desigur că atunci cauza principală care făcuse necesară limitarea spaţiului de mişcare a servanţilor fusese

instalaţia mecanic-electronică. Dar aci trebuie că fusese al dracului de greu de scobit spaţiul în roca muntelui. Altfel nu-mi explicam camera asta liliputană.

Două paturi suprapuse ocupau cea mai mare parte a spaţiului ei. Exista numai un scaun la dispoziţia locatarilor. Al doilea, la nevoie, era rabatabil şi putea fi coborît, deoarece era amplasat în tavan. Măsuţa era concepută pe acelaşi principiu. Sub patul de jos am găsit cîteva compartimente şi sertare, care, spre surpriza noastră, erau pline-ochi cu uniforme, cămăşi, rufărie etc., toate curate şi pedant călcate şi împăturite. Într-un sertăraş se afla tot ce era necesar pentru scris. O uşiţă ducea la aşa-zisa baie — duş, lavabo şi toaletă. Acest lux, m-am gîndit, compensa puţin camera noastră minusculă.

După toată această tevatură, am preferat să mă întind puţin ca să-mi odihnesc oasele. Mă simţeam obosit. M-am dezbrăcat, cedînd camaradului meu patul de jos şi m-am căţărat deasupra. Mi se părea că în momentul acela nu aveam într-adevăr nimic mai bun de făcut.

Nu mai ştiu cît am zăcut, căci trebuie că mă furase somnul. Mă trezea parcă din aţipeală mereu aceeaşi voce feminină, care ne vorbise prin difuzor. Ea spunea : „Atenţiune ! Vă rugăm atenţiune".

Difuzorul era în tavan. Nu-l văzusem pînă atunci. Şi fiindcă aveam patul de sus, mi se părea că cineva mă luase de o ureche şi-mi urla într-una în ea, ca astfel să nu-mi scape nici un cuvînt. Acest „Atenţiune, vă rog" parcă-l aud şi azi. Cîteodată, cînd sînt sub duş şi apa caldă şiroieşte pe mine, cînd mă deconectez după tură şi-mi amintesc trecutul meu de la suprafaţă, atunci de pe buze îmi scapă, mecanic, nişte cuvinte idioate, abia murmurate, şi ele sînt mereu aceleaşi : „Atenţiune, vă rog, atenţiune !".

Stăteam în pat cu ochii deschişi şi aşteptam avertizarea. Ea a venit şi era clară :

„Atenţiune, vă rog, atenţiune ! Acest mesaj e destinat forţelor subterane de la nivelul 7. Aţi fost detaşaţi aci pentru a servi ca avanpost al patriei, al principiilor noastre şi al modului nostru de viaţă. Vouă, bărbaţi şi femei de la nivelul 7, vi s-a încredinţat onoarea de a conduce departamentul ofensiv al apărării ţării noastre şi al aliaţilor noştri. Astfel aţi devenit apărătorii dreptăţii şi ai adevărului. Inamicul nostru perfid a progresat apreciabil în străduinia lui criminală de a-şi perfecţiona o armă teribilă. De aceea, pentru a evita surprinderea şi pentru a ne asigura riposta eficace, este absolut necesar să ne protejăm apărătorii şi să garantăm forţelor noastre o securitate cît mai deplină. Aceasta e raţiunea aducerii voastre la nivelul 7. De aci vă puteţi apăra eficace patria, şi asta fără a vă expune celui mai mic pericol. De aci puteţi ataca fără a fi atacaţi la rîndul vostru. Pentru lumea de sus sînteţi invizibili, dar aveţi sub vîrful degetelor soarta ei. Poate nu este prea departe ziua cînd vi se va comanda să apăsaţi pe un anumit buton : atunci degetul vostru va fi acela care-l va nimici pe duşman şi ne va asigura victoria.

Pînă în ziua aceea, însă, veţi servi ţara şi umanitatea la nivelul 7. Sînteţi deci ca nişte soldaţi într-un post de frunte şi trebuie să fiţi mîndri de misiunea voastră şi de nădejdea pusă în voi cînd aţi fost aleşi. Amintiţi-vă, mai ales, că trăiţi în cel mai sigur loc din lume şi fiţi fericiţi de asta. S-a întreprins totul ca traiul de aci să vă fie cît mai agreabil. Aveţi tot ce-i necesar. Rezervele, de orice fel, nu ni se pot epuiza niciodată, căci datorită admirabilului nostru salt în progresul ştiinţei şi tehnicii celei mai avansate, noi cei de aci, de la nivelul 7, sîntem total independenţi de lumea din afară. Nu vă faceţi griji, vă rugăm, cu privire la neliniştea rudelor şi cunoscuţilor. În interesul tuturor, li se va comunica, în mod uman, că aţi dispărut într-o catastrofă şi aţi decedat într-o clipă, fără dureri, nemaigăsin-

du-vi-se rămăşiţele pămînteşti. Pentru acest fapt vă exprimăm regrete, dar plecarea voastră trebuie tratată cu discreţie. Aci, însă, vă puteţi face alţi prieteni şi întemeia o nouă familie.

Nu mai aveţi posibilitatea de a reveni la suprafaţă. Dar poate că dezamăgirea vă va fi mai mică dacă veţi şti că aci nu există pericol radioactiv, chiar de s-ar ivi vreunul sus. Contagiunea atomică nu va ajunge nicicînd pînă aci, căci nivelul 7 a fost izolat ermetic de restul lumii după sosirea voastră. Nu mai aveţi prin urmare nici un contact cu suprafaţa şi, dealtfel, nici cu celelalte şase niveluri. Vă dorim, în încheiere, aşa cum ne dorim şi nouă — căci vă sîntem sufleteşte alături —, mult noroc şi succes. Încercaţi, vă rugăm, să vă obişnuiţi cît mai repede cu noul mediu. Vă urăm acest lucru din inimă. Vă mulţumim".

Difuzorul a tăcut.

Stăteam în pat, fără să fac nici o mişcare. Înţelesesem fiecare cuvînt al comunicării şi totuşi nu eram atît de şocat cum aţi crede. Îmi închipui, însă, că lovitura fusese totuşi atît de puternică, încît îmi năucise simţurile pînă la insensibilitate. Mai mă gîndesc că poate mîncarea conţinuse un tranchilizant oarecare. Aşa cum se obişnuieşte administrarea unuia înainte de narcoza propriu-zisă în procesul preoperatoriu. Sau, în sfîrşit, e posibil ca creierul să fi produs o substanţă necesară unui soi de „amortizare" între senzaţie şi emoţie.

Aşa că stăteam cum spun în patul meu, liniştit, ştiam ce se spusese şi mă miram. De ce însă mă miram ? Căci singurul sentiment ce-l încercam era un fel de mirare. Poate pentru că nu eram capabil de nici o reacţie sau pentru că ceva din comunicare îmi rămăsese totuşi străin ?

Ochii mei erau larg deschişi şi fixau difuzorul. Era totuşi o frază care îmi răsuna mereu în urechi : pînă în ziua aceea însă, veţi servi ţara şi umanitatea la nivelul 7... pînă în ziua aceea însă, veţi servi ţara şi umanitatea...

Pînă în care zi ? mă întrebam. Păi, pînă în ziua victoriei ! mi-am răspuns singur. Atunci va fi „acea“ zi, desigur. Dar dacă nu există victorie ? Dacă rămîne învingător inamicul ?

Victoria noastră, însă, avea, să zicem, cincizeci la sută şanse. Hai să zicem ceva mai mult. Un soldat, pe orice front, nu era niciodată, vezi bine, liber cu desăvîrşire şi niciodată nu a fost vreunul într-un loc mai sigur ca mine, căci comunicarea ce ni se făcuse ne asigurase ferm că la nivelul 7 eram în cea mai mare siguranţă. În nici un alt colţ de pe planetă — în caz că izbucnea războiul — nu era nimeni sigur de supravieţuire la suprafaţă. Ştiam destul de bine cum avea să se termine un război nuclear : chiar dacă noi obţineam victoria, la suprafaţă, acolo sus, infestarea atomică ar fi atît de mare, încît viaţa n-ar mai fi posibilă. Boala atomică ar secera, treptat, orice vietate. Trebuia să fiu fericit că mi se permisese să trăiesc. Chiar aici la nivelul 7.

Cum ar fi însă, raţionam eu mai departe, dacă începutul războiului ar întîrzia cu cinci, zece sau cincisprezece ani de acum încolo ? Trebuia oare să-mi petrec restul zilelor aci în temniţa asta şi să tot aştept să pot apăsa pe buton, adică să aştept un ordin ce nu avea poate să vină niciodată ?

„Pînă în ziua aceea, însă, veţi servi ţara şi umanitatea la nivelul 7“.

Pînă cînd ? De ce nu începe războiul ăsta imediat, ca să fie o treabă terminată ? De ce mai aşteptăm ? Trebuie să ies de aici ; cu cît mai repede, cu atît mai bine.

În clipele acelea, cît eram întins în pat şi priveam ca hipnotizat difuzorul, îmi părea că întreg adevărul lumii se prăbuşise peste mine. Acest adevăr strivitor mă acoperise sub el : da, orice s-ar întîmpla, trebuie să-mi petrec aici, jos, tot restul vieţii. Ba chiar dacă începeam războiul în secunda asta şi-l şi cîştigam în ziua asta, tot n-aş mai fi putut s-ajung la suprafaţă vreodată. Infestarea atomică

după un astfel de război este atît de mare încît scoarța terestră devine de nelocuit timp de decenii sau poate sute de ani !

N-o să mai văd soarele niciodată.

Mi se părea că intuisem faptul de la primele cuvinte ale difuzorului. Dar acum era o certitudine. Începeam să pricep ce avea să însemne această concluzie și viața mea aici. Înseamnă că în vecii vecilor n-o să mai privesc un oraș adevărat sau un cîmp verde. Că niciodată n-o să mai hoinăresc printre oameni pe o stradă aglomerată. Că lumina verii n-o să-mi mai încălzească fața.

Tocmai gîndul acesta îmi dădea cele mai mari regrete. N-o să mă mai bucur de soare ! Nivelul 7 era mai rău decît orice temniță, căci orice prizonier, orice deținut are ocazia măcar din cînd în cînd să iasă în curte și să vadă soarele. Iar eu voiam din toate puterile să trăiesc și să mor sub lumina soarelui. Nu să crap aici încet, încet, în hruba asta artificială și mizerabilă.

Nu mai raționam normal, clar și logic în momentele acelea. Prin cap mi se învîrteau planuri de evadare. Cum puteam, oare, să ies de aici ? Căci trebuia neapărat să ies ! Atunci mi-am amintit ca într-o străfulgerare de scara rulantă care mergea numai în jos. Scara aceea unidirecțională. Și de ușa turnantă, care se învîrtea permițînd numai intrarea, nu și ieșirea. Ușa cu sens unic. După ele venea puțul ascensorului, care era închis — în caz că difuzorul spusese un adevăr. Și chiar dacă aș fi ajuns la el, în pofida scării unidirecționale, cum aveam să pun în mișcare liftul ? Era de-a dreptul caraghios : eu, deci, puteam, printr-o simplă apăsare pe un buton, să nimicesc omenirea. Dar nu aveam nici un buton cu care să pot aduce liftul în sus !

Desperarea care pusese stăpînire pe mine crescuse într-atîta, încît nu mai aveam puterea să rămîn în pat. Înțelegeam că trebuia să mă scol și să fac totuși ceva. Orice. Imobilitatea m-ar fi înnebunit. Dar ce aveam să fac ? În

cameră nu văzusem nici o carte măcar. Şi de scris, de aici nu puteam scrie nimănui.

Ba da. Puteam. Puteam scrie. Mi-am amintit de ustensilele de scris din sertăraş. Da. Un jurnal, numai pentru mine singur. Gîndurile, sentimentele şi întîmplările mele. Şi într-o bună zi — cine ştie — poate cineva îmi va găsi jurnalul şi va fi publicat, acolo sus, unde este lumină adevărată. O parte din mine va vedea astfel iar soarele şi razele lui o va încălzi.

Ştiam că îmi găsisem numai ceva de lucru. Erau puţine şanse ca jurnalul meu să ajungă la suprafaţă vreodată. Şi chiar de ar fi fost aşa, la ce mi-ar putea folosi asta, acum, aici ? Dar iluzia îmi plăcea. Această simplă iluzie mă încălzea şi îmi făcea bine. Era, dacă vreţi, înviorătoare. Astfel am început să notez în acest jurnal, şi azi, cînd am relatat povestea zilei deja trecute, încerc acelaşi simţămînt liniştitor şi aceeaşi agitaţie binefăcătoare.

Am să scriu acest jurnal atîta timp cît voi trăi. Fiindcă numai aşa am posibilitatea să simt soarele şi căldura razelor sale.

27 aprilie

X-127

În fine, înţeleg problema „a fi sau a nu fi". Pînă azi nu cunoşteam decît gîndul de a fi cineva. Azi dimineaţă am savurat sentimentul înălţător de a fi devenit maior. „A fi sau a nu fi" mi se părea numai o frază încîlcită şi bună doar pentru filozofi şi poeţi, nu pentru oamenii practici. „Sînt" era un fapt simplu şi cert şi deci nedemn de discuţie. Ce eram putea fi însă privit ca problemă, căci gradul meu, poziţia mea socială, sănătatea mea şi multe alte lucruri puteau să se schimbe.

Dar cu cît mă gîndesc mai mult la aceasta, cu cît ideea lui „a fi", a simplei existenţe, mă pătrunde, cu atît această noţiune îşi pierde forma ei simplă şi naşte idei noi. Începe cu imaginarea că respiri aer curat, că hoinăreşti la soare şi că mergi prin ploaie — toate dovezi ale simplei existenţe.

Acum, viaţa de aci, jos, este „a fi" sau este „a nu fi" ? Oare nivelul 7 nu e egal cu iadul, unde acel „a fi" este cel puţin scăzut la jumătatea lui ? Căci respir, dar aerul ce-mi năvăleşte în plămîni e aer proaspăt ? Merg, dar nu pot să fac o plimbare. Cît priveşte soarele — e mai bine să uit de asta. Simt că pot simţi, dar nu în acelaşi mod spontan ca sus, aşa cum simţeam acolo de unde vin.

Sînt condamnat pentru restul vieţii să exist doar pe jumătate ? Sînt în acest fel numai o jumătate de maior ? Mai bine n-aş fi nimic decît să trăiesc pe jumătate...

Nu e interesant că a trebuit să fiu tîrît în adîncul pămîntului ca să pot înţelege sensul unui fragment dintr-un rînd din Shakespeare ? Poate dintotdeauna a sălăşluit în mine un oarecare Hamlet filozof, dar n-am ştiut-o. Cît timp „eram“, nu m-am sinchisit de existenţa mea. Acum că viaţa mea nu mai poate fi definită aşa, încep să înţeleg...

Ce să înţeleg ? Însemnătatea lui „a fi“ ? Prostii ! Nimeni nu va înţelege înţelesul existenţei. Dar eu măcar am recunoscut că a fi cineva e un lucru lipsit de importanţă. Pricep importanţa existenţei fără a şti ce este. Sufletul meu — sau ce a mai rămas din el — strigă într-una : Existenţă ! Existenţă sau...

Atunci, difuzorul a vorbit din nou : „Atenţiune, vă rugăm ! Atenţiune !“

22 martie

Azi am avut prima zi de serviciu în Centrala—OD. Aşadar, voi lucra zilnic acolo cîte şase ore, căci sîntem patru ofiţeri şi centrala trebuie deservită permanent. Nimeni nu ar putea susţine că munca ar fi surmenantă. Plictisitoare, poate ; dar, în fine, e plăcut că avem muzică în sala centralei, ca şi în camere. N-ai decît să răsuceşti un buton şi iată muzica. Avem două programe la alegere. Unul transmite muzică uşoară, celălalt muzică clasică, şi repertoriul pare inepuizabil. Pînă azi nici o piesă vocală sau instrumentală nu s-a difuzat de două ori. E vorba desigur de benzi, căci aici, în subteran, nici n-ar fi loc pentru orchestre sau solişti.

Trebuie să vorbesc însă mai pe larg de centrală. Sala nu e mare, deşi în comparaţie cu camerele noastre de locuit este încăpătoare. Sînt puţine aparate şi instrumente şi toate îmi sînt familiare încă de cînd lucram sus.

Pe perete e un ecran convex, aș zice că e un glob aplatizat reprezentînd cealaltă parte a lumii, pe care sînt trasate clar granițele acelor state care sînt inamicii noștri potențiali. Harta este ușor luminată, așa încît oricare din noi, care e, ca să spunem așa, de gardă, o poate distinge ușor. Toate punctele strategice — strategice, nu tactice ! — sînt marcate deosebit. În caz că războiul s-ar declara, noi cei de aci n-am șovăi să apăsăm pe butoanele ce vizează toate aceste obiective. Loviturile noastre fulgerătoare vor atinge chiar inima dușmanului. De aci nici n-ar putea fi dirijată o ofensivă tactică, și nici nu văd dealtfel la ce ar folosi ea într-un viitor război. Nu prea cred că ostilitățile ar fi limitate la un cadru anumit.

Harta-ecran e divizată în trei zone, separate între ele prin trei linii subțiri. Zonele sînt determinate de depărtarea la care sînt situate față de bazele noastre de rachete. Cea mai apropiată e denumită „A", a doua „B" și cea mai depărtată „C".

În centrală sînt două scaune la o distanță egală de ecran, dar așa încît el poate fi văzut bine. Scaunele sînt unul la dreapta și altul la stînga. În fața fiecărui scaun se află cîte o masă și pe fiecare din ele există cîte o aparatură care poate fi confundată, de pildă, cu o mașină de calculat. În realitate, tocmai acest aparat este cauza prezenței mele aci, la nivelul 7.

Claviatura acestui agregat se compune din trei șiruri a cîte patru butoane. Primul rînd de jos e pentru zona inamică A, al doilea pentru zona B și cel de sus pentru zona C. Butoanele numerotate de alături determină genul fiecărei arme de distrugere — toate rachete cu focoase nucleare desigur. Butonul 1 declanșează baterii întregi de rachete, ale căror focoase au la detonare un efect între una și cinci megatone. Cu ele se atacă eficace în special obiectivele militare. Încărcătura rachetelor controlate cu butonul 2 are o putere ceva mai mare. Ea oscilează între

zece și cincisprezece megatone. Ele detonează deja în aer, distrugînd orașe întregi sau localități dispersate pe o rază mare. Rachetele similare eliberate cu butoanele 3 detonează însă abia după ce pătrund în pămînt. Se provoacă astfel un cutremur artificial al scoarței terestre care are un efect pustiitor. El distruge toate adăposturile subpămîntene inamice, declanșînd concomitent o radiație radioactivă apreciabilă. Dar acest lucru e îndeosebi sarcina acelor proiectile pe care le comandă butoanele 4. Proiectilele sînt, însă, înzestrate în mod special ; nucleul lor explozibil este înveșmîntat într-un material care devine radioactiv datorită reacției atomice — de exemplu, unul din acestea e cobaltul. Explozia preface această „manta" într-o pulbere foarte fină care emană o radiație mortală. Și această armă, care distruge nu numai prin căldură și șoc, ci și prin radiație, e cea mai ucigașă din toate, efectul ei radioactiv e cel mai durabil.

Fiecare din aceste douăsprezece butoane controlează și trimite în spațiu, deci, mii de bombe-rachetă, care sînt îndreptate spre o anumită țintă. Ele o ating, în funcție de distanță, într-un interval între cincisprezece minute și o oră.

Toate acestea par la prima vedere foarte complicate, dar în esență e vorba de ceva foarte simplu. Claviatura aparatului meu arată așa :

C	1	2	3	4
B	1	2	3	4
A	1	2	3	4

Pentru noi nu are într-adevăr importanță să știm ce înseamnă fiecare buton, căci ordinele vor fi foarte clare :

„Apăsaţi pe butonul A_1“. Sau : „Apăsaţi pe butonul B_3“. Nu este absolut sigur că butoanele 4 vor fi folosite vreodată, căci există specialişti care afirmă că folosirea lor e tot atît de periculoasă pentru propria ţară pe cît este pentru cea inamică.

Toate ordinele ne parvin prin difuzor. Mai înainte totuşi ca ordinul de declanşare să fie transmis, se dă o prealarmă optică. Întîi se aprinde un semnal galben, pentru a atrage atenţia ofiţerului de serviciu. Apoi unul roşu, în caz că cel galben nu a fost o alarmă falsă. Cînd s-a aprins semnalul roşu putem deja conta pe ordinul de declanşare.

Ca măsură de precauţie pentru posibilitatea ca vreun ofiţer să apese din greşeală sau emoţie pe un buton e necesar ca în acelaşi timp două persoane să apese pe acelaşi buton. Din acest simplu motiv există aci două scaune, două măsuţe şi două „calculatoare“. Ele sînt destul de îndepărtate una de alta, pentru a nu face posibilă atingerea amîndurora de către acelaşi om. De aceea în caz de alarmă e nevoie de prezenţa unui al doilea ofiţer în centrală. Ei au sarcina atunci ca împreună să execute ordinele care, confirmate de semnalul roşu, vor veni prin difuzor !

Ambii ofiţeri au posibilitatea să observe rezultatele acţiunii. Am spus mai înainte că obiectivele sînt marcate pe hartă. Dacă apăsăm, de exemplu, pe butonul A_1, apar pe obiectivul vizat punctişoare roşii. Cînd racheta a detonat acolo, punctişoarele se măresc, se unesc, făcînd o pată ce acoperă sectorul distrus. Dacă racheta nu ajunge la ţinta ei, punctele roşii dispar.

Butoanele 2, 3 şi 4 acţionează identic prin culorile albastru, galben şi negru.

S-a intenţionat, pare-se, folosirea armelor mai uşoare, pentru ca să se recurgă apoi la cele mai puternice şi mai eficace în cazul cînd ar izbucni un război. Noi, aci, nu avem decît să aşteptăm să ne vină ordinele prin difuzor.

„Serviciul“ nostru se reduce, din păcate, la misiunea de a apăsa pe aceste douăsprezece butoane ale acestui ciudat soi de calculator. Cînd ne-am îndeplinit-o, am folosit aşadar toate armele ofensive ale ţării noastre, dar jumătatea cealaltă a lumii e total nimicită.

23 martie

„De ce dracu m-au ales tocmai pe mine să fiu ofiţer declanşator ? Ce, nu au găsit altul ? Fostul meu comandant de la CI de sus ar fi fost satisfăcut ; de ce chiar pe mine ?“

Trebuie să fi raţionat astă seară cu glas tare, căci mi s-a răspuns fără veste la întrebări. Difuzorul ! Înseamnă că pe undeva pe aici există un sistem de supraveghere permanent, care permite înaltului nostru comandament să ne asculte discuţiile, să ne spioneze. La difuzor, iarăşi vocea aceea de femeie spunea încet şi liniştit : „Aţi fost selecţionat datorită calităţilor personale. Trebuie în consecinţă să beneficiaţi de nervi tari, pricepere tehnică, ambiţie, inteligenţă şi o sănătate perfectă. Trebuie de asemenea să fi promovat testul de claustrofobie“.

Atît. Difuzorul tăcuse. Discuţia însă m-ar fi interesat şi am mai pus deci cîteva întrebări, dar răspunsurile nu au mai venit. Ori nu mai suscitam, se vede, interes, ori femeia vorbea acum cu altcineva.

M-am întors la problema mea. Femeia avea dreptate. Eram ambiţios ! Numai de aceea primisem oferta cînd s-au recrutat cadre pentru cursurile speciale de instruire. Eram pe atunci un simplu soldat. După examenele medicale şi psihologice, am ajuns locotenent şi avansarea a însemnat prime speciale şi diverse avantaje. Perspectivele, în continuare, erau prezentate ispititor. Cursurile erau în primul rînd tehnice, şi cu slăbiciunea mea pentru tehnică mă putea cîştiga oricine. În plus, s-a insistat asupra importanţei. Şi astfel le-am căzut pradă prosteşte.

Dacă aș fi fost mai sensibil, aș fi fost mai prudent. Aș fi reflectat bine la semnarea contractului, care mă obliga la discreție absolută, dar nu vorbea nimic despre natura misiunilor viitoare. Oricare altul, mai prudent, ar fi dat înapoi în fața necunoscutului, dar testele mele dovedeau nervii mei fără cusur.

Oricare altul în locul meu ar fi înnebunit aici, dacă afla că trebuia să rămînă în subteran toată viața. Tocmai de aceea mă aleseseră pe mine. Bine. Dar nu există totuși nici o garanție că într-o zi nu o să-mi pierd mințile. Poate că ar fi fost mai bine dacă mă respingeau la preselecție. Se vede însă că aici există destui oameni care nu se gîndesc la situația lor. De exemplu, femeia de la difuzor. Are o voce ca și cum nicăieri nu s-ar fi simțit așa de bine ca aici.

24 martie

Azi am discutat foarte aprins cu colegul meu de cameră X-107. Vorbeam amîndoi și mai înainte, dar nu avusesem chef de o convorbire mai lungă cu el pînă acum. Aveam destul de furcă cu mine însumi. Mă stăpînea permanent gîndul că aveam să-mi petrec aici, la nivelul 7, tot restul zilelor, așa că alți oameni — tovarăși de masă, fostul camarad X-137 și colegul de cameră — nu existau pentru mine. Mi se păreau simple umbre ale iadului și o relație adevărată nu aveam decît cu aceste pagini ale jurnalului meu. Numai ele îmi știau simțămintele cele mai intime și ceea ce trăiam. Poate că pe ele le socoteam și singura legătură posibilă cu lumea de afară. Ele erau singurele prin care puteam să comunic cu oamenii adevărați care trăiau sub soare.

Prietenul meu X-107 probabil că gîndea ca și mine, căci nici el nu prea era dispus la vorbă. Oricît de semnificativ ar părea, dar nu am auzit pînă azi pe nimeni vorbind serios despre situația noastră. Și nu e normal. Naufragiații,

de pildă, sînt solidari şi devin pe dată buni camarazi, aici, însă, e altfel. Nimeni parcă nu resimţea vreo necesitate să lege o prietenie, ba se păstra chiar o distanţă, ca şi cum fiecare îl făcea pe altul răspunzător de ceea ce i se întîmplase.

Desigur că toţi cei de la nivelul 7 îşi cunoşteau exact soarta, chiar dacă nu vorbeau despre aceasta. Se vedea clar pe ei. Resemnarea generală se observa bine la toţi în mersul lor tîrşit, la masă, în puţinele, banalele şi nesemnificativele cuvinte care se pronunţau.

Azi, totuşi, pe cînd îmi răsfoiam jurnalul, X-107 şi-a ridicat ochii şi a zis : „Scrii ceva ?“

Tonul lui prietenos şi întrebarea directă m-au silit să-l privesc în faţă. Pentru prima oară mi-am dat seama cum arată de fapt.

X-107 are o figură deschisă şi prietenoasă. Se citeşte pe ea un caracter ferm şi echilibrat. Pare ceva mai în vîrstă ca mine, aşa că am avut imediat sentimentul că vorbesc cu un frate mai mare, cînd i-am răspuns : „Da, lucrez la nişte însemnări ale mele. Am găsit hîrtie în sertar şi m-am gîndit că scrisul uşurează“.

Aceste cuvinte au spart gheaţa. Am devenit parcă prieteni de cînd lumea.

Nu s-a plîns. Socotea soarta noastră la nivelul 7 drept o amară necesitate. Drept o consecinţă a situaţiei politice şi militare pe pămînt. „Să te plîngi de asta“, zicea el, „e ca şi cum te-ai plînge de moarte. Trebuie să accepţi inevitabilul, fără crîcneală, că numai aşa poate fi inevitabilul suportat“.

A mai spus ceva despre temniţe, prizonieri şi izolare. A recunoscut că la început a gîndit asemănător, dar că mai apoi s-a convins că şi prizonieratul era o noţiune relativă.

„Unii indivizi“, a explicat el, „se simt frustraţi şi privaţi de libertate dacă nu pot zbura în spaţiu, alţii, dimpo-

trivă, se simt liberi total dacă pot lîncezi într-o odaie ca să citească sau să scrie". A zîmbit cînd a spus asta şi a privit la jurnalul meu deschis pe masă. Am înţeles ce voia să spună şi făcusem chiar mai înainte o remarcă în acest sens. Avea, prin urmare, dreptate. Şi speram, ba chiar doream, să pot gîndi în orice problemă aşa ca el.

Nu sînt sigur că o să reuşesc. Îmi rămîne totuşi gîndul liniştitor că îmi împart camera cu un om mai tare ca mine. Mă simt mai puţin singur şi mai puţin desperat. Şi dacă se află la nivelul 7 măcar un singur om care s-a adaptat la viaţa de aici, de ce să nu reuşesc şi eu asta cîndva ? Dacă tot nu pot să scap, voi reuşi măcar să-mi duc soarta. Cît timp voi trăi. Dacă...

Poate că e mai bine să nu mai cîntăresc atîţia „dacă". Voi privi în jurul meu. Voi găsi oameni. Voi avea prieteni, voi fi de-al lor. Mă voi obişnui.

25 martie

Azi X-107 mi-a pus o întrebare care mă preocupa de mult şi pe mine, de fapt din prima clipă a existenţei mele aici. Şi anume de ce a trebuit să ne pierdem libertatea. Cunoşteam unele din motive ; ele erau cele din comunicarea oficială pe care o ascultasem cu toţii. Cu toate astea, voiam să discut pe această temă.

„Oare de ce", l-am întrebat eu pe X-107, „sîntem noi condamnaţi să ne ducem restul zilelor aici, jos ? Nu am fi putut să ne îndeplinim misiunea şi la suprafaţă tot atît de bine ? De pildă, undeva într-un pustiu îndepărtat. De ce aci, aşa adînc, în izolarea asta ?"

„Vorbeşti ca un copil", mi-a zis el. „Înaltul comandament are nevoie pentru toată afacerea OD de o siguranţă absolută. Într-un deşert am fi fost tot atît de periclitaţi ca într-un oraş mare. Un atac surpriză poate distruge centrala,

şi ţara ar rămîne fără apărare şi putere de ripostă. Pe cînd aici, la nivelul 7, nu sîntem expuşi la atacuri prin surprindere. Chiar dacă inamicul ne-ar distruge total ţara acolo sus, noi cei de aici, din subteran, putem, ca răzbunare legitimă, să ştergem ţara lui de pe faţa pămîntului".

„Şi totuşi", am argumentat eu, „dacă centrala OD trebuie să fie instalată la nivelul 7, de ce e necesar să fim închişi pe viaţă ? Nu putem avea permisii cu rîndul, ca toţi militarii ?"

„Asta ar fi fost şi mai periculos", a zis X-107. „Căci să presupunem că ar fi aşa. Oricare s-ar întoarce de afară ar putea introduce aici o armă pustiitoare. Oricare din noi ar putea aduce măcar o idee defetistă, care ar putea paraliza total activitatea comandamentului. Căci contactul formaţiei de aici cu suprafaţa, cu viaţa de afară înseamnă şi contact cu spioni, duşmani sau pacifişti. Oricare de aici ar putea fi tras de limbă, recrutat sau răpit. Guvernul nu poate fi atît de nechibzuit ca să riște".

„Prin urmare sîntem condamnaţi pentru ca patria să se poată răzbuna ?"

„Exact", mormăi el. „Dar noi mai garantăm şi perpetuarea neamului. Chiar dacă nu mai rămîne nici un om sus, viaţa aici continuă, desigur după represaliile noastre !

„Şi dacă nu va fi nici un război ?"

„Datoria noastră e", a fost răspunsul lui imperturbabil, „să aşteptăm stînd la butoane şi să fim oricînd gata să le acţionăm. Chiar dacă ordinul nu va veni niciodată, tot ne-am servit patria. Căci dacă inamicul nu ne atacă, e numai pentru că ştie precis că există nivelul 7 ; tocmai pentru asta trebuie să fim aici, de pază".

Nu prea găsisem lacune în peroraţia colegului meu. Prizonieratul ăsta, al nostru, al tuturor, e o necesitate vitală.

26 martie

Raporturile amicale cu X-107 înseamnă pentru mine o mare ușurare. Discutînd pe teme diferite, mi se întîmplă chiar să uit uneori de soarta mea. Dar mai e ceva care ne ajută să ne facem existența mai suportabilă : sala comună, care e la dispoziția oricui.

Ieri după-amiază au fost difuzate instrucțiunile folosirii ei ; pare dealtfel să fie singurul fel de legătură între noi și eșalonul direct superior. Pentru că sala comună e destul de mică, fiecare persoană are dreptul să rămînă acolo numai un timp limitat. „Rația“ mea e de o jumătate de oră zilnic.

Sala e mică. Are cam cinci metri pe șapte. Cînd am intrat acolo, să tot fi fost prezente vreo zece sau cincisprezece persoane, din care nu cunoșteam pe nimeni.

Cîteva din acestea erau de sex opus. Toate îți lăsau o impresie de prospețime și sănătate și le puteai numi drăguțe, deși, la prima vedere, nici una nu mi-a plăcut în mod deosebit. M-am apropiat de una din ele, care stătea singură ceva mai deoparte și m-am prezentat. Ea era la noi soră medicală și se numea N-527.

Îmi plăcea la ea în mod deosebit calmul ei exterior. Cum îi reușea asta, nu știu, dar mi-a părut mai calmă și mai echilibrată decît X-107. Poate că femeile sînt mai modeste și mai puțin dependente de mediul lor. Dacă e așa, le invidiez, pentru prima oară în viață.

După o vreme, s-a apropiat de noi un bărbat și s-a prezentat drept E-647, — căci „E“ înseamnă inginer electromecanic. Era destul de agitat și m-a molipsit și pe mine. M-am plictisit curînd și mi-am luat rămas bun de la sora medicală ; am avut impresia că E-647 se simte ușurat.

Am rămas singur cîteva clipe, apoi s-a apropiat de mine o femeie, poate ceva mai în vîrstă decît N-527, dar care nici ea nu trecea, pare-se, de 25 de ani. Era psiholoagă

și se numea P-867. Și ea mi s-a părut o fire calmă și liniștită, dar am constatat că felul ei e mai degrabă ceva impus sieși. Se vedea că se simțea mîndră de rolul și misiunea ei. Sincer vorbind, mă călca pe nervi !

M-a întrebat cum mi se pare aici. De ce să împărtășesc cuiva, de-abia cunoscut, simțămintele mele ? De aceea am evitat răspunsul direct și i-am spus că serviciul mă preocupă îndeajuns pentru ca să nu am timp de introspecţii. Nu mi-a acceptat scuza și a susținut clar că ori o mint, ori ocolesc realitatea. În orice caz, a zis ea, atitudinea mea e nesănătoasă. „Priviți realitățile în față și vorbiți altora despre impresiile ce le aveți. Asta e metoda cea mai bună de adaptare".

Am încercat să scap de atitudinea ei determinată profesional, care mă considera exclusiv drept un cobai, și am întrebat-o, la rîndul meu, cum se simte aici. „Mă simt minunat", a zis ea și mi-a și explicat de ce : viața la nivelul 7 văzută din punct de vedere psihologic e foarte interesantă. Ar fi preferat să facă o muncă adevărată de cercetare și să observe reacțiile oamenilor de aici. Iată deci că eram, cum am spus, un cobai ! Zicea că ar putea publica chiar un studiu răsunător despre asta, dar, din păcate, așa ceva nu e posibil la nivelul 7, după toate probabilitățile.

Am întrerupt-o din expunere : „Așadar, gîndiți și dv. în forma-dacă ?" Nu a înțeles imediat, așa că a trebuit să-i explic : „Dacă nu aș fi fost selecționată pentru misiune, dacă ar fi posibilă întoarcerea la suprafață, dacă aș fi o femeie oarecare..."

„Nu trebuie să gîndiți așa în nici un caz", a protestat ea. „Asta ar însemna o evadare. Trebuie să căutați să găsiți aici și acum ceea ce puteți găsi aici și acum !" Asta mi s-a părut că sună cam a slogan. „Nu priviți în urmă și nu gîndiți nici ipotetic. Traiul aici are o semnificație. Aveți o misiune ! Aveți de apărat un continent. Nu vi se refuză societatea

umană. Aveţi chiar şi femei. Ce şi-ar mai putea dori un bărbat ?“, rîse ea uşor.

„Raze de soare“, am răspuns abia perceptibil.

Ea auzise totuşi. A tăcut cîteva secunde, apoi a scuturat din cap.

„Nu. Razele de soare nu-s indispensabile vieţii. Am învăţat destulă psihologie şi aprofundînd-o nu am găsit confirmarea că aceste raze au fost cauza acţiunilor umane. Iar absenţa razelor de soare nu poate fi în nici un caz cauza unei nevroze. Sînt sigură. Starea d-tale trebuie să fie determinată de un alt motiv. Razele de soare nu sînt decît un simbol ; ceea ce e ascuns îndărătul lor e cauza reală“.

Exact în acea clipă difuzorul a anunţat că timpul pentru rămînerea noastră în sala comună expirase. Cînd ne-am despărţit la uşă, mi-a spus : „Cine ştie, poate că veţi avea nevoie vreodată de un tratament psihoterapeutic. Mi-ar face plăcere să vă pot ajuta în acest sens“. Zicînd asta, a chicotit copilăreşte.

27 martie

Încerc să-mi abat gîndurile studiind tehnica instalaţiilor de la nivelul 7. Sînt de-a dreptul minunate în felul lor. E numai o lume în miniatură, dar ea există fără ajutor străin. În pofida aşezării ei atît de adînci în subteran, are propriul ei sistem energetic şi propriile stocuri alimentare. E ca şi cum am fi pe un vas uriaş, care a fost amenajat pentru o cursă fără capăt.

Noi, aici, de exemplu, nu vom fi niciodată în criză de energie. Curentul electric îl avem de la dinamuri acţionate de un reactor atomic, care va furniza puterea necesară pe o mie de ani şi mai bine. Principiul nu e nou, dar dacă se ia în considerare că toate instalaţiile aici înghit curent cu nemiluita în 24 de ore, se înţelege uşor de ce s-a optat pentru un reactor atomic.

Problema acumulării rezervelor alimentare a fost însă apreciabil mai grea. Azi, în sala de mese, cineva a pus în circulaţie o teorie interesantă în privinţa alimentaţiei. A susţinut, aşadar — şi impresia generală a fost că orientarea lui era bună —, că alimentele deshidratate în cantităţi uriaşe sînt depozitate în frigorifere de mare capacitate. La fiecare masă sînt scoase automat cantităţile necesare şi sînt preparate, adică încălzite, amestecate cu apă fierbinte şi servite. Cu toate că spaţiul ocupat de hrana deshidratată este foarte mic, sarcina depozitării de alimente necesare personalului de circa 500 de persoane, pe timp de 500 de ani, nu a fost un fleac.

Aceşti 500 de ani ne-au dat ceva de gîndit. Gîndurile celorlalţi cred că se deosebesc prea puţin de ale mele proprii. Deseori am impresia că sînt aici de cîteva luni şi nu doar de cîteva zile. Conceperea nivelului 7 la scara secolelor îmi depăşeşte fantezia şi raţionamentul.

O femeie a rupt tăcerea şi a întrebat cum se poate acumula atîta apă necesară. „Păi, apa“, a adăugat dînsa, „nu poate fi deshidratată“. Hohotele noastre de rîs i-au subliniat gluma.

Expertul în materie, însă, ne-a asigurat că rezervele de apă ar fi inepuizabile. Le acumulăm din adîncimi şi mai mari, de acolo de unde mereu se colectează. „La început“, a spus el, „ne temeam că şi apa ar putea să fie radioactivizată în caz de război atomic. Dar am stabilit apoi indubitabil că structurile acţionează ca filtre de penetraţie minunate. Se poate folosi, deci, sau bea fără riscuri“.

Tocmai isprăveam masa, cînd cineva a adus vorba despre deşeuri. Undeva trebuiau să meargă şi ele. Problema era cel puţin de aceeaşi anvergură ca şi cea a rezervelor de hrană.

Am aflat că şi ea fusese fericit rezolvată. Toate apele reziduale, menajere erau evacuate prin sistemul obişnuit

de drenaj aferent, ajungînd în rezervoarele unde lichidul era decantat. El era pompat apoi într-un strat geologic anumit, îndepărtat de nivelul 7, unde se infiltra prin absorbţie. Deşeurile solide erau apoi presate şi depozitate. În mod logic, spaţiul necesar pentru aceasta era recuperat de la cel folosit pînă atunci ca depozit de alimente şi acum rămas liber. Mărturisesc că atunci cînd am aflat soluţia aceasta, a recirculării spaţiilor, am avut un şoc. Asta, deşi admiteam că nici aici constructorii nivelului 7 nu-şi puteau permite să risipească nici un pic de spaţiu. Giganticul „tomberon" frigorific, deci, conţine alimente de o parte a unui uriaş perete glisant şi deşeuri menajere de cealaltă parte a lui. Rezervele de hrană scad, peretele alunecă încet înainte, deşeurile acumulate cresc înapoia lui. Şi după 500 de ani, uriaşul container ambivalent va fi plin numai de gunoaie „sublimate".

Toate acestea sînt interesante, dar eu consider măcar acest proces de jumătate de mileniu, pînă la terminarea lui, drept foarte apăsător.

28 martie

Cînd am intrat în seara aceasta în sala comună, am observat într-un colţ trei ofiţeri care stăteau pe jos şi jucau ceva. Unul din ei a aruncat o monedă în sus, iar ceilalţi aşteptau să cadă cap ori pajură. Judecînd după grămada de bancnote ce era pusă ca miză, fiecare avea la el o sumă frumuşică în momentul cînd a fost trimis aici.

Unul dintre ei, mai ales, părea fericit. Întîi pierduse, iar apoi a avut mînă bună. Cîştiga mereu şi a devenit gălăgios. Zeiţa norocului l-a părăsit apoi şi el a început iar să piardă. Disperat, a încercat să întoarcă soarta, dar în cîteva minute a ajuns lefter.

Bineînțeles că a încercat să se împrumute de la alt jucător. Acesta l-a întrebat, firește, cu ce o să-și plătească datoria dacă pierde în continuare. Ghinionistul a susținut că neșansa lui va înceta. Celălalt a rîs și a ridicat din umeri.

„Măi, băieți, o să mă refac, ce dracu. Legea probabilităților spune asta. Am avut ghinion, acum se va întoarce roata".

Argumentul nu a avut efect asupra celorlalți. Deși rămăsese fără bani, nu a vrut să renunțe. S-a înfuriat și s-a răstit la cel ce nu voia să-l crediteze : „Ești un idiot. De ce ți-e frică că-ți pierzi banii ? Ce mai poți face aici cu hîrtiile astea soioase ? Nici măcar ceva de băut nu poți să-ți cumperi, cretinule !"

Asta fusese, se vede, prea mult pentru ofițerul vizat, așa că ar fi izbucnit un scandal cu bătaie dacă difuzorul n-ar fi curmat cearta. Au fost chemați la ordine, și cei trei au fost invitați să părăsească imediat sala și să reintre în camerele lor.

În aceeași seară chiar, ne-a parvenit prin difuzor o comunicare. A fost menționat incidentul și s-a spus că jocurile de noroc sînt strict interzise la nivelul 7. Erau calificate ca o inepție, pentru care nu exista nici măcar spațiu. Vocea a încheiat : „Realmente, orice joc de noroc e fără sens, întrucît aici banii nu mai au nici o valoare. Banii au fost întotdeauna sursa tuturor relelor. Bunurile cele mai de valoare în viață nu costă nimic".

Asta mi-a amintit de solda grasă de maior pe care trebuia s-o încasez. Cît de bucuros eram în urmă cu numai o săptămînă de avansarea mea ! Azi, deci, banii își pierduseră toată însemnătatea. La nivelul 7 era gratis totul. În fond, aici jos nu era loc pentru o bancă, nici măcar pentru o sală de box, unde să se poată dezlănțui pariorii. Se vede că alimentele și gunoaiele erau mai importante.

Ideea containerului-depozit pentru deşeuri, care trebuia continuu să crească în viitorii 500 de ani, nu mi-a dat pace în următoarele două zile. Îmi închipuiam mereu peretele glisant, care se deplasa încet, centimetru cu centimetru, sub presiunea putreziciunilor acumulate.

Ieri mi s-a părut chiar că simt mirosul lor. Mereu mă gîndeam la asta, mai ales la ora mîncării. Cu toate că masa noastră nu are nici un gust, am avut ieri impresia netă că emană un miros slab, deloc plăcut. De aceea mi-am zis : „Dar dacă peretele separator nu se închide etanş ?“

Noaptea trecută, depozitul ambivalent m-a sîcîit din nou şi în somn. Am visat că înotam în apele albastre ale unui lac înconjurat de munţi şi că mă simţeam minunat. Înotam pe spate şi admiram cerul limpede şi piscurile dantelate. Tocmai voiam să ies din apă cînd am văzut că nivelul scăzuse între timp şi că marginile tari ale malului stîncos nu mai ofereau sprijin mîinilor mele. Înotam dintr-o parte în alta, dar nu mai găseam un loc potrivit. Apoi, nişte ziduri în toată legea au înlocuit brusc stîncile şi munţii, şi în locul cerului albastru am văzut un tavan cenuşiu, pe cînd apa clară a lacului devenise tulbure, uleioasă şi puţea groaznic. Am mai făcut un tur şi căutam disperat o ieşire, cînd am observat în peretele neted o scală. Ea era aşezată vertical şi prevăzută cu gradaţii, desigur indicatoare de nivel. Lichidul fără nume din laç era la cifra 127, pe care o priveam ca fascinat. Şi acest număr a dispărut sub apă, apărînd altele, unul după altul : 137, 147, 157... Am observat deodată că nivelul apei nu mai scade, ci creşte rapid. În jurul meu nu erau decît pereţii cenuşii şi goi şi tavanul care cobora vertiginos spre mine. Cifrele scalei alunecau în jos şi dispăreau sub apă : 327, 337, 347... Atunci am văzut sus de tot, tocmai sub tavan, un număr imprimat mai mare decît subdiviziunile : 500 de ani. Am

înțeles imediat că în clipa în care nivelul va atinge tavanul mă voi îneca. Dar era mai rău asta decît să fiu nevoit să suport putoarea aceea ?

Numerele se ridicau într-una : 457, 467, 477...

Atunci m-am trezit.

Fusese un coșmar. Mirosul, haznaua și cei 500 de ani nu-mi ies deloc din cap. E ca și cum eforturile de a mă obișnui cu noul mediu nu-mi reușesc. Am stabilit relații cu oamenii de aici și m-am interesat de munca mea ; oare a fost în zadar ? E tot așa ca în primele zile aici. Poate mai rău.

Cred că mi-ar fi mai ușor să suport dacă n-ar fi mirosul acesta obsedant. Știu că e pură închipuire, căci l-am întrebat și pe X-107 și pe încă cîțiva. Nimeni nu simte nimic. Dar eu îl simt, oriunde mă aflu. Nu-mi aduc aminte să fi mirosit ceva vreodată atît de grețos. Lumea povestește că ar fi văzut sau auzit fantome. Nimeni însă nu a vorbit de mirosuri-fantomă. Dar eu nu pot să-mi desființez nasul...

31 martie

X-107 depune toate eforturile ca să mă scoată din starea asta. Are în acest scop o metodă specială. Începe pur și simplu cu mine o discuție despre una din instalațiile de aici și caută o explicație plauzibilă pentru structura și existența acesteia. Acest joc inteligent mă abate adeseori într-atît încît uit de mirosul imaginar.

Mereu rezultă din convorbire că inginerii constructori ai nivelului 7 au proiectat și au executat instalațiile cu migală. Cînd credem că am descoperit ameliorări demne de atenție, instalațiile existente se vădesc, după o atentă chibzuință, ca singurele corecte. Deci curmarea logică a conciliabulelor noastre ar fi că nivelul 7 e cel mai bun nivel și deci cea mai bună lume.

Să luăm, de exemplu, centrala OD. Dacă aici ar avea

oricine acces liber, ar subzista pericolul ca doi nebuni să se asocieze și să apese pe butoanele fatale. Chiar dacă noi, cei patru ofițeri, am avea cheile respective, o catastrofă n-ar fi imposibilă. Cheile pot fi furate sau — tot atît de regretabil — ele pot fi pierdute. În acest caz, nu am putea intra în centrală.

Pentru a exclude aceste posibilități, ușa se deschide automat cînd începe tura : pentru oricine altul ea rămîne închisă. Sistemul e simplu : cînd cineva vine în fața ușii, acesta apare pe un ecran, care e supravegheat de un observator nevăzut, care decide dacă persoana în cauză poate intra sau nu în centrală.

„Dar să presupunem", i-am zis eu azi lui X-107, „că noi doi ne decidem să apăsăm pe butoane. Din cauză că nu mai putem suporta această veșnică așteptare sau pentru că ne-ar claca nervii. Ce ar fi atunci ? Cine ne-ar putea opri să dezlănțuim războiul nuclear ?".

Mai înainte însă ca X-107 să-mi fi răspuns, vocea femeii de la difuzor i-a luat vorba : „Nu vă faceți griji ! La nivelul 7 există un superfactor decizional, care posedă un buton pentru ca centrala OD să fie conectată realmente cu bazele de rachete. E mijlocul nostru de securitate pentru cazurile de care a vorbit ofițerul X-127".

„Vezi", a spus atunci X-107, „ai și primit răspunsul. Este un sistem absolut sigur".

„Și în afară de asta", am adăugat eu, „sîntem atît de intens supravegheați, încît nici nu putem înnebuni pe neobservate. Nu-i așa Miss-Difuzor ?"

Dar difuzorul n-a răspuns. X-107 și cu mine am început o discuție în legătură cu faptul că difuzorul n-a ripostat de data asta. Puteau exista multe cauze. Poate că femeia nu mai găsise haz în dialogul nostru și deconectase. Poate ne mai auzea, dar nu mai socotea util să ne răspundă.

El susținea că închisese microfonul-receptor, eu, că nu mai voia să vorbească. X-107 zicea că ea reacționează nu-

mai rareori, iar cînd o făcea, avea mereu pregătit răspunsul adecvat. Asta însemna că nu ne asculta prea des. Eu eram de părere că răspunzîndu-ne numai în unele cazuri, însemna că ea nu are voie să răspundă decît la anumite întrebări. Nici unul din noi nu putea să-şi dovedească afirmaţiile. Atunci mi-am amintit că am menţionat difuzorul şi cu altă ocazie în jurnalul meu. Poate că el ne putea furniza o indicaţie în problema asta. Pentru prima oară jurnalul căpăta o valoare practică ; în plus, nu ştiu de ce, cazul îmi făcea plăcere.

Am găsit menţiunea repede. Notasem în 23 martie. Mă mirasem atunci, cu voce tare, că fusesem selecţionat tocmai eu ca să fiu format ca ofiţer-declanşator. I-am citit lui X-107 ce menţionasem atunci, şi cînd am ajuns cu lectura pasajului la termenul „declanşator", în difuzorul din tavan s-a auzit un pocnet uşor, abia perceptibil. M-am oprit imediat şi m-am uitat la X-107. El a zîmbit şi a dat din cap. Pocnetul slab sau ţăcănitul acela, dacă vreţi, îl auzise şi el. Am aşteptat amîndoi în tăcere, dar — nimic.

Deodată X-107 a strigat : „Declanşaţi !"

Iarăşi pocnetul. Şi iar am aşteptat în zadar vocea...

X-107 spuse : „Am găsit deci ! Pe tavan avem o combinaţie : microfon şi difuzor. Microfonul reacţionează la un anumit cuvînt, cum am văzut. La cel ce l-am spus. Cînd cineva-l pronunţă, microfonul intră automat în circuit şi transmite necunoscutei «doamne» tot ce vorbim. Ea aude şi intră în discuţie atunci cînd socoteşte că e necesar".

„Ar interesa-o poate", am zis eu, „că i-am descoperit micul secret ?" Eram sigur că X-107 emisese o teorie justă. Totuşi mai doream o confirmare. „Declanşaţi !", am zis iar cu voce tare.

Acum nu s-a mai auzit nici un pocnet. De aceea l-am privit întrebător pe X-107 ; voiam să văd ce mai zice şi de data asta.

El rînji : „Ar interesa-o, poate, că i-am descoperit etc. mi-a imitat colegul întrebarea de mai înainte. Păi, explicaţia e simplă. Ea nu deconectase încă recepţia, de aceea microfonul nu s-a putut intersecta de la sine. El are pocnetul numai cînd se intersectează din nou în circuit".

„Bine", am cedat, „ai dreptate. Dar, dacă tot sistemul e destinat să servească la împiedicarea dezlănţuirii fără ordin a războiului, acum nu mai are raţiuni de existenţă, nu ? Căci putem doar plănui orice, ferindu-ne, însă, să pronunţăm cuvîntul-cheie !"

„Tot aşa a fost şi în acest caz", mi-a răspuns X-107, „iar ei au ştiut bine că o instalaţie ce funcţionează cu reacţie la un anumit cuvînt nu prezintă o suficientă garanţie. Personal, nu-s convins că vor să ne supravegheze, căci ar fi născocit altă metodă, mai eficientă. «Parola» face parte din misiunea noastră aici şi bănuiesc că vor ca treaba să meargă bine şi să ne dea directive cînd e necesar. Să nu ni se pară munca prea grea".

Femeia de la difuzor — în caz că ne mai asculta — nu a mai intervenit ; eram de data asta convins că X-107 putea să aibă, în presupunerile lui, dreptate. Noi, ofiţerii OD, beneficiam, aici jos, de o grijă specială.

Totuşi — cea mai bună lume posibilă... ? Cum de se poate vorbi aici, în mizeria asta, de aşa ceva ? În timp ce discutam despre difuzoare cu X-107 mă simţeam oarecum bine, dar acum, cînd scriu toate astea, mirosul acela insuportabil e iarăşi prezent...

1 aprilie

Aseară şi azi dimineaţă am fost deseori preveniţi prin sistemul „audio" să nu ne facem farsele tradiţionale de 1 aprilie. Nivelul 7 — cică — nu-şi poate îngădui situaţii hilare sau derutări în nici un sens. Fără glume de 1 aprilie, deci

Avertismentul era ușor de înțeles. Desigur că electronica perfecționată a centralei noastre excludea greșelile regretabile care puteau declanșa eronat războiul, dar o farsă nevinovată ar fi putut avea, pe cu totul alt plan, urmări serioase.

Să presupunem, de pildă, că cineva ar răspîndi zvonul că în curînd vom reveni la suprafață. Puțini i-ar da crezare, dar o scînteie de speranță ar rămîne totuși, și această speranță ar fi mai bine să se stingă repede și ușor. E destul de greu să te obișnuiești cu viața aici, chiar dacă te-ai convins că ai abandonat orice nădejde de evadare.

Numai gîndul la o întoarcere sus face să-mi bată mai tare inima. Și uit și de miros. O imagine succede alteia și mi se pare că o boare proaspătă, de sus, și-a croit drum încoace, gonind miasma.

Jocul acesta de-a visurile e frumos, dar în perspectivă nu aduce deloc foloase. Visurile sînt droguri. Într-o bună zi gîndul la fugă o să mi se cuibărească în creier. Poate că atunci o să încep să cred și într-o posibilitate de evadare : în clipa aceea, însă, voi înnebuni cu siguranță.

Da. La nivelul 7 să nu facem glume de 1 aprilie. Noi trăim într-o lume serioasă. Aici nu avem nevoie de umor. Fără farse, fără păcăleli. Fără păcăliți și fără farsori. Noi sîntem gravi și înțelepți, chiar de 1 aprilie.

Dar — sîntem într-adevăr așa ? Nu sîntem în realitate tot anul niște păcăliți ? Cei mai mari din lume ? Nu ne spunem mereu cîte o gogoașă tot timpul ? Unul altuia ? Căci X—107 mă păcălește permanent ca de 1 aprilie și eu pe el, nu ? Această suavă voce, la difuzor, ne păcălește pe amîndoi. Toți căutăm să ne înșelăm unul pe altul în ce ne privește ; ne mințim ascunzîndu-ne adevăratele sentimente.

Și nu-i înșelăm numai pe ceilalți, ci și pe noi înșine. Facem din noi înșine cei mai mari păcăliți dintre păcăliți. Fiecare se minte singur, se convinge apoi singur că își

credc minciuna, cu toate că știe precis că e numai minciună.

Foarte bine. E adevărat că nu avem nevoie de farse de 1 aprilie la nivelul 7, căci nivelul 7 e plin tot anul de păcăliți.

2 aprilie

Azi sînt mai bine dispus. Caut o explicație, dar n-o găsesc. Starea depresivă, ca și mirosul acela închipuit, au dispărut. Parcă nici nu au fost vreodată.

S-ar putea ca eu să fi atins nivelul maxim al depresiunii, ajungînd astfel la una din cele două alternative posibile : vindecarea sau demența. Deci, e bine. M-am vindecat. Aș putea zice că m-am înălțat de la nivelul sufletesc 7 pînă la cerul care s-a deschis peste mine. Limpede și albastru.

Aici îmi vine în minte că ieri cineva mi-a explicat cum sînt produse rezervele noastre de aer. Și poate asta a contribuit ca mirosul urît să nu mă mai persecute.

Pe acest cineva l-am găsit ieri în sala comună. S-a prezentat ca AS-127 — AS fiind, pare-se, prescurtarea de la „atmosferă-superlativă". M-am gîndit imediat la purificare, ventilație, recirculare și altele... Și cînd am aflat că el și alții lucrează la alimentarea noastră cu aer proaspăt, am început să-l descos. Nu-mi dădusem seama de ce mă interesam atît de aprig de problemă, dar mai tîrziu am bănuit că în subconștientul meu mijea speranța eliberării de obsesia olfactivă printr-o explicație veridică și amănunțită.

AS-127 mi-a vorbit ca și cum totul ar fi fost cel mai simplu lucru. Se poate, într-adevăr, ca principiul de bază să fie simplu ca bună ziua. Cercetătorii au fost puși în fața problemei de a ne asigura un aer curat, fără însă a-l lega de atmosfera terestră. Desigur că ar fi fost foarte ușor să

pompeze aerul spre noi, dar ar fi fost şi periculos totodată, mai ales dacă explozia unei bombe în apropiere ar fi distrus şi filtrele de radioactivitate aferente.

Din fericire, au găsit o metodă care ne-au făcut independenţi de aerul natural de afară. Au imitat totuşi natura, dar la scară redusă. În timpul zilei, plantele din natură transformă bioxidul de carbon expirat de oameni în oxigen. Savanţii au avut grijă ca aici procesul să se repete, ca să ne facă posibilă viaţa.

„Dar tocmai aici", a continuat specialistul, „s-a ivit greutatea : la punerea în practică. Să ne gîndim la condiţiile obligatorii vieţuirii vegetale : anotimpuri, zi-noapte, soare, ploaie şi sol adecvat, substanţe minerale — condiţii sine qua non pentru creşterea plantelor. Toate astea nu existau la nivelul 7. Cercetătorii au creat însă lichide hrănitoare şi, mai ales — ceea ce e foarte important —, lumina de soare sintetizată. A fost greu şi complicat, dar au reuşit. Au reuşit, în plus, să cultive plante numeroase în spaţii reduse".

„N-am văzut aici nici o plantă", am replicat eu, dar AS-127 a scos un hohot de rîs.

„Nici nu mă mir㠄. Aţi crezut că ele cresc peste tot ? Sînt prea scumpe. Există un soi de seră specială şi fiecare plantă e mai bine păzită decît focul sacru al unui templu păgîn. În afară de mine şi alţi ofiţeri AS nu se apropie nimeni de ele. Datorită ventilaţiei, luaţi însă şi dv. parte activă la treaba noastră".

Nu puteam să-i port pică pentru faptul că tonul lui dovedea vanitate. Era un fel de supraveghetor al unui sanctuar, iar instalaţiile sale de producere a aerului erau, strict vorbind, aşa ceva. I se citea pe faţă mîndria că de munca lui atîrnă viaţa tuturor. Simţeam că-l invidiez oarecum. Nu trebuia să aştepte zi de zi, pe un scaun, ordinul care să-i justifice existenţa aici. Dar m-am simţit şi întrucîtva mai liniştit. Cred că din cauză că sistemul

de obținere a aerului e atît de legat de natură. E bine să știi că aerul ce-l respiri nu provine din eprubete sau chimicale.

Mă mai liniștește ceva : muzica. De fapt, asta am descoperit abia ieri. Ascultam de multe ori unul din cele două programe, dar numai atunci cînd simțeam că mă lasă nervii. De obicei închideam după cîteva minute. Dar ieri seară X—107 asculta programul clasic și credea că dorm. Eram întins pe pat și țineam ochii închiși. Muzica mă învăluise și mă transpusese într-un fel de stare de piroteală, care amorțise în mine totul, în afară de auz. Prezentă era numai muzica. Azi am ascultat iar muzică și eram curios dacă efectul ei va fi același. A fost.

Mă gîndesc : e un stupefiant ? Dar narcoticul acesta e inofensiv, contrar acelor visuri care mă conduc în lumea de la suprafață. Muzica este tranchilizantul fără efecte secundare, atîta doar pot constata pînă acum. O să țin minte asta.

„Toxicomania" asta mai are un avantaj : partea ei bună e că nu se termină niciodată. Fiind inepuizabilă, pătimașul își poate primi doza oricînd, căci dacă pune programul respectiv, drogul e la îndemînă ; programul pare că nu are sfîrșit. Cît de lungi or fi oare benzile astea ? Căci sînt aici oameni care ascultă muzică din prima zi, mereu. Ei au spus că nu s-a transmis niciodată a doua oară aceeași piesă.

3 aprilie

E într-adevăr interesant. Ieri chiar mă gîndeam la lungimea benzilor de magnetofon și azi, la prînz, s-a emis afirmația că muzica primei zile s-a repetat. Cîțiva cunoscători susțin că au mai ascultat „Eroica" de Beethoven la 21 martie. Amatorii de muzică ușoară au spus același lucru, deși nu țin minte acum despre care „hit" era vorba.

Benzile au deci un ciclu de douăsprezece zile. Asta e destul de frumos, dar te dezamăgește. La masă nu și-a ascuns nimeni acest regret după ce s-a făcut descoperirea și trebuie să recunosc că și eu am resimțit o apăsare. Nu știu de ce...

Înainte, muzica nu mă interesase cine știe cît. Sînt cîteva piese clasice pe care le cunosc și-mi plac, dar restul nu mă interesează, fie că-s noi în general sau noi numai pentru mine. Ce am ascultat pînă azi mi-a plăcut, și în ceea ce mă privește, „stocul" de douăsprezece zile mi-e arhisuficient.

Cu toate acestea, faptul că programul nostru era limitat m-a durut. Chiar dacă ar fi fost mai lung, efectul descoperirii ar fi fost același. Din partea mea, programul putea avea o durată de luni sau ani. Dar tot așa de rău mi-ar fi părut dacă mi-ar fi spus cineva că odată va începe iar de la capăt. E deci numai realitatea că programele muzicale sînt totuși limitate. Asta mă decepționează.

Doream ca ceva — totuși — să fie nelimitat la nivelul 7. Îmi spuneam că omul tînjește mereu după lucruri cît mai durabile sau nelimitate în timp, deoarece el însuși e pieritor. Și de aceea cred că oamenilor le place și aerul curat : există nesfîrșit de mult aer. Cel puțin la suprafață, acolo, pare nemărginit. De aceea privim cu nesaț în zarea mării, fiindcă ea continuă dincolo de orizont. Tot de aceea se pare și că omul străbate pustiurile de apă, ca astfel să descopere noi tărîmuri.

Mă gîndesc că nouă, aici, la nivelul 7, ne-ar fi părut banda magnetică ce nu ar fi avut fine drept o ultimă amintire despre nelimitarea nesfîrșitului, care e ceva absolut, deci fără hotar. Aici, jos, totul avea un capăt, era limitat și îngust. Spațiul era o valoare și cămăruțele strîmte marcau limitele existenței noastre. „Lista de bucate" era limitată și ea. Posibilitățile alegerii unei prietenii erau reduse. În fine, fără limite nu era nici rezerva

de energie : chiar dacă reactorul atomic putea funcţiona, cum se spunea, şi o mie de ani, ştiam totuşi toţi că el nu o va face mereu.

Numai benzile de magnetofon ne păreau pînă azi nesfîrşit de lungi, nelimitate. Erau ca oceąnele şi cerul, care-şi aşteaptă călătorii. Sau ca jungla nesfîrşită, fără exploratori. Şi chiar dacă ne mărturiseam că e ridicol, totuşi simbolul nemuririi era pentru noi aparenta inepuizabilitate a programelor.

Ea dăduse parcă cernitei noastre trăiri un rost, un sens, ceva ca o rază de soare ce biruia opreliştile, trecea barierele puse nouă şi ajungea aici în adîncuri.

Şi acum reieşea că viaţa benzilor era de exact douăsprezece zile. Avea un termen. Se derula, ca să o ia de la capăt.

4 aprilie

Deci, ambele benzi de magnetofon, de aici, se derulează în douăsprezece zile şi apoi „da capo al fine". În cazul că asta ne-ar amuza, ne-am putea redacta singuri programul-radio pentru duzina de zile următoare. Am putea deci toţi să cunoaştem emisiunile dintr-o lună oarecare sau cele de peste zece ani de acum încolo. Ca să ştim dinainte deci ce-o să ascultăm, n-avem decît să trecem pe un calendar melodia care o auzim. Ea se va repeta, va fi transmisă peste douăsprezece, douăzeci şi patru, treizeci şi şase de zile...

După cîte ştiu, nimeni n-a făcut o astfel de listă, dar s-au spus multe ieri şi azi despre benzi. Chiar asupra lui X-107 lucrul acesta a făcut o impresie deprimantă, deşi el n-a scos un cuvînt. Nu mai are chef să asculte programul său favorit. Đacă pun muzică, mă roagă să închid. Muzica, deci, însemna pentru el mai mult decît pentru mine.

Nu-l pot determina totuşi să condamne sus şi tare

sărăcia programelor muzicale. Continuă să fie de părere că nivelul 7 e cea mai bună dintre lumi. Cînd i-am sugerat că ar fi trebuit cel puţin să se imprime atîtea benzi, încît să fie destulă muzică pentru o viaţă măcar — fără să se repete sau să se termine —, a zis că ar fi absurd.

„Nivelul 7 e limitat", spunea. „Ca spaţiu, foarte limitat chiar. O ştii şi tu prea bine. Nu e loc pentru lux. Ţine seama numai de greutăţile la amplasarea instalaţiilor care trebuie să permită existenţa a 500 de oameni pe 500 de ani. Avem destulă hrană şi rezerve ca să fim independenţi, aici la peste o mie de metri sub pămînt, ceea ce nu se poate afirma despre multe ţări de la suprafaţă. Asta e o adevărată minune a spiritului uman creator şi a progresului tehnic".

„Cu alte cuvinte, ar trebui să fim chiar recunoscători pentru sărăcia asta privind varietatea programelor muzicale", am zis eu, sarcastic.

„Ar trebui chiar să fii", a ripostat X—107. „S-a amenajat aici şi o sală de conversaţii. Doar nu te aşteptai şi la o sală de concerte !"

„Bine şi asta, bine", am stăruit, „dar unde-s cărţile, frate ? Aş citi bucuros ceva cîteodată în afară de jurnalul meu. Poate că trebuie să mulţumesc şi pentru hîrtia şi creioanele cu care scriu !"

„Ţi-ar fi mai bine dacă ai muri de foame într-o bibliotecă ?"

Am renunţat. Nu voi putea niciodată să-l conving pe X—107 de justeţea punctului meu de vedere, dacă nu se lasă convins. Pentru el era strict necesar să creadă în infailibilitatea agregatelor de la nivelul 7 ca să se apere de constatarea dezavantajelor lor.

Spaţiu limitat deci la nivelul 7. Repertoriul muzical limitat, chiar şi pe benzi. Şi unde nu-i loc pentru o fonotecă cum trebuie, nu-i nici pentru gînduri despre nesfîrşire. E mai bine să nu mai cuget la aşa ceva.

5 aprilie

Azi, pe cînd eram sub duş şi reflectam la îngustimea de aici, mi-a venit în minte cît de important era totuşi că acei constructori au socotit necesară o baie separată pentru mine şi X-107. Şi n-ar fi fost prea rău nici dacă noi toţi cei patru ofiţeri OD am fi avut-o în comun. Baia asta, desigur, şi zece persoane o puteau folosi fără impedimente.

După o jumătate de oră m-am întîlnit cu P—867 în sala comună şi, ca de obicei, s-a întins la vorbă cu mine. Din pură coincidenţă sau fiindcă poate miroseam încă a săpun fin, s-a plîns că în ziua aceea nu putuse face o baie. Am întrebat-o de ce. Mi-a zis că trebuie să împartă baia comună cu alte cincizeci de femei. Fiecare din ele poate face cîte un duş la o oră fixată la fiecare două zile şi jumătate, iar dacă îţi pierdeai rîndul, trebuia, conform programului, să aştepţi iar două zile şi jumătate. Ea scăpase ocazia. A menţionat apoi că şi toaleta era folosită de douăzeci de persoane.

I-am spus că e ciudat, şi nu fără un sentiment de superioritate, că noi, ofiţerii OD, avem cîte doi la dispoziţie o baie. Mai mult decît oricînd, am rămas surprins de confortul cu care am fost avantajaţi.

Dar P—867 nu era surprinsă, căci pentru orice ea avea o explicaţie. „Tipul de om care a fost instruit pentru centrala OD resimte necesitatea să facă zilnic o baie. Pentru d-ta şi camarazii d-tale lipsa acestei băi nu e numai o banală neplăcere, ci şi un periculos element contrariant. El poate duce la deranjamente de tonus interior şi la mai cine ştie cîte. E natural să fie aşa cum este".

Mi-am amintit că eu mă spălam deseori şi cu plăcere pe mîini, cu toate că niciodată nu-mi venise în gînd să vreau să-mi explic psihologic acest lucru. Mi se părea a

fi numai o obișnuință igienică. Oricum ar fi, explicația ei, ca de altfel toate comentariile ce le făcea, mi-au dat o senzație de nesiguranță, de aceea cred c-am îngăimat ceva despre „egalitate pentru toată lumea“ sau „cavalerism față de sexul slab“. Din ambele motive ar fi rezultat concluzia că d-nei P—867 și celorlalte femei li s-ar fi cuvenit drepturi egale cu ale noastre, ofițerii OD.

Ea a zis că ar fi o prostie. „Vechile prejudecăți nu mai au valabilitate în era atomică“, m-a asigurat ea și a mai adăugat rîzînd : „Nu cumva ai să ajungi să vrei să distrugi rachetele cu arcul și săgeata ?“

Apoi a continuat : „Egalitatea nu-și găsește rațiunea existenței la nivelul 7. Misiunea mea e alta decît a d-tale și de aceea am și fost selecționată, pentru că structura mea senzorială e alta decît a d-tale“.

Rezulta, astfel, că avantajarea mea nu ar fi deci un privilegiu, ci o necesitate normală, dacă îmi fac munca așa cum trebuie. Acesta deci era singurul motiv al răsfățului nostru, nu altul.

„Și cum stăm cu misiunea d-tale ?, m-am interesat eu. Confortul nu joacă un rol în viața ce o duceți ?“

„Nu atît de mare ca în a dumitale. Gîndește-te la povestea cu baia. Un psiholog isprăvește cu necesitatea lui de curățenie — în caz c-a avut-o vreodată — mai repede, încă din timpul instructajului. Natural că nu găsesc chiar o plăcere în faptul că avem o baie supraaglomerată, dar acest gînd nu mă înnebunește, chiar dacă nu m-aș îmbăia timp de o lună“. Și a chicotit din nou.

Remarca ei nu mi-a plăcut și pentru o clipă am resimțit o respingere fizică. Chiar dacă își cunoștea bine domeniul de activitate, am gîndit, nu trebuia să-și fi recunoscut atît de franc față de mine indiferența pentru igienă, dacă punea preț pe vreo considerație din parte-mi. Și se vedea clar că aștepta așa ceva.

6 aprilie

Azi dimineaţă difuzorul a anunţat că va începe un program nou, peste ceea ce ni se oferă în mod curent. Anume, că ni se va transmite o serie de conferinţe „ad-hoc", emisiunea avînd titlul : „Cunoaşteţi nivelul 7 !". Conferinţele, durînd o jumătate de oră, vor fi difuzate zilnic şi vor îmbrăţişa toate aspectele vieţii de aici.

Anunţul a stîrnit un interes general. Lumea de aici, de jos, începuse să vrea să ştie toate, să se intereseze, să-şi cunoască mediul, chiar dacă asta ţinea numai de dorinţa de a se obişnui şi pentru a uita ceea ce ura instinctiv. Expunerile se anunţau interesante, instructive, nemaiţinînd seama că ne ajutau să gonim plictiseala.

Ne bucurăm toţi mai ales de faptul că emisiunile vor fi de moment : nu e vorba de imprimări. Trăind cu toţii într-o atît de perfectă automatizare, e şi firesc că gîndul ne-a dus brusc, involuntar, la ideea că s-ar fi putut ca şi expunerile astea să fi fost înregistrate dinainte şi stocate, fiind apoi difuzate la nevoie. De nu ar fi aşa, acest lucru l-am putea considera drept o compensaţie oarecare pentru redusul inventar de la muzică. Noua emisiune e viu comentată.

X—107 susţine că va fi interesantă. „Păi, trebuie să ne cunoaştem bine locul în care trăim, aşa e ?", a spus el. Eu încep să mă întreb dacă emisiunea aceasta, care ar fi ceva de genul „Să stăm de vorbă", nu ne-a fost dată decît ca să liniştească spiritele în problema benzilor ; comandamentul ar trebui pe drept să fie direct interesat de buna noastră dispoziţie.

Dar poate că nu e asta cauza. E posibil ca acest program informativ să fi fost redactat demult, dar să nu fi fost difuzat mai înainte ca noi să ne fi obişnuit cu cadrul. În primele zile ale sosirii noastre la nivelul 7, eram toţi prea preocupaţi cu reflecţii, se vede, asupra destinului

căruia eram hărăziţi, pentru a găsi concentrarea necesară urmăririi unei serii de conferinţe. Azi, însă, după ce suportasem primul şoc, informaţiile despre noul mediu aveau, pasă-mi-te, sarcina să consolideze adaptarea noastră.

Lui X—107 şi influenţei lui îi datorez că gîndesc aşa. Se vede că discuţiile cu el m-au făcut să analizez orice eveniment, cîntărind fiece alternativă. Mai înainte, X—107 era de o părere, eu de alta. Azi mă descurc şi fără el. Discut cu mine însumi, găsesc argumente pro şi contra, devenind independent în toate privinţele. Da. Un cetăţean independent într-o lume independentă la nivelul 7.

Iată că vom afla tot ce e necesar despre acest nivel. Vom pricepe noima unor ordine pe care le executam pînă azi orbeşte. Căci pînă azi n-am primit decît comenzi — într-un sens alimente deshidratate. Acum vom cunoaşte motivele ordinelor — adică mîncarea preparată în sensul ei figurat, dacă e să rămîn la comparaţia mea. Cel puţin asta sper.

Prima emisiune din serie poate începe în orice clipă. Am să încetez să scriu cînd vor începe să transmită. Au şi început ! Prima „lecţie“ a seriei „Cunoaşteţi nivelul 7 !“ e intitulată : „Sistemele de informare“.

Conferinţa s-a terminat. Îmi reiau scrisul.

Ea a fost susţinută de o femeie. Vorbea clar şi frumos. Nu mai era aceeaşi voce care ne făcea comunicările de la difuzor. Crainica — sau redactora — avea o voce timbrată, gravă, şi mi-a trăznit prin cap c-aş fi dorit s-o aud odată cum cîntă.

Nu am putut să aflu însă cine ştie ce lucruri noi. Conferinţa s-a referit numai la sistemul informaţional ce-l descoperisem aici, la nivelul 7.

Era vorba mai întîi de difuzorul „general“ — îl cunoşteam bine —, amplasat în birouri, în camere, în baie etc.

Apoi existau „difuzoarele sectoriale“ care asigurau numai legătura între centrul de comandă şi diversele sectoare ca, de exemplu, „Psihologia“ sau „Centrala OD“. S-a mai vorbit despre „sistemul individual“, care asigura comunicaţia cu anumite persoane transmiţîndu-le ordine sau acordîndu-le, într-un fel, sprijin. Aceste trei canale sau sisteme lucrează independent unul faţă de altul, deşi au aceleaşi linii şi difuzoare. În caz că se interfereau, întîmplător, două comunicări, cea mai importantă din ele avea întîietate. Şi asta era simplu : întîi venea „sistemul sectorial“, apoi venea „sistemul general“ şi în fine „sistemul individual“.

Desigur că fiecare individ al colectivului putea lua legătura cu comandamentul din proprie iniţiativă. Nu era nevoie decît să apeşi un buton roşu special care făcea apelul la releu. Omul de serviciu te punea imediat în legătură cu secţia dorită. Se menţionase totuşi să nu se recurgă la posibilitatea aceasta decît în caz de nevoie, cum ar fi îmbolnăvirea bruscă, defectarea instrumentelor şi altele. Conferenţiara n-a spus nimic însă despre microfoane ascunse sau independente, de felul celui descoperit de X—107 şi de mine în cameră. Poate că ele existau numai în camerele ofiţerilor OD.

Văzusem desigur acele butoane roşii de care vorbise şi citisem ce scria sub ele : „Se va acţiona numai la nevoie“. Pînă azi nu fusese nevoie. Cu toate acestea îmi înăbuşisem destul însă dorinţa să apăs pe unul şi să urlu : „Lăsaţi-mă să ies de aici !“.

Prelegerea vorbise numai de nivelul 7. Despre vreo legătură cu lumea exterioară nu se pomenise, cu toate că trebuia să existe una — căci cum s-ar fi ştiut altfel cînd să intre centrala OD în acţiune ? O indicaţie în acest sens ar fi fost fascinantă, căci linia aceasta ar fi însemnat contactul cu lumea largă, părăsită şi aproape uitată. Văd că nu vor să ne amintim de trecut. Trebuie să ne obişnuim cu viaţa

la peste o mie de metri adîncime. Nici un cuvînt deci despre lumea de sus, care nu mai e lumea noastră.

Astfel emisiunea „Cunoaşteţi nivelul 7 !“ capătă o tentă ironică. „Uitaţi lumea de-afară !“ ar fi fost un subtitlu nimerit. Deci : „Gîndiţi-vă numai la lumea în care veţi trăi !“.

7 aprilie

Azi s-a întîmplat în sala comună ceva foarte semnificativ. De obicei conversaţiile sînt între două sau trei persoane. Nu e animaţie, se vorbeşte cu voce scăzută şi tăcerile sînt frecvente. Azi a fost altfel. Un bărbat — am aflat mai tîrziu că e filozof şi se numeşte F-107 — a ţinut un discurs. Toţi l-am ascultat şezînd sau în picioare, fără să-l întrerupem.

Asta a fost de la început ceva neobişnuit. Nu trăisem încă la nivelul 7 un asemenea moment, căci pînă azi nu s-a ţinut aici, vreodată, o cuvîntare în public. Mi se părea că revenisem la vremurile retoricii pure. Cam aşa îşi vorbeau şi se ascultau, probabil, cetăţenii oraşelor antice. Deşi pare ciudat, tema cuvîntării a fost : „Democraţia“ ; democraţia, deci, la nivelul 7, ca să fiu mai exact...

Mi s-a părut că subiectul îi interesează pe cei prezenţi. Chiar P-867, căreia îi plăcea aşa de mult să se asculte pe ea însăşi, tăcea şi părea într-atît de captivată, încît abia de mă observase. Noii veniţi îşi întrerupeau discuţiile cînd intrau şi ascultau cu atenţie.

F-107 a susţinut, în esenţă, următoarea teorie :

Democraţia, spunea el, e guvernarea tuturor de către toţi. Pentru a o realiza, însă, omul a trebuit totuşi să admită compromisuri. De exemplu, legea majorităţii. Care decide. Întrucît însă puterea executivă trebuie să fie în mîinile cîtorva, întotdeauna în ale acelora ce reprezintă majoritatea, le-a fost uşor criticilor şi defetiştilor să sus-

ţină că o democraţie ar fi irealizabilă. Ei spun că totdeauna există o pătură care stăpînește.

Pentru a combate astfel de argumente, omenirea i-a limitat elitei puterea, instituind legi, constituţii și principii. Puterea legii opusă puterii populare a fost dintotdeauna temelia democraţiei.

Bine — va răspunde cinicul —, dar asta înseamnă că puterea legii înseamnă dominaţia elitei, adică dominaţia acelora care au instituit legile. Căci nici măcar principiile nu se nasc singure, nu apar spontan. Şi dacă s-au stabilit legile, ele trebuie totuși interpretate de magistraţi, juriști și politicieni, deci, în esenţă, iarăși de mase.

Aceste obiecţii, spunea F-107, nu trebuie minimalizate sau ignorate. Ele constituie baza fiecărei democraţii adevărate pînă în zilele noastre. Acum, pentru întîia dată, deci, se născuse forma absolută a democraţiei : democraţia de aici, de la nivelul 7.

„Așa cum am auzit toţi ieri la difuzor, cînd s-a transmis conferinţa, la noi, aici, nu există superiori. Nimeni nu trebuie să salute vreo persoană. Noi ascultăm numai de ordine impersonale !“, a strigat, cu elan, F-107. „Noi recunoaștem numai autoritatea difuzoarelor, adică personificarea antipersonală a noastră, a tuturor !“. Şi a continuat :

„Asta ar fi, deci, democraţia în singura formă a ei împinsă pînă la extrem ! Purificată de elementele personale şi distilată pînă la chintesenţa ei, îi rămîne numai abstracţia. Democraţia nivelului 7, aşadar, e singura modalitate posibilă a adevăratei democraţii, nu numai a celei din lumea actuală, ci, aș putea spune, şi a celei din istoria întregii omeniri !“.

Cînd a încheiat, s-a aşternut tăcerea. După un timp, cineva din spate a zis : „Păi la ultimul microfon al difuzorului, la capul celălalt al liniei, trebuie să fie unul care ordonă, nu ?“.

„Există oare probe precise ?“, i-a răspuns F-107, spre stupefacţia noastră. „Poate e numai o bandă magnetică acolo. Şi, dacă e chiar o persoană fizică, ea rămîne totuşi anonimă şi astfel ne reprezintă pe noi toţi. Ia gîndiţi-vă la folclor, de exemplu : cîndva, l-a creat cineva. Dar tocmai anonimatul îi permite acestuia să fie expresia şi proprietatea poporului, adică a tuturor“. Aci, el a rîs triumfător şi a strigat : „Mai sînt întrebări ?“

Se părea că a mai rămas cineva nelămurit, cu toate eforturile lui ; de data asta era o femeie. „Vreţi să susţineţi“, a zis ea, „că puterea difuzoarelor, fiind anonimă, e numai de aceea forţa majorităţii şi nu a unei elite ?“.

Dar F-107 parcă aştepta întrebarea. A zis :

„Da, nu numai a majorităţii, ci şi a tuturor ! Nu aprobăm noi toţi oare orice dispoziţie de la difuzoare ? Nu-s ele, oare, aceste ordine, permanent, în condiţiile date, — singurele şi cele mai raţionale lucruri ce le avem de făcut ? Fiecare poate, dacă-şi dă osteneala, să descopere, îndărătul ordinelor, temeiurile lor. Şi dacă veţi analiza şi aceste temeiuri, veţi constata că aţi fi dat exact aceleaşi ordine dacă aceasta era sarcina dv.“.

Filozoful i-a zîmbit femeii care intervenise şi apoi s-a adresat din nou celorlalţi :

„Poate, deci, cineva să-mi dea un singur exemplu în care nu ar fi de acord cu dispoziţiile ce i s-au dat ?“.

„Ordinul de a trăi la nivelul 7“, aş fi zis eu atunci, dar imediat mi-am dat seama că primisem acest ordin înainte de a şti ceva despre nivelul 7. Aşa că nu era de genul celor din întrebare, fără a mai ţine seama că orice argument ar fi fost inutil.

De aceea am tăcut.

Nici ceilalţi nu au mai zis nimic şi în scurt timp difuzorul ne-a anunţat sfîrşitul şederii acolo. Drept care am plecat toţi, din proprie voinţă, prin urmare total demo-

cratic. A rămas numai F-107, pare-se, ca să-şi repete expunerea celor ce aveau să vină. În aceste condiţii, am reflectat, asta era poate just şi salutar. Desigur că difuzorul era de aceeaşi părere, iar F-107 a primit cu siguranţă dispoziţii corespunzătoare.

9 aprilie

În ultimele zile am avut mai multe ture de serviciu, întrucît X-117 este bolnav. Nu ştiu nimic de el. Colegul lui de cameră spunea că ar fi „ceva nervos". Timpul meu liber trece, deci, mai repede, discut cu X-107 şi ascult toate emisiunile seriei „Cunoaşteţi nivelul 7 !".

Găsesc că ele devin plictisitoare. Azi ni s-a dat o explicaţie detaliată despre hrană. N-am ascultat-o cu atenţie, căci o vorbărie despre un regim alimentar insipid tot nu face mesele mai gustoase.

Am reţinut doar un lucru. Hrana noastră nu are forma ei specială nu numai din cauza lipsei spaţiului de înmagazinare, ci mai ales ca să corespundă condiţiilor de viaţă de la nivelul 7. Conţine calorii, vitamine, minerale şi toate principiile necesare vieţii. Insipiditatea este şi ea intenţionată, pentru a evita efecte nedorite. Căci altfel, oamenii ar dori să mănînce mai mult decît li se cuvine. Iar dac-ar putea mînca mai mult decît e necesar, i-ar pîndi obezitatea. Avînd în vedere lipsa de mişcare mai ales. Se acordase o deosebită atenţie digestiei ; eu cred că tabletele adiacente fiecărei mese au o legătură cu asta. Ele împiedică tulburările digestive, pare-se. Sus, la suprafaţă, n-am avut niciodată neplăceri cu stomacul, dar e uimitor cît de repede s-a obişnuit cu mîncarea de aici.

Deşi eram convins de oportunitatea informaţiilor şi de capacitatea muncii specialiştilor, mi s-a părut totuşi că se bătea apa în piuă.

Conferința de ieri a fost și mai searbădă. Nu mai știu nici subiectul. Dar de bună seamă avea tot scopul de a ne convinge că eram în cea mai bună dintre lumile posibile.

Total independenți de cei de la suprafață, mulțumită savanților noștri. Și în plus, cum spunea F-107, trăiam și într-o democrație perfectă. Ce ne mai puteam dori ?

Da. Dar nu e soare.

Mă mir de ce m-am gîndit tocmai la asta. Ce păcat că nu am introdus în mîncare și ceva care să ne facă să uităm soarele. Văd că și nutriția, ca și știința, are limitele ei.

10 aprilie

P-867 mi-a spus azi în sala comună că colega ei tratează un caz deosebit de interesant. „E vorba de un ofițer cu o misiune importantă", a zis dînsa, încercînd astfel să intre în vorbă cu mine. „Desigur", a adăugat ea cu un zîmbet șiret, „toți avem aici o misiune importantă".

Introducerea mă interesează, într-adevăr, mai ales că bănuisem din vorbele ei că pacientul respectiv putea fi X-117. I l-am descris și ea mi-a confirmat acest lucru.

N-aș putea să afirm că-l cunoșteam bine pe X-117. Nu prea avea obiceiul să iasă în timpul liber din cameră. Locuia cu X-137 și nu schimbasem cu el decît ocazional cîteva fraze înainte de a se fi îmbolnăvit. Ceea ce mă interesa din cazul lui nu era persoana lui, ci funcția ce-o avea. Era, în fond, aceeași cu a mea. Paralel cu spiritul camaraderesc ușor suscitat, era așadar în primul rînd curiozitatea cea care mă făcea să vreau să știu ce i se întîmplase. Natural că mă interesa și starea lui, dacă e gravă sau nu, căci atîta timp cît lipsea, aveam tura de opt ore, în loc de șase, ca mai înainte.

P-867 a observat că veștile ei mi-au trezit interesul și mi-a spus tot ce știa.

X-117 nu a fost, cum susținea ea, o alegere fericită pentru nivelul 7. Nu trebuia în nici un caz să fie aici. O condiție de bază pentru oricine aici jos, indiferent ce sarcină i s-ar fi atribuit, era să nu aibă legături familiale prea solide. Cel ce vine aici nu trebuie să lase pe nimeni în urma lui pe pămînt. Din acest simplu motiv selecționerii au exclus de la bun început candidații căsătoriți, ba chiar și pe cei ce aveau bune relații cu părinții, cu rudele sau cu prieteni de ambele sexe. „Asta e una din metodele de a merge la sigur, este garanția că oamenii de aici, de jos, vor fi independenți și se vor simți ca atare", mi-a explicat ea.

Propriile mele amintiri coincideau cu ceea ce spusese ea. Mai înainte de a fi fost admis la cursuri, am fost descusut de felurite comisii și de fiecare dată se interesaseră ce relații am cu rudele și cu prietenii. Atunci nu-mi prea dădusem seama unde țînteau întrebările acelea, căci credeam că se gîndeau la veșnica fereală de spionaj. Din fericire, — azi aș spune, mai degrabă, din nefericire —, aveam foarte vagi relații familiale și pot zice că prieteni aproape deloc.

P-867 a spus că și ea fusese singură, de aceea a fost aleasă. În orice caz, a continuat ea, hotărîrea de atunci a comisiei de examinare nu a atîrnat numai de spusele candidatului, ci au fost depistați, prin întrebări-cheie și teste psihologice, acei indivizi care stabilesc repede și ușor noi relații și astfel puteau stabili noi legături. Toată instruirea ar fi fost în zadar, dacă indivizii corespunzători, adică fără familii, erau totuși atît de sociabili, încît, chiar fiind la centrul de instruire, și-ar fi făcut prieteni. Tocmai aceste noi apropieri i-ar fi făcut improprii pentru nivelul 7.

Se pare că în pofida tuturor măsurilor de siguranță, în cazul lui X-117 s-au ivit unele scăpări. Dacă ar fi s-o cred pe P-867, acest X-117 nu e deloc o ființă inde-

pendentă în toată accepţiunea cuvîntului. E perfect adevărat că adolescent fiind, la cincisprezece ani, a rupt relaţiile cu părinţii şi s-a întreţinut singur — acestea erau aspecte pozitive care păreau să-l facă să apară ca indicat pentru nivelul 7. Dar iată că acum prezintă simptome ale unei înclinaţii nelămurite pentru mama lui.

„Psihologic privind problema, e un caz uşor, spusese P-867. O regresie nevrotică spre copilărie, cauzată de o presiune a evenimentelor. Dar, a mai zis ea, psihologii aceia de sus, care l-au examinat, nu ar fi trebuit niciodată să comită o eroare atît de gravă. Era datoria lor să excludă oameni ca X-117 şi să găsească alţii capabili să reziste crizelor nevrotice. Noi aici, la nivelul 7, nu ne putem permite indivizi sociabili". Şi a chicotit ca de obicei...

Am fost fericit cînd am putut părăsi sala comună. X-117 îmi făcea milă, dar în acelaşi timp îl şi invidiam. Desigur că suferea şi-şi va pierde poate minţile, dar era aşa fiindcă îşi iubea mama, adică o altă fiinţă umană. Eu puteam suporta vasăzică lipsa luminii soarelui, gîndindu-mă ore întregi la asta, dar nu am pierdut nici o secundă de dragul altei fiinţe. Mi-am dat seama cît eram de singur. Mai singur decît nefericitul meu camarad. Eu eram, exact ca P-867 sau ca oricare altul de la nivelul 7, independent din punct de vedere psihologic. Bunăstarea mea interioară nu depindea de altul. Poate că nu voi fi capabil să ţin la nimeni, ca, de fapt, oricare de aici — în afară de X-117. Din acest motiv şi din altele încă eram eu „indicat" pentru nivelul 7...

Mă deplîng. Stau acum la măsuţa mea şi scriu, dar n-am nevoie de nimeni, cel puţin nu neapărată nevoie. Dar doresc pe cineva, am nevoie totuşi de cineva. De ce nu mă interesează ceilalţi oameni ? Fie cei de aici, fie cei de pe pămînt — ce importanţă are locul ? Îmi dau seama că am sufletul deformat şi că o parte din el este amputată.

Înțeleg însă, totodată, că e bine așa cum e. Dacă toți, aici, am simți așa ca X-117, întreg nivelul 7 ar fi un azil de nebuni singular, plin numai de pacienți și care nu ar mai avea medici. Nivelul 7 n-ar mai putea să-și joace rolul. Ar înceta să mai existe. Ar fi evident că normele de viață actuale ale locuitorilor lui sînt deci drepte.

Și totuși aș dori să-l compătimesc pe X-117 mai mult decît mi-e posibil.

11 aprilie

Sînt oare capabil să compătimesc pe cineva ? Sînt capabil să simt prietenie sau chiar să iubesc pe altul ? Pot resimți simpatie sau compătimire ?

De ieri aceste întrebări mă tot chinuie. Nu vreau să fiu un monstru, dar un om fără emoții e în fond un monstru. Ce diferență e între mine și un creier electronic ? El poate calcula mai bine, raționa mai exact și lucrează fără eroare. Nu poate iubi însă pe nimeni. Nici eu nu pot.

Eu însă mă pot compătimi singur și asta n-o poate face un creier electronic. Aici e diferența.

Nivelul 7. O colectivitate asocială. O comunitate de monștri ce se compătimesc pe ei înșiși. Sîntem însă în adevăr niște monștri sau meritățm compătimire ? Aha, am ajuns deci iar la autocompătimire! Dar am spus „sîntem" — ceea ce ar dovedi că încă gîndesc totuși social. Cît de adînc e îngropată în mine această noțiune ? De ce mă istovesc oare, scormonindu-mă astfel ? Dac-aș fi o mașinărie adevărată, aș fi desigur mai fericit.

O mașinărie fericită ! Era mai bine, în loc să fi scris, să fi ascultat azi muzică. Căci ceea ce fac acum scriind aici e prostie curată. Poate înnebunesc și eu.

Ar fi totuși o problemă amuzantă pentru psihologi : este posibil să devină cineva nevrotic gîndind la motivul de ce nu poate deveni nevrotic ?

Conferinţele „Cunoaşteţi nivelul 7 !“ nu le găsesc nici pe departe atît de interesante pe cît sperasem la început. Azi s-a încercat să ni se explice sistemul identificării personale. Toate numele noastre se termină cu cifra 7, pentru că trăim la nivelul 7. Literele folosite indică funcţia fiecăruia. Semnificaţia celorlalte două cifre e atît de încîlcită, încît nici nu mi-am dat osteneala s-o urmăresc. Dar şi ele au o noimă, aşa cum orice lucru aici are la baza lui un sistem.

După terminarea expunerii, X-107 a încercat să discute cu mine despre tema : de ce sîntem acum denumiţi prin litere şi cifre, în loc să ne fi păstrat vechile nume. Ne-au obişnuit cu metoda aceasta încă de la cursurile de instruire, pentru ca să nu ni se pară grea — se spunea — practica aplicaţiilor la nivelul 7. Motivul, credea el, putea fi găsit în faptul că numele anterioare aveau pentru noi un conţinut prea greu de amintiri ce ne legau de trecutul nostru la suprafaţă, iar cu această povară ne-am fi obişnuit mai greu în noua noastră existenţă.

Poate că avea dreptate, dar eu nu aveam deloc chef să discut acum cu el despre asta. Ceea ce mă interesa în primul rînd erau încercările lui repetate de a vorbi cu mine, deşi observase probabil lipsa mea de entuziasm. De fapt, aşa făcea mereu. Se putea crede că îşi făcea griji din pricina mea şi căuta să mă scoată din ale mele. Deci dacă el e totuşi sociabil întrucîtva, starea mea nu ar fi deloc fără speranţă.

Eram atît de absorbit de propriile mele gînduri, încît abia ascultam ce spunea. Dacă admitem, reflectam eu, că mai sîntem puţin sociabili, poate mai puţin decît cei de pe pămînt, dar nu atît de puţin totuşi încît să reprezentăm total o nouă specie, atunci urmările faptului ar fi enorme. S-ar putea întîmpla chiar să pot şi eu ţine la cineva.

Există un proverb : „Dacă focul nu ajunge să facă apa să fiarbă, măcar o împiedică să înghețe !“. Hm, poate că X-107 nu e singurul tip sociabil care a scăpat prin ciurul psihologilor...

15 aprilie

Filozoful nostru F-107 a ținut iar în sala comună o cuvîntare, de data asta despre „Libertățile de la nivelul 7“.

Ascultătorii nu erau atît de atenți ca prima dată. Unii se rătăciseră într-un colț și, întorcîndu-i spatele, șușoteau de ale lor. Alții îl ascultau distrați, neavînd, pare-se, altceva mai bun de făcut.

F-107 susținea că aici, jos, nu ne bucurăm toți numai de perfecta democrație, ci și de absoluta libertate. Cînd nu sîntem de serviciu, putem face orice dorim. Aveam libertatea, în special, să discutăm despre viața de la nivelul 7. Nu existau aici secrete și nu era nimic ce să ne fie ascuns.

„Acest fapt“, perora el, „face ca viața aici să fie atît de perfectă ; avem această perfecțiune, care nu putea fi niciodată posibilă la suprafață. Sus erau de pildă necesare măsuri de siguranță contra agenților, spionilor sau suspecților. Asta însemna o limitare a libertății individuale în folosul interesului general. Aici, la nivelul 7, nu avem aceste pericole. Sîntem la adăpost de dușmani, de oamenii lor, de străini sau prieteni prea curioși. Aici îl cunoaște fiecare pe celălalt și toți știm totul. Fiecare poate beneficia de individualitatea ce i-o conferă numărul său personal. Nimeni nu are relații cu lumea de afară, material superioară, dar spiritual inferioară nouă — da, tocmai izolarea noastră materială față de lumea de-afară e aceea care ne permite dezvoltarea capacităților noastre spirituale.

Dar tocmai izolarea naşte adevărata libertate, o libertate cum nu poate alta exista, decît aici, la nivelul 7".

În stilul acesta a vorbit în continuare şi a încercat să ne arate că aici însă nimeni nu poate să abuzeze de libertatea sa, întrucît toţi cei aleşi în comunitatea noastră de aici, de la nivelul 7, trebuiau să fie indivizi conştienţi, fără putere personală, întrucît fiecare depindea de celălalt, şi aşa mai departe.

Aş fi pus cîteva întrebări şi mai ales pe aceasta : poate fi numit liber un om închis pe viaţă, căruia i se permite totuşi să se dea cu ţeasta de zidurile puşcăriei ? Dar m-am abţinut. La ce-ar fi folosit ? Îl las să vorbească şi să creadă că e liber, dacă, mai ales, crede în ceea ce spune.

Nu i-am ascultat discursul pînă la capăt, ci am părăsit sala comună înainte de răgazul ce-l aveam. Mi se părea mai plăcut să zac întins pe pat şi să ascult muzică.

16 aprilie

Astăzi s-a transmis prin difuzor o comunicare senzaţională. A fost repetată de mai multe ori. După cum îmi amintesc, textul suna cam aşa :

„Atenţiune, vă rugăm ! Atenţiune ! Transmitem pentru toţi cei de la nivelul 7. Vă aducem la cunoştinţă că de acum încolo este posibilă căsătoria. Dacă doriţi să vă căsătoriţi, şi partenerul dv. acceptă oferta, apăsaţi pe butonul roşu din camere şi pronunţaţi numele dv. şi al partenerului. Veţi primi în cel mai scurt timp avizarea cu data ceremoniei prin circuitul particular. În caz că aţi fi bucuroşi să vă căsătoriţi cu cineva şi ezitaţi să-i propuneţi, adresaţi-vă serviciului nostru de mijlocire a căsătoriilor. Nici aci nu e necesară decît indicaţia numelui. Veţi primi, tot prin difuzor, răspunsul partenerului ales de dv. Termenele nu sînt obligatorii, întrucît centrala e foarte solicitată, iar ape-

lurile vor fi înregistrate. Mulţumesc. Comunicarea s-a terminat".

După avizul acesta, a urmat obişnuita transmisie din seria cunoştinţelor folositoare, de astă dată cu tema actuală a căsătoriilor la nivelul 7. Conferenţiara noastră a insistat asupra marii însemnătăţi a căsătoriei de la începuturile societăţii omeneşti şi pînă în zilele noastre şi a ridicat în slăvi avantajele unei asemenea legături. În încheiere, ca o culme a expunerii sale, ne-a amintit şi de obligaţiile noastre faţă de colectivitatea umană ; noi trebuie să veghem, în siguranţa nivelului 7, la perpetuarea speciei şi la păstrarea substanţei biologice a naţiunii.

„Bineînţeles că nu e posibil nici pentru perechile căsătorite să dispună de o locuinţă separată. Lipsa de spaţiu şi serviciul pretind menţinerea actualului sistem locativ. S-a avut în vedere totuşi asta şi s-au prevăzut săli comune speciale pentru căsătoriţi. Există zece încăperi de acest fel, ceea ce înseamnă că, chiar dacă toţi am fi căsătoriţi, fiecare pereche poate să se bucure în deplină singurătate de o oră întreagă".

Vorbitoarea ne-a dat mai înainte şi cîteva cifre practice. La nivelul 7 locuiau 250 de bărbaţi şi tot atîtea femei. Astfel exista posibilitatea ca fiecare să-şi găsească partenerul. Odată cu elaborarea proiectului fuseseră prevăzute şi căsătoriile. Toate femeile şi toţi bărbaţii erau sănătoşi şi trebuiau să aibă şi descendenţi sănătoşi, prin urmare. Vîrsta oscila între 20 şi 30 de ani.

Copiii aveau să fie destul de mari exact atunci cînd părinţii aveau să fie destul de bătrîni ca să le predea funcţiile.

Crainica acestei comunicări ne-a urat la urmă mult noroc în alegere şi a încheiat astfel : „Lăsaţi timiditatea deoparte, alegeţi singuri şi apăsaţi hotărît pe butonul roşu din camera dv. !".

18 aprilie

Avizarea a stîrnit, cum era de așteptat, o oarecare agitație. La masă, unde este adunată de fiecare dată o treime din totalul personalului, căci mesele se iau în trei serii, sînt unii ce nu-și mai ocupă imediat locul. Umblă de ici-colo și se uită primprejur ca să-și găsească un partener convenabil. Asta provoacă o oarecare vînzoleală, dar ce nu face omul pentru „păstrarea substanței umane" ?

După cît îmi dau seama, nu e nimeni îndrăgostit serios. Asta nici n-ar fi posibil, căci nu trebuie s-avem sentimente. X-117 pare să fie o excepție și, poate, nu singura. Mi se pare totuși că viața și-a pierdut ceva din monotonie. Dacă cineva ar nimeri nevăzut aici, la noi, ar putea constata că toți sîntem înviorați întrucîtva. Dacă o să meargă și de acum încolo tot așa, n-o să dureze mult, pînă cînd cei 250 de flăcăi și cele 250 de fete de la nivelul 7 vor forma 250 de perechi căsătorite.

În seara aceasta am vorbit cu X-107 despre chestiunea căsătoriei. El o socotește ceva rațional. L-am întrebat unde va fi loc pentru această nouă generație și el spune că dacă s-au prevăzut cele 10 încăperi nupțiale, trebuie să se fi ținut seama și de îngrijirea copiilor. Trebuie să recunosc că răspunsul e concludent.

„E și firesc", a mai adăugat X-107, „ca numărul oamenilor de la nivelul 7 să fie menținut limitat. Dacă se vor naște prea mulți copii, va intra cu siguranță în vigoare controlul nașterilor. Dar problema aceasta s-ar putea pune abia peste doi-trei ani".

19 aprilie

Azi difuzorul ne-a anunțat logodna lui PS-237 și a lui AS-167. PS înseamnă profesoară și soră medicală. Ea se numea înainte R-237, R însemnînd rezervă. Se vede că avem înlocuitori destui pentru cazuri grave.

Pe AS-167 nu-l cunoaştem, dar cînd la masă mi-au arătat-o pe logodnică, am recunoscut în ea o fată care mînca în aceeaşi serie cu mine. Fiecare o felicita. Are cam 20 de ani, e foarte drăguţă şi chiar dacă nu străluceşte de fericire, dă totuşi impresia că e destul de mulţumită. Ceremonia căsătoriei va fi transmisă la difuzor prin circuitul general la ora 7.

Ora oficierii s-a numit 7 şi nu 19 — cred eu — ca să se sublinieze corelaţia simbolică dintre ceremonie şi nivelul nostru, denumit 7.

Eram tocmai sub duş cînd a început transmisia. Zgomotul apei curgînd nu acoperea difuzorul. Exact la 7 a răsunat vocea : „Atenţiune, vă rugăm ! Sîntem în faţa unui eveniment ce va intra în istorie ; prima nuntă la nivelul 7. Fiecare locuitor de aici e invitat să participe sufleteşte la acest eveniment epocal !“.

Contrar altor anunţuri, tonul acestei comunicări era neobişnuit de sărbătoresc. Uscăciunea şi blazarea din monotonia vocii calme de obicei a crainicei dispăruseră cu desăvîrşire. Credeam că e alta care vorbeşte. Şi totuşi era cea mai simplă ceremonie, a celei mai simple nunţi ce ţi-o puteai închipui.

Un glas de femeie zicea : „AS-167, vreţi să luaţi de soţie pe PS-237 şi să menţineţi această căsnicie cît timp este reciproc dorită ?“.

O voce de bărbat a răspuns : „Da“.

Aceeaşi întrebare a fost pusă femeii. Şi cînd PS-237 a răspuns şi ea afirmativ, oficianta a zis : „AS-167 şi PS-237 sînt deci căsătoriţi. Numele amîndurora va purta pe viitor ca anexă litera «c» mică. Felicitări !“.

Toată ceremonia a durat numai cu ceva peste un minut şi tocmai mă ştergeam cu prosopul cînd a luat sfîrşit. Tinerei perechi i s-au adresat încă o dată calde felicitări, subliniindu-li-se nobila intenţie şi numele lor noi : PS-237c şi AS-167c.

M-am îmbrăcat și m-am întins pe pat, dînd drumul la muzică. Erau ultimele măsuri din marşul funebru de Chopin.

Ia te uită, mi-am zis cu mirare, dacă aş fi avut eu vreo legătură cu organizarea administrativă, mi-ar fi venit o idee mai bună. Puteau pune măcar banda cu marşul nupţial al lui Mendelssohn. Dacă toate mariajurile s-ar oficia la orele 7 seara, ar fi posibilă regia.

Vasăzică, la nivelul 7 nu e chiar totul perfect, m-a străbătut gîndul, și asta parcă mi-a dat într-un fel o satisfacţie.

20 aprilie

La masa de azi, PS-237 c, căci numele ei nou se răsfăța acum cu adaosul respectiv pe ecusonul de pe piept, ne-a povestit cîte ceva despre „nuntă". Căsătoria ei avusese loc, spre dezamăgirea ascultătoarelor, într-o mică încăpere, acolo unde de obicei ne predam rufăria, un fel de celulă mai degrabă, căci avea vreo doi metri pătraţi. Fuseseră de faţă numai dînsa și logodnicul ei, dar trebuie că erau văzuţi prin televiziune, căci li se spusese să privească către perete. Așa erau văzuți mai bine.

Au fost întrebaţi și au dat răspunsurile tot prin circuitele de difuzor. Apoi le-au fost trimise prin hubloul micului ascensor, care de obicei livra rufărie, cele două plăcuţe pe dosul cărora era imprimat îndemnul : „Fixaţi această plăcuţă pe ecusonul dv. de identitate".

„Asta a fost tot", a terminat PS-237 c, — și părea la fel de deziluzionată ca noi toţi.

Cineva parcă a mormăit că totul era interesant, dar din tonul remarcii se putea deduce că nici el nu credea asta. Un altul a zis că în fond era vorba numai de o pură formalitate, întrucît esenţa căsniciei rezidă realmente în propria ei natură.

Nimeni nu a mai făcut comentarii, și apoi banda glisantă cu mîncarea ne-a captat suficient atenția, depărtîndu-ne de la subiect. De data asta masa s-a luat în mai mare liniște decît de obicei. De-abia către sfîrșitul mesei a avut cineva o idee bună. A luat una din obișnuitele tablete între degete și a ridicat ceașca cu lichidul acela gălbui ca și cum ar fi fost un pahar cu vin :

„Beau în sănătatea și pentru fericirea primei căsătorite PS-237 c", a zis el, făcînd o ușoară plecăciune în direcția ei. „Să ne trăiască mulți ani norocoși, alături de AS-167 c !".

„Pentru PS-237 c", am mormăit toți și ne-am îndesat în gură comprimatele. Tînăra căsătorită s-a îmbujorat puțin, ușor zăpăcită, dar și-a dat repede seama că eram sinceri și n-am luat-o în batjocură. Stînjenită, a bîiguit:

„Vă mulțumesc...".

21 aprilie

Azi au urmat alte anunțuri de căsătorie. Un ofițer din comandamentul administrativ, OA-297, s-a căsătorit cu o funcționară administrativă, FA-327. R-287 a luat pe D-267, o fată de la difuziune. În fine, M-227, o doctoriță, e acum soția lui EC-167, un observator la ecrane.

Am încercat să flecăresc oleacă în sala comună cu sora medicală S-527. Multe ocazii nu am avut pînă acum, căci inginerul electromecanic E-647 îi tot dă tîrcoale, în timp ce P-867 se preocupă de mine intens. Azi însă am avut noroc. N-au apărut nici E-647 și nici P-867.

S-527 e o fată drăguță. Dacă m-aș hotărî vreodată să mă însor, nu aș lua de nevastă pe alta.

Am întrebat-o cu ce se deosebea munca ei de cea a lui PS-237. Mi-a răspuns că ea e soră medicală numai pentru adulți, pe cînd PS-237 c se ocupă și de copii. Am mai vrut să aflu dacă are mult de lucru. Ea a răspuns simplu că nu, deoarece la nivelul 7 nu prea sînt boli, iar accidente și mai

puține. Poate că duce o viață plicticoasă — am observat eu —, dar ea a negat, spunînd că ascultă multă muzică, muzică ușoară în orice caz, nu clasică.

M-a interesat dacă o căsătorie nu ar putea-o face să îi pară viața mai plină. Aici a ripostat că nu resimte monotonie. „Dar poate că tot am să mă mărit", a continuat ea, „căci E-647 mi-a făcut o propunere, iar eu i-am făgăduit să-i dau azi răspunsul. Din păcate n-a venit". Și a privit încă o dată, dezamăgită se pare, împrejur.

N-am mai întrebat-o care i-ar fi răspunsul în cazul cînd ar fi venit E-647 și am preferat să schimb tema. Cu toate că-i apreciam firea liniștită, ușor sensibilă însă, nu m-a tulburat în mod deosebit gîndul că ar putea să-l accepte pe E-647 ca soț. Cu siguranță că el ținea mult la dînsa.

Și, în plus, poate că E-647 e un tip mai sociabil decît mine.

22 aprilie

Astăzi a fost și P-867 în sala comună. Venise și mai bine dispusă ca de obicei și s-a îndreptat direct spre mine. „Ce credeți despre căsătoriile astea ? Nu-s o minunăție ?".

Am făcut o observație cinică, spunîndu-i că orice căsătorie e o prostie, tot atît de veche ca și lumea. Ea a rîs doar, răspunzîndu-mi : „Știu că nu credeți ce spuneți ! Vreți numai să vă ascundeți adevăratele sentimente, atît". Și iar chicotitul ei dintotdeauna.

Nu m-am lăsat tîrît mai departe și am întrebat-o unde fusese zilele astea.

„Care vasăzică mi-ați dus lipsa ?", a constatat ea satisfăcută. „Ei bine, camaradul dv. X-117 ne face multe necazuri. Griji explicabile : e un caz greu. O căsătorie i-ar face bine, și-mi pare rău că nu s-au anunțat mai din timp. Cum știți, e un tip foarte sociabil, și dacă s-ar fi căsătorit înainte de criză, asta i-ar fi slujit ca un fel de supapă fi-

rească a sentimentelor. Acum cazul a devenit mai complicat". Aici a încropit un surîs cuceritor cînd m-a privit — sau cel puţin aşa şi-l dorea ea. „Hai să nu ne mai irosim jumătatea de oră discutînd despre X-117. Sînt într-adevăr sătulă pînă peste cap de el !".

Desigur c-aş fi dorit să aflu încă multe lucruri despre camaradul meu, dar nici nu-mi convenea să o întreb. În fond, avea dreptul şi ea la o destindere. De aceea am tăcut, căci nu vedeam despre ce să continui.

Ea nu s-a sinchisit de asta cîtuşi de puţin. N-a rămas deloc deconcertată. Vioaie, a reînnodat vorba :

„Ştiţi că am primit deja două propuneri prin serviciul de mijlocire a căsătoriilor ? De la doi ofiţeri timizi, care mă cer de soţie" ! Şi a scos iar un chihăit în felul ei.

I-am adresat felicitări pentru succesele ei, dar părea că nu se mulţumeşte cu atît. „Cum, nu vă face deloc gelos vestea asta ?", s-a mirat ea. „Sau sînteţi atît de sigur de farmecul dv., încît ştiţi că voi respinge ambele propuneri? Sînteţi un cuceritor rafinat, X-127 !"

A ridicat cu cochetărie ochii şi m-a privit lung, cu subînţeles.

N-am putut pricepe de ce aş fi un tip de cuceritor rafinat. Nu eram gelos deloc şi-mi era egal pe care din ofiţerii aceia i-ar fi luat, ba, ca să fiu sincer, mi-era egal şi dacă s-ar fi măritat sau nu. Dar am făcut prostia să zic la întîmplare că ştiu cu siguranţă c-o să-i refuze. Şi ea din asta a înţeles că persoana ei ar putea să însemne ceva pentru mine. Din fericire, timpul nostru se scursese. Ne-am despărţit la ieşire şi m-am dus în camera mea.

24 aprilie

Eu şi P-867 ne jucăm de-a şoarecele şi pisica : ea e desigur pisica. Ar vrea să se mărite cu mine, dar mie nici nu-mi trece prin cap. Dacă m-aş gîndi la asta, nu m-aş că-

sători decît cu S-527. Dar la ea am scăpat şansa. Aseară s-a transmis căsătoria ei cu E-647.

Caut, deci, s-o evit pe P-867, stînd de vorbă cu alţii. Natural că puteam rămîne şi închis în cameră, dar sacrificiul mi se păruse prea mare. Ieri am descoperit în sala comună o fată simpatică şi reţinută. Aceasta, R-747, va fi învăţătoare cînd noii copii ce se vor naşte vor fi măricei: se va numi I-747. Va face educaţia copiilor de la 6 ani în sus. Între timp are destulă vreme să-şi pună la punct metodologia şi i se dă ocazia să descopere cea mai bună cale pedagogică pentru o colectivitate ca nivelul 7. Ea însăşi spune că munca ei e destul de multă şi complexă pentru a o ocupa de pe acum cu desăvîrşire, fiind necesar să fie introduse metode educative complet noi.

Mi-am exprimat îndoiala că munca asta ar putea-o acapara total timp de 7 ani de acum încolo, dar ea a început să-mi spună cîte ceva despre dînsa.

„Vedeţi", a zis, „cînd aveaţi 4 ani, poate că bunica dv. vă lua pe genunchi şi vă spunea poveşti, ba chiar că dumnezeu din ceruri îi răsplăteşte pe cei buni, pedepsindu-i pe cei răi. Mai erau şi bunii îngeri păzitori ai fiecărui copil, care-i vegheau şi îi apărau de rele. Dacă aţi fost nesculţător, vi s-a vorbit despre iad, care era adînc sub pămînt. Ei bine, astfel de lucruri..."

În acest moment a fost întreruptă de P-867, care stătuse lîngă noi şi ascultase. „Asemenea istorii nici nu trebuie pomenite" şi-a spus ea neinvitată părerea. „Tîmpeniile acestea influenţează negativ dezvoltarea firească a copilului. Sper că nici nu veţi spune gogomăniile astea copiilor noştri".

„Tocmai mă pregăteam să susţin asta", a afirmat R-747 calmă. „Nu putem povesti copiilor că cerul e deasupra şi iadul jos. Trebuie neapărat să inversăm lucrurile : iadul este undeva sus, iar paradisul este dedesubtul nostru, sub pămînt. S-ar putea ca însuşi nivelul 7 să fie noul cer".

P-867 voia să intervină, dar eu n-am lăsat-o să ajungă la cuvînt. Treptat, prezenţa ei permanentă devenise sîcîitoare pentru mine. Dar, problemele pe care le atacase R-747 erau reale şi erau material bun pentru raţionament. „Vreţi, deci, cum s-ar spune, să creaţi o mitologie nouă ?“, am întrebat-o, „adică o mitologie adaptată realităţilor de la nivelul 7 şi care v-ar fi şi utilă ?“

P-867 m-a luat în rîs : „De ce ne trebuie mitologie ? Ducă-se la dracu toate poveştile...“

„Aţi vrut să spuneţi desigur la dumnezeu, nu ?“, am întrebat-o eu acru şi am simţit că mă lasă nervii. Dar m-am stăpînit şi am continuat mai liniştit : „Cît se poate pricepe oare un psiholog la mitologie ?“

Ea s-a înfuriat atunci şi ne-a lăsat baltă. Am fost mulţumit. Numai gîndul că se poate crea o nouă mitologie mă subjuga. Cu P-867 n-aş fi putut în ruptul capului să discut despre aşa ceva. Simpla ei prezenţă ajungea să irite sau să deranjeze.

Iarăşi însă trecuse timpul şi m-am despărţit de R-747.

25 aprilie

Ieri am avut cu adevărat noroc. La cîteva minute de la notările din jurnal, m-am dus la sala comună şi am acaparat-o pe R-747 o jumătate de oră numai pentru mine singur. P-687 n-a apărut, din fericire, aşa că am putut continua discuţia despre mitologie.

Azi a fost altfel. P-867 a răsărit şi ea, sechestrîndu-mă aproape total. Mi-a spus totul în amănunt despre X-117, căruia îi merge mai bine. Cu toate astea, la plecare, R-747 a găsit ocazia să-mi strecoare o foaie de hîrtie. Mi-a şoptit s-o citesc pînă i-o înapoiez la viitoarea întîlnire. Am citit-o. E o povestioară pentru copii, destinată generaţiilor viitoare, nenăscute încă. Este atît de interesantă, încît profit s-o aştern pe hîrtie, cuvînt cu cuvînt :

ALFA, GAMA ŞI MICUŢUL C-777

A fost odată un băieţaş. Îl chema C-777 şi locuia la nivelul 7. Era un şcolar silitor, dar avea o meteahnă : voia mereu să afle ce era deasupra noastră, deasupra bunului nivel 7.

„Spuneţi-mi", repeta el mereu, „ce este acolo sus ?"

Şi părinţii săi erau speriaţi cînd îl auzeau, căci nu voiau să-i vorbească despre iadul care era deasupra lor. Dar băieţelul nu se astîmpăra şi zicea : „Hai, spuneţi-mi ce e acolo ?". Aşa că, pentru a avea linişte, ei i-au povestit totul într-o bună zi.

Cu cît te ridici mai sus, plecînd de la nivelul 7, cu atît te apropii de El, de acela al cărui nume nici nu trebuie rostit, căci nu e voie. El nu poate fi văzut, auzit, nici pipăit sau mirosit, dar puterea lui, acolo sus, este nemărginită. Dacă cineva s-ar apropia de El, ar fi imediat ucis de ajutoarele sale nevăzute.

Băieţaşului C-777 a început să-i fie frică şi n-a mai întrebat nimic.

Totuşi, după cîteva zile a uitat de frică şi l-a întrebat şi pe învăţător ce este acolo sus. Acesta ştia mai multe despre lumea din afara nivelului 7 şi i-a spus că El, cel ce domneşte sus, deasupra, se numeşte St-90. I se mai spune şi „Sfîntul", căci nimeni n-ar cuteza să-l numească pe numele lui cel adevărat, care este Stronţiu 90.

Sfîntul 90 este stăpînul vieţii şi al morţii. El stăpîneşte lumea de sus, cu ajutorul servitorilor săi minusculi şi nevăzuţi, care omoară la simpla atingere pe oricine. Între ei sînt şi drăcuşorii Alfa şi Gama. Datoria lor este să colinde lumea de sus şi să caute vietăţi ca să le ucidă. Asta de fapt este o treabă grea, căci lumea de sus este demult stăpînită de Sfîntul 90. Nu mai sînt fiinţe în viaţă pe ea.

„M-ar ucide şi pe mine“, l-a întrebat C-777 pe învăţător, „dacă m-aş duce acolo sus ?“

„Desigur, prostuţule“, a zis acesta, te-ar prinde mai înainte de a ajunge sus !“

După asta băieţaşul n-a mai întrebat. Dar nu uitase povestea. Noaptea îi visa cîteodată pe Alfa şi Gama, sub chipul unor frăţiori care voiau să se joace cu el. Nu a trecut multă vreme, pînă cînd a început să creadă că Alfa şi Gama erau două fetiţe cumsecade.

Băieţaşul nu mai ştia de lecţii, de nimic, ba chiar nu se mai ţinea nici de şcoală. Pînă cînd, odată, a dispărut de-acasă.

Nimeni nu ştia cum părăsise el nivelul 7. Dar lăsase un bileţel, în care spunea că pleca sus ca să se joace cu Alfa şi Gama. Nu a mai fost văzut de atunci. E lesne de imaginat că a fost omorît imediat de drăcuşorii aceia sau de alţi frăţiori de-ai lor încă înainte de a ajunge pe tărîmul de sus.

Iată, dragi copii, morala acestei istorioare : Nu vă mai gîndiţi la lumea de la suprafaţă şi fiţi fericiţi aici. Iar dacă veţi fi prea curioşi şi veţi vrea să aflaţi ce se petrece în afara nivelului vostru 7, gîndiţi-vă la sărmanul C-777 care şi-a plătit curiozitatea cu viaţa...

Mi se pare o poveste foarte bună, chiar dacă ar mai putea fi corectată pe ici-pe colo. De exemplu, de ce să fie sărmanul C-777 pedepsit numai pentru curiozitatea lui ? Ar fi mai bine ca drăcuşorii Alfa şi Gama să fi fost trimişi de stăpînul lor St-90 să-i pătrundă în suflet şi să-l determine să se ducă, pentru ca St-90 să-l devoreze.

Mi se pare că versiunea asta ar fi şi mai înfricoşătoare, aşa că i-o voi propune fetei. Îi va ajuta pe părinţi să aibă copii mai ascultători : dacă nu sînteţi cuminţi, vine Alfa şi Gama să vă ducă la St-90 care vă mănîncă...

I-am dat lui R-747 povestea cu corecturile mele. Mi-a apreciat plusul de timorare, dar a spus că ea s-ar abate astfel de la faptul în sine. Oricum, va lăsa povestea așa cum este ; îi rămîne totuși valoarea educativă.

P-867, care ne plictisea iarăși, a zis cu răutate : „Văd că Alfa și Gama au devenit ceva real ; ideea asta e complet idioată !“

Un ofițer de la sursa de energie atomică, care ascultase și el întîmplător discuțiile noastre, a rugat-o pe R-747 să-i dea puțin manuscrisul. Și i-a făcut cîteva obiecții tehnice. Întîi că simbolul stronțiului nu e „St“, ci „Sr“ și nu prea merită să fie sanctificat. Apoi a zis că, din păcate, dar numai pentru istorioară, stronțiul nu are durata de înjumătățire decît de 25 ani. „Sfîntul dv. din poveste nu prea trăiește mult“, a zis el rîzînd. „De ce n-ați ales plutoniul 239, izotopul care are o viață de 24 100 de ani, sau toriul 232 ? Aveați atunci cifra frumușică de 13 900 000 000 de ani pînă se distruge la jumătatea lui“ !

„Perfect !“ a persiflat P-867 ; cu simbolul toriului, adică „Th“, basmul ar căpăta și o tentă teologică cu aluzia asta măruntă“.

EA-327, ofițerul atomist, a surîs. Și a avut și el ceva de adăugat la drăcușorii Alfa și Gama. „Nu prea pot fi socotiți ca frățiori. Căci stronțiul 90 nu emite particule Alfa, ci Beta. Dacă vreți să pomeniți de drăcușorul Alfa, trebuie să faceți din plutoniul 236 sau din toriul 232 stăpînul pămîntului de sus. Cît privește radiațiile Gama...

Aici l-am întrerupt pe savantul meu camarad, dar am făcut-o cu mare politețe. Nu mai puteam asculta obiecțiile lui pedante, care dăunau noii mitologii mai mult decît intervențiile persiflante făcute de P-867. Am subliniat că basmul era destinat doar copiilor și nu avea nevoie de o

baza științifică exactă. Dac-ar trebui s-o aibă, n-ar mai fi poveste, ci tratat.

Nu-mi părea rău să fiu totuși atît de categoric. Dar iar venise timpul să ne retragem în camere. La despărțire i-am promis lui R-747 să-i scriu și eu o istorioară și m-am ținut de cuvînt. Iat-o :

POVESTEA CIUPERCII URIAȘE

Veți asculta o poveste a Sfintei Benzi-de-Magnetofon, pe care orice copil o poate auzi dacă apasă pe butonul SB.

A fost odată o vreme cînd oamenii nu trăiau la nivelul 7, ci sus, pe scoarța pămîntului. Deasupra capetelor lor n-aveau tavane și de aceea erau udați pînă la piele de apa care cădea din cer și aproape prăjiți de dogoarea unei mingi enorme de foc, care călătorea, roșie, douăsprezece ceasuri din zi, în înălțimi. Multă vreme oamenii au fost triști, căci ploaia și soarele le făceau viața amară. Colac peste pupăză, mai erau și furtunile, mai puternice ca mii de ventilatoare. Treptat, au învățat să-și facă niște lăzi mari de tot, în care să trăiască. Au lăsat meșteșugul acesta copiilor lor, ei mai departe, și așa arta construcțiilor a atins o mare perfecțiune. Casele lor erau mai înalte decît lungimea sălii noastre de mese.

Dar tot nu erau mulțumiți. Nu le ajungea că se apărau de forțele naturii, ci căutau să le și stăpînească. Astfel au născocit mașinării cu care s-au înălțat în văzduhuri. Își ziceau că, cu cît se ridicau mai sus, cu atît le va fi mai bine. Și, în sfîrșit, s-au ridicat atît de sus, încît cei de pe pămînt nici nu-i mai vedeau.

Dar nici asta nu i-a făcut mai fericiți. Au ridicat clădiri minunate și au construit felurite mașinării cu care se duceau departe în cer, dar acum voiau să facă ceva foarte mic care să devină singur mare și așa au născocit ciupercuța. Ea creștea din pămînt și era atît de gingașă că pînă

şi o ghetuţă de copil o putea fărîma. Oamenii au vrut însă ca ciupercuţa să crească, să crească, pînă se va face cel mai mare lucru de pe pămînt.

Învăţaţii lor, deci, s-au adunat laolaltă şi s-au sfătuit cum să facă ciupercuţa să crească, şi, ia-te-uită, într-o bună zi au reuşit. Ciupercuţa a început într-adevăr să crească.

Asta, au socotit oamenii lumii de sus, asta e o izbîndă minunată ! Bărbaţii care reuşiseră isprava au ajuns foarte lăudaţi. Dar ciuperca creştea şi iar creştea. Curînd a ajuns mai înaltă ca toate casele lor şi creştea mai departe. Pălăria ei ajungea acolo unde se plimbau maşinile lor zburătoare.

Apoi s-a întîmplat ceva ce oamenii nu socótiseră. Ciuperca uriaşă a început să miroasă. La început nu era mare pagubă, numai cîţiva oameni îi simţeau mirosul. Mai tîrziu însă, cînd ciuperca nu se mai oprea din crescut, mirosul s-a înteţit şi fiecare îl simţea. Unii n-au mai putut suporta, s-au îmbolnăvit şi au murit. Dar alţii se bucurau, căci ciuperca creştea mereu.

Timpul trecea, ciuperca se tot mărea, mirosul ei aşişderea, pînă cînd lumea s-a speriat. De frica duhoarei căutau un loc să se ascundă, să n-o mai simtă, dar ea intrase peste tot. De atunci au început să se ascundă ei în pămînt.

Au tot săpat şi au săpat, pînă au ajuns la nivelul 7. Şi acolo n-au mai simţit mirosul ciupercii uriaşe. Dar ciuperca de care au vrut să scape a crescut mereu, pînă a acoperit lumea de sus cu trupul şi duhoarea ei. Pînă cînd a pleznit.

Într-o cilpă, ciuperca uriaşă a pleznit în milioane de bucăţi, care au fost duse de vînt în casele oamenilor rămaşi acolo şi în aparatele lor de zburat. Erau pretutindeni. Şi fiecare om ce atingea sau mirosea vreo bucăţică din acestea murea. Curînd, pe faţa pămîntului nu a mai rămas nici un om în viaţă.

Numai puţini, aceia ce s-au adăpostit la mare adîncime, au rămas. Voi, copii, sînteţi urmaşii acestora.

Tocmai asta e morala poveştii, adică...

Nu, nu-i adaug nici o morală. Sînt curios ce o să creadă R-747 despre povestea aceasta a mea.

28 aprilie

Ieri mi-am petrecut ziua scriind introducerea la jurnalul meu. E semnificativ că ideea mi-a venit abia acum. Cred că povestea mea mitologică, aceea cu ciuperca uriaşă, m-a stimulat să înţeleg just importanţa situaţiei mele.

Ea explică coborîrea noastră în adîncuri. În tot cazul observ că vorbeam în introducere despre „temniţă", ceea ce nu prea sună măgulitor pentru nivelul 7.

Care-s actualmente adevăratele mele simţăminte ? M-am obişnuit aici sau mă simt tot un prizonier ? Dar ştiu eu ce simt cu adevărat ? Poate vreun om să ştie ce simte ?

În orice caz, simţămintele mele nu au numai un sens, căci într-o zi cred că singurii norocoşi ce există sînt cei ce au pătruns în măruntaiele pămîntului, iar în ziua următoare recunosc cu groază că sînt închis într-o hrubă la nivelul 7. Mă întreb ce-o să se mai întîmple aici.

Se vede să simţirea şi cunoaşterea sînt două noţiuni complet deosebite şi că nimeni nu poate şti ce simte.

R-747 îmi apreciază povestioara. Crede că o va putea spune viitorilor copii, celor nenăscuţi încă, atunci cînd vor creşte.

Îi place şi ideea cu „Sfînta Bandă-de-Magnetofon" şi a spus : „Cărţi tot nu pot fi la nivelul 7 din cauza lipsei de spaţiu. În plus, metoda lecturii simple e depăşită. Pe o

carte poate citi o singură persoană, pe cînd numărul ascultătorilor unei benzi e nelimitat. Ar fi deci avantajos s-avem în loc de-o carte sfîntă, o bandă sfîntă. Ca să nu mai vorbim de faptul că nici conţinutul vechii «Sfinte-Cărţi» nu se potriveşte cu existenţa la nivelul 7".

P-867, care are mereu ceva de criticat, de data asta s-a legat de prescurtarea mea SB pentru „Sfînta-Bandă" :

„Spusă repede, prescurtarea ar putea să fie confundată cu simbolul stronţiului, Sr", zise ea ironic.

Observaţia ei avea un sîmbure de adevăr, dar i-am limitat efectul, precizînd că la copii SB va însemna Sfînta-Bandă, pe cînd Sr nu poate fi decît stronţiu. Şi fiindcă încă mai mima nelămurirea, am spus că învăţămîntul fiind pe viitor cu mijloace „audio" şi nu „video", crainicii nu vor scăpa greşeli la înregistrări, aşa cum se întîmplă cu tipografii şi corectorii, care au nevoie de o „erată".

Căsătoriile au ajuns o adevărată epidemie. Zilnic au loc ceremonii şi sînt comunicate cu obişnuita publicitate, dar eu am renunţat de mult să le ţin socoteală. P-867 mă ţine cam zilnic la curent cu ofertele ce i se fac direct sau prin intermediari. Nu mă prea interesează aceste lucruri şi n-o mai întreb nici ce răspuns a dat. Ştiu prea bine ce urmăreşte şi că s-ar mărita cu mine oricînd.

1 mai

Noaptea trecută am visat urît. Coşmarul mi s-a întipărit aşa de puternic în memorie, încît mi-amintesc toate detaliile.

Mergeam pe o stradă foarte animată dintr-o metropolă. Cerul s-a întunecat deodată şi, ca deseori în vise, m-a năpădit gîndul că în curînd se va întîmpla ceva groaznic. Oamenii alergau pe lîngă mine, arătau înspăimîntaţi în

sus, căutînd adăpost. Eu m-am refugiat într-un imobil masiv ; mă găseam cu alţii într-o încăpere înaltă, cu ferestre mari, care părea destinată de obicei unor întruniri. De-abia intrasem în sala aceea că afară a strălucit o lumină atît de orbitoare, încît feţele celor prezenţi pe lîngă mine au părut luminate ca în plin soare. Apoi a venit tunetul exploziei şi s-a făcut iar întuneric ca şi înainte.

Brusc, s-a mai luminat însă. M-am apropiat de un geam şi am privit spre centrul oraşului. Spre spaima mea, acolo unde trebuia să văd îngrămădeala clădirilor, nu era decît un vast cîmp de dărîmături. Tot ce fusese în picioare era literalmente ras de la suprafaţă. Mi-amintesc că m-am mirat cum de-au dispărut total formele precise cunoscute, făcute din oţel, beton şi sticlă. Blocurile din centrul oraşului erau mai trufaşe şi mai masive decît acelea de la periferii şi marcaseră profilul orizontului. Am resimţit un şoc cînd am putut atunci vedea clădirile modeste mărginaşe : nu mai era nimic între mine şi ele, ca să mă împiedice să văd departe de tot. De la marginea oraşului şi pînă la mine nu existau decît circa zece kilometri pătraţi de pămînt mort.

Toţi cei din încăpere trebuie să fi fost la fel de înspăimîntaţi ca şi mine. Nu se auzea nici un cuvînt. Ne uitam unul la altul aruncînd cîte o privire rapidă pe fereastră.

Şi apoi, fără veste, a venit transformarea oamenilor. Am văzut că chipurile şi mîinile lor se îngălbeneau. Galbenul devenea cenuşiu şi atunci oamenii se prăbuşeau. Carnea li se prefăcuse într-o pastă ca de cauciuc, fără viaţă. Zăceau peste tot în jurul meu, pe podele, îşi agitau din cînd în cînd membrele, tot mai încet şi greoi, pînă intrau în nemişcare. Eram parcă înconjurat de nişte imitaţii groteşti de păpuşi din plastic, risipite pe jos la întîmplare.

Mi-am ridicat fără voie mîinile ca să-mi acopăr ochii, dar inima mi s-a oprit. Le văzusem. Şi mîinile mele erau acum galbene şi deveneau cenuşii.

În clipa aceea m-am trezit ; restul nu-l știu, deci.

Dar oare m-am trezit cu adevărat ? Coșmarul a fost numai atît, un vis teribil ? Nu avea toate semnificațiile unui avertisment real ? Nu era o profeție ?

Știu că este absurd să încerci să explici visurile, dar coșmarul acesta stabilește o atît de strînsă legătură cu timpurile noastre și situația mea, încît nu pot atît de ușor să-l gonesc pur și simplu din minte.

Cîmpurile cu ruine, oamenii colorați zvîrcolindu-se, mîinile mele...

2 mai

Visul acela a avut o influență extrem de negativă asupra mea. Dispoziția mea, zisă eventual bună, a scăzut pînă la zero. I l-am povestit într-o doară și lui P-867 ; în fond este psiholoagă.

Ea e de părere că prezint deocamdată semne ale unor simptome vecine cu isteria. Mai crede că și povestirile mitologice ale lui R-747 au contribuit la aceasta. Între ciuperca mea uriașă și visul meu ar fi o legătură. Trebuie să recunosc că vorbele ei sunau foarte convingător. „Dar adevărata origine e și mai îndepărtată", a mai adăugat ea pe un ton egal, „căci în d-ta sălășluiește o teamă fundamentală, care își are unica și veritabila sursă în faptul că nu duci o viață normală pentru un bărbat de vîrsta d-tale".

La dracu ! Ce voia ? Să mă determine la căsătorie, folosind înfricoșarea ? Dac-aș putea fi sigur că o viață conjugală cu program fix mi-ar reda echilibrul interior, mai-mai că m-aș căsători și eu. Și poate c-aș lua-o și pe P-867, căci aici n-ar fi inutil să ai ca soție o psiholoagă. Ea, cel puțin, avea pentru orice o explicație plauzibilă.

Aș vrea să mă pot sfătui cu cineva. Chiar cu P-867, dacă ar fi obiectiv, și nu subiectiv, interesată de rezultat.

Nu știu prea bine ce să fac, dar în orice caz nu mă pot lăsa pradă acestor toane ale mele. Pentru suferința omenească trebuie să existe limite, tot așa cum sînt la coborîrea în adîncuri. Șapte niveluri în jos, acesta e capătul. Dar sufletul omenesc, el, ce limită are în prăbușire ?

3 mai

Azi a revenit X-117. E foarte palid, dar se comportă normal. Nu vorbește cu noi și nici noi nu-l întrebăm ce a fost cu el.

Am aflat însă de la P-867. Psihanaliza și medicația au accelerat terapia. Ea a declarat că X-117 este complet restabilit și-și poate relua fără riscuri munca.

Dar eu sînt sigur că a fost cu totul altfel. Nu mă refer la pierderea de greutate, nici la paloarea lui nesănătoasă. I-am vorbit lui P-867 despre îndoiala mea, dar ea a rîs și m-a asigurat astfel : „Dacă-i vorba pe-așa, apoi nici d-ta nu arăți prea bine în ultima vreme !“

Aici o cred. Vorbise ca la carte. Încep să mă mir că n-am ajuns încă următorul pacient al lui P-867 și al colegilor ei. Și decît pacientul ei, ar fi preferabil să-i fiu soț.

Dar nu-mi doresc nici una din alternative. Ar însemna să cad din lac în puț. Și n-aș avea nevoie de nici una din variante dac-aș putea scăpa de gîndurile mele negre, care mă năpădesc zilnic și nu-mi dau pace.

4 mai

Azi am căutat să mă relaxez inventînd noi povești pentru mitologia actuală destinată viitoarelor generații. M-am gîndit întîi mult și apoi am vorbit cu R-747. În timpul cînd sînt astfel suficient de stimulat și mă ocup cu asta, uit de starea mea sufletească regretabilă. Și s-ar putea crede că sînt în pericol căutînd să evadez pe această cale din rea-

litate, dar deocamdată mă ajută să suport prezentul. I-am propus prietenei R-747 cîteva principii generale care să stea la baza creării poveştilor ; pot nota, de exemplu, cîteva din acestea :

Sus e rău, jos e bine. Spaţiul prea mare prezintă pericol. Spaţiul limitat, însă, multe avantaje. Marile depărtări sînt produsul unei fantezii bolnăvicioase ; numai mulţumirea cu limitările fizice ale nivelului 7 este ceva normal şi lăudabil. Dorinţa distracţiei e dăunătoare şi numai acela căruia i-ajunge serviciul şi trăieşte fără pretenţii mari e un bun cetăţean.

R-747 le găseşte bune şi le va folosi la compunerea noilor basme. Ca de obicei, am fost deranjaţi de P-867. Mi-e imposibil să scap de ea cînd mă întîlnesc cu R-747 : se ţine scai.

5 mai

Şi noaptea trecută am avut un vis „atomic".

Eram, cu părinţii mei, la o intersecţie, pe stradă, în oraşul meu natal. Cerul, deasupra noastră, se acoperise cu obiecte zburătoare neobişnuite, nu avioane sau rachete, ci nişte forme ciudate, dar desigur toate legate de un atac nuclear. Priveam cu interes unele din ele care erau globulare şi pluteau liniştit, înconjurate de altele, minuscule, ca un roi de muşte. Nu înţelegeam ce rol au ultimele. Aveam însă oarecum vaga impresie că dispozitivele mici ce zburau în jurul sferelor aveau sarcina să ne apere de sferele cele mari, dar ceea ce mi-a captat atenţia a fost spectacolul globurilor mari, plutind ca nişte planete înconjurate de sateliţii lor. Era fascinant. Era ca un univers, un sistem solar născocit de om, căci era prea aproape de pămîntul nostru. Micile aparate se roteau neobosite în jurul globurilor — sau erau baloane ? — care treceau peste

capetele noastre. Mă dusese gîndul la o haită de lupi încercuind niște urși.

Cerul era limpede. Cînd am privit mai sus, în înălțimi. am observat niște linii pufoase albe, ca acelea ce le lasă în urmă reactoarele. Mi se părea că acolo se născuse o nouă viață. Poate că m-am exprimat greșit zicînd „viață", căci știam că toate-s neînsufleţite, dar mișcările lor îți dădeau impresia că trăiau cu adevărat. Stăteam pironit în stradă alături de părinți, de a căror prezență uitasem, ca și de scopul plecării noastre de acasă. Mă uitam la cer. Cînd deodată, atît de brusc încît mă îngrozesc și acum, o lumină orbitoare a întrerupt scena. Am înțeles imediat că deasupra noastră se declanșase o explozie nucleară. Încrucișarea unde stăteam nu oferea protecție. Clădirea cea mai apropiată era la vreo cincizeci de metri. Am pornit în goană spre ea, strigînd părinților mei să mă urmeze, deși știam că e o încercare complet zadarnică. Era mai bine să ne trîntim la pămînt.

Apoi se făcea că stăteam lungit pe asfalt și îmi ziceam : iată că sînt mort. Ultimul meu gînd, limpede, clar, a fost convingerea nestrămutată, mi-amintesc, că moartea mea era inevitabilă și că în clipa aceea muream. Dar conștiința mi-era total trează și mi-am concentrat toate forțele sufletești ca să mi-o păstrez. Numai ele răspundeau la apel, căci trupește nu mai simțeam nimic. Nu mai aveam trup, se pare, doar mintea lucra febril : să exist ! Numai atît, să exist !

În secunda aceasta de concentrare sufletească enormă, mi-a răsărit în minte problema nemuririi sufletului meu. Am recunoscut clar, în vis, ideea asta. Știam însă și că de finalul eforturilor luptei acesteia depindea rezolvarea problemei universale a nemuririi sufletului. Mi se părea că în încleștarea pentru viața mea mă luptam și pentru toți semenii mei, pentru omenirea întreagă.

Mă luptam încă atunci cînd m-am trezit. Am rămas mult timp în pat și am reflectat la rosturile acestui coșmar și la sensul luptei aceleia ale mele, acerbe. Oare conștiința îmi rămăsese trează, după ce știusem că nu mai exista corpul meu, sau mă trezisem mai înainte ? Nu aveam putința să-mi răspund la această îndoială.

Am revenit apoi complet la realitate și am abandonat preocupările metafizice. Trebuie să mă întorc la treburile practice ale prezentului. Amintirea visului, însă, m-a urmărit toată ziua.

Voi avea astfel de coșmaruri și de acum înainte ? mă întreb. Nu pot avea liniște nici măcar în somn ?

6 mai

Încerc să găsesc o ieșire din dilemă. Trebuie să mă vindec sau să fiu vindecat. Poate că singura soluție ar fi un compromis.

Pe de o parte, nu aș vrea să continui discuțiile cu R-747, căci este posibil ca ele să aibă un efect negativ asupra psihicului meu. Dar, concomitent, ele sînt un derivativ care mă deconectează. Un calmant ? Poate. Deși acest „drog" are acțiune trecătoare, „narcoza" asta ar putea fi extinsă, ca efectul să fie de durată.

Pe de altă parte, o căsătorie ar putea contracara efectul negativ. Dacă nu aș mai avea coșmaruri cu catastrofe nucleare și aș putea, totuși, să mă preocup în continuare de mitologia noilor generații, ar fi totul soluționat ideal.

Ar trebui, deci, să mă căsătoresc cu P-867. Ea nu reprezintă cine știe ce pentru mine, dar o căsătorie ar fi utilă. A ține cu adevărat la cineva, la nivelul 7, înseamnă numai o amăgire. Aici jos nu avem putința să întreținem legături strînse cu o altă ființă. Iar o singură oră de intimitate reprezintă pentru niște tineri căsătoriți o cruzime.

La nivelul 7 intimitatea limitată e ceva de la sine înţeles, deci un sentiment relativ, un avantaj.

Iată că acum am găsit încă un principiu de bază pentru mitologia noastră modernă, folosibil pentru R-747 şi basmele ei : „Nu-i iubi şi nu te sinchisi prea mult de semenii tăi, mai ales cînd sînt cei din familie". Da, trebuie să i-l spun cu prima ocazie.

În caz că P-867 îmi va fi soţie, mă gîndesc că nu va avea cine ştie ce contra dacă mai discut cu R-747. S-ar putea chiar să precizez de la bun început acest lucru, ca un fel de condiţie, în cererea mea de căsătorie. P-867 este desigur destul de perspicace să recunoască necesitatea convorbirilor mele cu R-747, care îmi creează un climat psihic prielnic.

Ca soţie, P-867 ar avea posibilitatea să vegheze şi asupra sănătăţii mele psihice, fără să-i fiu neapărat pacient. Căci aş avea nevoie de părerile ei în specialitate, mai mult extraprofesional şi particular.

Observ că, oricum privesc lucrurile, ajung la concluzia că, ţinînd seama de situaţie, P-867 ar fi singura alegere sănătoasă şi raţională ce-aş putea-o face. Ţinînd seama de situaţia de la nivelul 7 desigur, iar nivelul 7 este cea mai bună dintre lumile posibile.

Poate că lucrurile nu stau tocmai aşa, dar, ca eventualitate, căsătoria cu P-867 rămîne ceva de luat în seamă.

Gîndul doar mi-a ameliorat întrucîtva dispoziţia.

7 mai

Azi i-am făcut lui P-867 propunerea respectivă, formal şi hotărît, dar punînd şi condiţia fermă ca să fie de acord cu întîlnirea mea zilnică, în sala comună, cu R-747.

P-867 mi-a primit oferta şi a spus imediat că socoteşte condiţia mea ca ceva de la sine înţeles. Era foarte fericită şi mi-a cerut să apăsăm amîndoi simultan butonul roşu, ca

să comunicăm hotărîrea noastră. Am primit. Acum aştept în camera mea să mi se anunţe data ceremoniei. Voi continua cu notările în jurnal după ce voi fi înştiinţat.

În sfîrşit, am primit avizul : „Serviciul căsătorii cheamă pe X-127 ! Pentru nunta dv. cu P-867 vi s-a dat aprobarea. Ceremonia va avea loc azi, la orele 7, în biroul stării civile. Apăsaţi butonul roşu şi confirmaţi avizarea !“

Tocmai făcusem asta, cînd X-107 a intrat în cameră. Cred că a observat pe dată că primisem o veste deosebită, căci a zîmbit şi a ridicat întrebător din sprîncene. Cînd i-am spus că astă-seară mă căsătoresc cu P-867, mi-a urat noroc şi a zis că am făcut o alegere judicioasă.

Mă bucur foarte mult că mă aprobă, căci desigur că vom rămîne şi pe viitor colegi de cameră. Cu el voi fi zilnic mai multe ore împreună decît cu viitoarea mea soţie — iată totuşi un gînd consolator.

8 mai

Ieri am întîlnit-o pe P-867 la timpul şi în locul stabilit. Cînd am părăsit amîndoi, după cîteva minute, strîmta încăpere, eram soţ şi soţie. Pe piepturile noastre erau noile nume cu adausurile „c“. Am zîmbit cînd ne-am spus că ni se lungiseră astfel numele şi am hotărît amîndoi să folosim cîte o prescurtare. Între noi, ne vom numi, simplu, P şi X.

P a mai propus, ghiduşă, să ne permitem în continuare să sărbătorim neoficial evenimentul. Eram în sala de mese şi încă n-aveam habar ce avea de gînd. Ea m-a tras conspirativ într-un colţ, acolo unde nu ne putea privi nimeni, şi a murmurat : „Aici o să petrecem !“ Şi a scos din buzunar un pachet de ciocolată.

Trebuie să-l fi avut la ea cînd fusese trimisă aici jos. Cred că-l păstrase tot timpul, cu grijă, pentru vreo împrejurare deosebită. Această ocazie i se păruse deci că se

lvise în sfîrşit. A rupt batonul de ciocolată în două şi mi-a întins bucata mai mare.

Am ridicat partea mea în sus, ca pe un pahar, şi am zis : „Pentru noi doi !“ Ea a răspuns : „Pentru X şi P !“ şi apoi am mîncat ciocolata, încet şi savurînd-o, de parcă am fi înghiţit lent şi cu opriri cîte o sorbitură dintr-un vin vechi şi îmbătător.

Şi chiar că ne părea să fie aşa. De fapt, eram aici de destulă vreme ca să fi uitat gustul mîncărurilor obişnuite. Ce ni se dădea aici nu avea gust deloc şi înghiţeam totul fără mare plăcere. Masa nu era decît o deprindere automată, ce trebuia săvîrşită la intervalele stabilite.

Ciocolata ne apărea deci acum o minunată delicatesă exotică şi noi întîrziam cu bună ştiinţă ritualul înghiţirii ei. Ne-au trebuit cam zece minute pentru masa asta, unică în felul ei, apoi a trebuit să plecăm de acolo, căci incomodam pe alţii.

Nu cunoşteam încă ora primei noastre întîlniri intime, dar difuzorul va avea grijă să ne-o comunice destul de repede. Aici nu trebuie să-şi facă nimeni griji cu privire la rendez-vous-uri, căci „serviciul căsătorii“ va stabili în locul nostru cea mai convenabilă dată şi oră, ţinînd seama de programul de serviciu şi de timpul liber al celorlalte perechi.

Sînt convins că proxima noastră întîlnire va fi în mod optim planificată.

10 mai

Am fost nevoit să-mi amîn luna de miere. În loc să mă întîlnesc cu P, am zăcut 48 de ore în spital. E demn de atenţie şi pare ciudat, dar prima mea „boală“ e prima perioadă amuzantă a vieţii mele de aici.

Totul a fost simplu şi caraghios de tot. De-abia terminasem de scris în jurnal şi-mi începusem serviciul în cen-

dinii. Fiecăruia îi este frică să adoarmă, căci nu știe dacă se va mai trezi.

Spiritualicește vorbind, radiațiile ucigașe au înaintat pînă la noi. Ele creează panică. Poate că teama de panică este forma cea mai desăvîrșită a războiului psihologic. Dar și cea mai pasivă. Nimeni nu poate face nimic și teama devine o stare generală. Ideea iradierii pătrunde în creierul omenesc exact ca și radiațiile în corpul uman...

4 octombrie

Nu mai sperăm nimic cu privire la dușman. Sîntem singuri.

Cît timp încă ? Vom supraviețui ? Să îndrăznim să întemeiem familii ca să ducem omenirea mai departe, pînă în ziua în care se va putea întoarce la suprafață ?

Sau vom pieri ca și ceilalți ? Vom ști într-o zi cum vom muri ? Va fi ușor, încet, sau repede, atît de repede încît vom muri fără să putem observa că a venit moartea ?

Cine ne va putea da un răspuns la aceasta ?

Reactorul atomic, cel care ne furnizează energia, trebuie reparat. Timp de o oră, deci, alimentarea cu forță va fi suspendată. Voi opri și eu scrisul și mă voi întinde pe pat, căci se va întrerupe curentul. Lipsa de lumină la ora asta din noapte nu ne va deranja prea mult. Cei mai mulți dorm. Ceilalți au ocazia să guste întunericul veșnic și absolut sub forma unei mici mostre.

5 octombrie

Pînă la urmă am adormit, dar în dimineața aceasta am aflat că reparația durase trei ore, în loc de una, și că unul din ingineri, AE-307c, trebuind să suporte o supradoză de radiații, a decedat încă înainte de ivirea zorilor.

O scurtă alocuţiune prin sistemul general de difuzare a glorificat moartea lui eroică : „El şi-a dat propria sa viaţă ca s-o salveze pe-a noastră“, s-a spus în finalul comunicării. Aşa este. Fără reactor am fi toţi pierduţi.

Este într-adevăr un lucru trist. Fiecăruia din noi îi e milă de AE-307c şi de văduva acestuia.

6 octombrie

Au murit şi cei doi ingineri din echipa lui AE-307c care îl ajutaseră la intervenţie. Dar ceea ce e şi mai deprimant e c-am văzut azi la masă pe cineva vomînd.

Oare începe ?

7 octombrie

Da. Sfîrşitul nostru a venit. Sîntem pierduţi.

În jurul meu e numai boală şi moarte. Unii mor fără să încerce nici o apărare. Alţii luptă împotriva morţii şi rezistă mai mult timp. Eu astăzi mă simt deja puţin rău.

Şi totuşi, tragedia are şi latura ei ironică : murim din cauza reactorului nostru. Izvorul nostru de viaţă, soarele nostru artificial, tocmai el e acela care răspîndeşte radiaţia mortală la nivelul 7.

Nu mai e mult şi totul se va sfîrşi. E începutul sfîrşitului.

8 octombrie

Difuzorul ne-a explicat azi cauza iniţială a nenorocirii. O defecţiune, o nimica toată. La început, la suprafaţă reactorul ar fi putut fi oprit, izolat şi reparat pe îndelete. În caz de nevoie, populaţia dimprejur ar fi fost evacuată. Dar aici, la noi, nu a existat posibilitatea. Reactorul trebuia

trală. N-am zăbovit mult lîngă „calculator“, că au și început crampele la stomac. La început a fost numai o indispoziţie, dar apoi au fost dureri, înţepături şi arsuri insuportabile. Nu cred să fi resimţit vreodată în viaţă aşa ceva.

Am apăsat pe butonul roşu, cerînd ajutor şi instrucţiuni urgente. Totul a mers repede. La 5 minute a sosit X-117 să mă schimbe, iar la difuzor mi s-a spus să mă întorc în cameră, de unde mă va lua personalul sanitar. Tocmai mă întinsesem pe un pat şi au şi intrat două surori medicale, care m-au dus, sprijinindu-mă din două părţi, pînă la staţionarul nivelului 7. Trecuseră 15 minute de la apelul ce-l făcusem. Eram spitalizat în regulă, ca să zic aşa, şi pus la pat.

Staţionarul-spital de la noi, de aici, este şi el mic şi strîmt, ca orice la nivelul 7. În afară de patul meu, mai erau alte cinci disponibile şi neocupate. Medicul de serviciu, M-227c, se putea deci devota, în exclusivitate şi cu atenţie nedistribuită, suferinţei mele adică. Mi-a luat temperatura, mi-a privit limba, mi-a ciocănit tot abdomenul şi mi-a pus întrebări. În fine, ca o concluzie, a spus că mi-am stricat stomacul, pentru că mîncasem ceva neobişnuit.

Trebuia să-mi dau singur seama : ciocolata. Ea era de vină. Cînd i-am spus doctoriţei, a izbucnit în rîs şi a dat din cap : „Vezi, asta era ! Sînt extrem de satisfăcută că motivul nu e mîncarea zilnică, cea obişnuită, ci un aliment străin regimului actual. Şi apoi v-a fost rău nu atît din cauza vechimii sau alterării ciocolatei, cît din cauza faptului că stomacul dv. s-a dezobişnuit cu astfel de alimente. E semnul că sînteţi un definitiv cetăţean al nivelului 7 şi nu mai puteţi digera ceea ce obişnuiaţi să mîncaţi înainte. Dar apropo : de unde aveaţi ciocolata ? Aş vrea şi eu să-l mai simt gustul, — desigur, numai o bucăţică !“.

I-am povestit că ciocolata fusese cadou de nuntă şi că se terminase. Asta a amuzat-o şi a plasat un spirit : „Iată că de abia v-aţi însurat şi au şi început suferinţele. Păi, atunci înseamnă că mireasa va sosi şi ea îndată !“.

Dar P nu a sosit. Ceea ce înseamnă că are digestia mult mai bună sau că a mîncat mai puţină ciocolată decît mine.

Doctoriţa mi-a administrat nişte medicamente care mi-au alinat durerile. Mai resimţeam încă o uşoară tulburare şi slăbiciune.

Nu am fost extrem de bucuros că a trebuit să părăsesc azi după-amiază mica clinică, căci, recunosc, mi-a plăcut acolo. Dar şi situaţia era ridicolă : deranjament stomacal datorită toastului la nuntă şi pat de spital în locul fericirii nupţiale...

Nici durerile nu le-am regretat. Sună cam a perversitate, dar este adevărul. Ele au mai colorat puţin monotonia rutinei cotidiene şi mi-au arătat că mai trăiesc. Dovezi ale sentimentului trăirii, durerile, le puteau încă avea şi oamenii de la suprafaţă.

Şi mă gîndesc şi la faptul că durerea în sine mi-a subliniat existenţa, mi-a dovedit-o mult mai mult decît simbolul X-127 c. Un filozof a spus : „Cuget, deci exist !“. Eu sînt de părere că gîndirea te face să-ţi uiţi identitatea ; ea se scufundă în universul impersonal al spiritului. Dar resimţirea unei dureri te face abia să recunoşti că exişti cu adevărat. Ea confirmă existenţa personalităţii ca nimic altceva. De aceea simţirea nu e ceva general, dimpotrivă, e cea mai particulară din toate impresiile.

Cu toate că sînt încă slăbit, văd că starea mea de epuizare fizică e plăcută şi mă îmboldeşte la reflecţie. Medicamentele parcă mi-au limpezit şi spiritul, nu numai trupul. Depresiunea a cedat, se pare, mă simt liniştit întrucîtva. Nu mai resimt nici măcar necesitatea să sporovăiesc cu

R-747 despre mituri. Deci, pentru moment, înclinaţia mea pentru acest tranchilizant derivativ de soiul lui nu mai există.

Pentru prima oară mă simt atras de P. Dacă nu m-ar fi împins permanent spre căsătorie şi dacă, deci, nu mi-ar fi dat bucata de ciocolată, mi-aş mai tîrî încă, de ici-colo, mizerabila mea dispoziţie.

Necazurile căsătoriei — vorba doctoriţei — mi-au prins bine. Şi nădăjduiesc ca efectul ei, deocamdată pozitiv, să nu-mi fie anulat pe viitor de alte aspecte conjugale.

12 mai

Mă simt tot bine, mă simt perfect de bine ; sînt, în plus, un om căsătorit după toate regulile. P şi-a făcut singură reproşuri şi părea sincer îngrijorată de tulburările mele digestive. Era o reacţie normală pentru o tînără căsătorită, dar am întrebat-o, totuşi, de ce nu mă vizitase în staţionar. Mi-a explicat că era în principiu interzis şi că nu crede c-ar exista excepţii în această privinţă.

Asta mă miră de fapt, deşi motivul îl bănuiesc. Moralul celor sănătoşi ar fi atins, ştiut fiind că vizitarea bolnavilor are un efect deprimant. Mai ales că nu te poţi baza oricînd pe vorbele liniştitoare ale medicilor şi apoi tot nu poţi lua parte la durerile celui bolnav.

Ca să nu mai vorbim că şi P s-a simţit rău, dar durerile ei nu au fost atît de mari ca să justifice cererea de prim-ajutor. Asta îmi place la ea : hotărîrea. Şi P îmi place din ce în ce mai mult, mai ales că nu mai are aceeaşi limbă ascuţită de mai înainte şi e mai zgîrcită la vorbă.

Durata întîlnirilor noastre fără martori a fost stabilită la un interval cuprins între orele 16,15 şi 17,00 zilnic. Deci, după-amiaza. Putem spune că am avut amîndoi noroc, căci alte perechi trebuie să se întîlnească între aceleaşi limite de timp dimineaţa, aş zice „în zori". Dacă te gîndeşti bine,

asta nu ar prezenta cine ştie ce importanţă în fond, deoarece între zi şi noapte aici, jos, nu-i mare deosebire. Atîta doar ar fi asemănarea : că „ziua“ la noi are tot 24 de ore...

Întîlnirile mele intime cu P au darul că îmi mai fragmentează existenţa de robot. Mă simt mai puţin înţărcuit. E un mare avantaj, ca să nu mai vorbim de celelalte satisfacţii ale oricărei căsnicii. Chiar aici, la nivelul 7.

Dorinţa de a mai conversa pe larg cu R-747 n-a reapărut în sinea mea. De cînd m-am înzdrăvenit, de-abia dac-am vorbit cu ea. Şi astăzi, cînd discutam cu P în sala comună, tot soţia mea a fost aceea care căuta s-o atragă pe R-747 în conversaţie.

Iată o schimbare semnificativă în relaţiile noastre.

13 mai

Azi am vorbit mult cu X-107 despre subiectul „căsătorie“. Cred că fredonam sau fluieram ceva, aşa, pentru mine, fiindcă X-107 s-a lăsat contaminat de buna mea dispoziţie.

„La nivelul 7, lucrurile par să fie toate în ordine“, a observat el.

Această vagă constatare nu putea să-mi provoace răspunsul şi avea nevoie de o explicaţie mai precisă. „Mă referream la organizarea căsătoriei“, a continuat el. „Să ştii că niciodată n-am crezut-o bună la ceva, ba am socotit-o un lucru aproape inutil“.

„Nu, zău ? Şi de ce ?“ l-am întrebat. „Păi, cum ar rămîne cu viitorul omenirii ? Ţi-ar plăcea ca nivelul 7 să rămînă după noi pustiu ?“.

„Bineînţeles că nu“, a ripostat X-107. „Numai că sistemul căsniciei monogame nu e singurul în scopul perpetuării speciei. Libera uniune ar fi slujit tot atît de bine.

Simplele relaţii între sexe ar fi adus chiar avantaje. Vrei un exemplu ? Iată-l : eliminarea problemei planificării exacte a orelor de intimitate. Nimeni nu contestă că la noi căsătoriile au numai unicul ţel de a nu lăsa să se stingă omenirea. Dacă tot nu există viaţă de familie sau treburi gospodăreşti, de ce să ne mai agăţăm de tradiţiile depăşite".

Am recunoscut că aici problema era tratată de fapt foarte conservator, dar i-am atras lui X-107 atenţia că existaseră desigur motive puternice. Poate că se voia să se evite scenele de gelozie, bănuiam. În atmosfera claustrofobă de la nivelul 7, o răzvrătire a simţurilor ar fi însemnat o catastrofă.

X-107 a reflectat o clipă, apoi m-a chestionat : „Ai putea să devii gelos din cauza nevestei ?". Am negat, dar am zis că alţii ar putea să fie. Dar X-107 nu credea ca mine : „Tu nu eşti, de bună seamă, o excepţie", a oftat el. „M-aş mira ca absenţa unei înclinaţii către gelozie să nu fi fost şi ea una din condiţiile de bază în alegerea noastră pentru nivelul 7. În fine, în orice caz, căsătoriile monogame au luat aici, jos, un start bun şi pînă acum programarea orelor de singurătate nu s-a lovit de greutăţi deosebite. Se poate vorbi, deci, de un demaraj bun. În cazul relaţiilor libere, ar fi apărut invidia şi concurenţa şi s-ar fi acordat prea multă vreme dragostei în detrimentul serviciului".

„Şi-n afară de asta", am adăugat eu în doi peri, „dragostea liberă şi egalitatea nu duc întotdeauna casă bună. Egalitatea, însă, este baza democraţiei, şi democraţia, la rîndul ei, este baza vieţii la nivelul 7".

N-am prea spus-o în serios, dar X-107 a aprobat aproape cu entuziasm. Nivelul 7 a rămas, deci, în continuare cea mai bună dintre lumile posibile.

Se pare că P s-a îndrăgostit de mine într-adevăr. Oare ar putea fi şi geloasă ? I-am povestit despre ceea ce am discutat cu X-107 şi ea a mărturisit că îl crezuse mai deştept. I-am luat partea şi am zis că omul are măcar dreptul la îndoială. Ea a replicat acră că ar trebui să încerce cel puţin să se însoare şi el ; poate că atunci n-o să mai spună atîtea prostii.

Tot mai mulţi dintre noi se căsătoresc. La masă, de exemplu, tot mai numeroşi sînt aceia care au ecusoane cu noile adaosuri. Difuzorul, la rîndul lui, anunţă mereu noi căsătorii : ingineri, medici, asistente medicale, ofiţeri de diverse specialităţi, personal administrativ şi tehnic, cît şi de rezervă. S-a căsătorit şi X-137. Prin urmare, din cei patru ofiţeri OD au rămas numai doi celibatari.

Serialul „Cunoaşteţi nivelul 7 !“ s-a terminat ieri. În emisiunea finală a fost subliniat îndeosebi faptul că situaţia noastră aici este cea mai sigură din lume.

Motivul siguranţei noastre nu e numai adîncimea, ci şi rolul nostru. Toate strădaniile converg spre centrala OD, care serveşte ofensivei noastre. „Ofensiva e cea mai bună formă a apărării“, aşa a spus crainicul nostru. „De aceea e amplasată centrala atît de adînc în pămînt, şi noi ne putem pulveriza adversarul fără nici un risc !“.

Cuvintele acestea îmi reamintesc adevărata mea sarcină pentru care am fost detaşat aici. Ea e realmente importantă şi semnificativă. Eu sînt acela care trebuie să apese pe buton, iar toţi ceilalţi pe lîngă mine, aici, sînt pentru ca eu să exist. Ca să trăiesc eu, ei au grijă să am aer şi să am mîncare, adică energia de care am nevoie. Sînt răspunzători de sănătatea mea.

E drept că fiecare dintre noi este important în felul său, căci fără ei, noi, ofiţerii OD, n-am fi nimic. Dacă stăm

să judecăm, chiar boala lui X-117 a demonstrat ce importanţă au oameni ca P, soţia mea, cei care, strict material privind, nu contribuie cu nimic, dar care trebuie să fie la dispoziţia noastră dacă sistemul nostru nervos cedează. Aşa că importanţa nivelului 7 şi faptul că centrala OD este situată în el îmi impune sentimentul unei însemnătăţi covîrşitoare.

Undeva trebuie să fie în orice caz comandamentul suprem, oricine ar fi el. N-am văzut încă pe nimeni aici care să poarte pe ecuson litera „C“. Nici la anunţurile căsătoriilor nu s-ar da publicităţii asemenea nume. Încet, încet, încep să mă întreb mereu unde şi cine sînt comandanţii nivelului 7.

Noaptea tîrziu, difuziunea noastră a anunţat transmiterea unui nou serial, conferinţe cu tema „Cunoaşteţi şi celelalte niveluri“. Poate că acestea vor fi mai interesante. În seria trecută ne-au fost confirmate doar bănuielile şi ceea ce, în esenţă, trăiam. Viitoarea ne va dezvălui lucruri, poate, necunoscute.

15 mai

Conferinţele au început cu informaţii privind nivelul imediat superior nouă şi vor continua astfel, mergînd mereu în sus. Astăzi deci se va vorbi despre nivelul 6.

El este destinat centralei OD-D. Butoanele noastre acţionează ofensiva, pe cînd butoanele centralei OD-D servesc numai apărării ţării noastre. Cu toate că cei de la „6“ din punct de vedere militar sînt mai puţin importanţi decît noi, misiunea lor pretinde un personal mult mai numeros. Dotarea lor în tehnică de luptă a necesitat în plus şi o aparatură mai complexă.

Sarcina comandamentului OD-D este să neutralizeze rachetele inamice înainte ca ele să-şi atingă ţinta propusă. Întrucît însă atacul va fi cu certitudine prin surpriză, cen-

trala OD-D trebuie ţinută în permanenţă în stare de alarmă. Din această cauză, e nevoie de o permanentă observaţie a spaţiului aerian. Instalaţiile electronice uriaşe de calcul au în prima linie două misiuni : înregistrează toate zborurile planificate ale avioanelor şi rachetelor. Datele le sînt comunicate de staţiile de supraveghere terestre. Apoi, li se transmite de la toate radarurile situaţia oricăror obiecte aflate în spaţiu. Dacă totul funcţionează fără cusur, nu poate exista în aer nimic care să nu fie adnotat şi să apară pe hîrtie. Cînd radarul anunţă însă un obiect zburător neînregistrat, acesta apare la ei ca suspect. Un al doilea creier electronic preia informaţiile necesare şi preia şi urmărirea obiectului, obţinînd imediat viteza, înălţimea şi eventuala sa direcţie spre ţintă.

În cazul cînd — iar pentru toate astea au fost necesare doar cîteva minute — rezultă că obiectul străin zburător e un proiectil inamic, comandamentul OD-D ia iniţiativa. Un coleg al nostru, tot ofiţer OD, apasă un buton din centrala care acţionează startul sistemului de rachete defensive din cea mai apropiată bază de traseul survolat de racheta ofensivă inamică. Fără îndoială, această acţiune e dublu şi triplu controlată şi la nivelul 6, în scopul evitării erorilor. Rachetele noastre defensive au de asemenea focoase nucleare şi sînt teleghidate de calculatoare electronice. Ofiţerul OD nu are deci nimic de-a face cu eventualele ţinte, el dă numai alerta pentru spaţiul aerian survolat. Dar, deoarece are totuşi un ecran în faţă, ca şi noi cei de-aici, are posibilitatea să-şi constate succesul sau insuccesul misiunii sale.

Toate acestea pe mine mă interesează enorm, căci văd că sarcinile comandamentului defensiv sînt mai diverse şi mai complicate. Rachetele nucleare de la nivelul 7 sînt toate îndreptate spre ţintele lor nemişcate. Noi n-avem nevoie decît să apăsăm pe butoane pentru a le da startul pe calea lor prestabilită spre ţinta imobilă. Ofiţerul OD-D

are însă de observat toate obiectele zburătoare din lume, mai ales cele de deasupra țării noastre. Iar dacă unul din ele nu ar trebui, normal vorbind, să se găsească pe cer, trebuie să încerce să distrugă mica și rapida țintă.

Natural că aparatura și calculatoarele ultraperfecționate execută cea mai mare parte a muncii, dar, cu toate acestea, personalul nivelului 6 nu e mai restrîns. Tehnicizarea mai dezvoltată pretinde oameni în plus. La nivelul 6 lucrează 2 000 de inși, femei și bărbați, deci de patru ori mai mult ca la noi. Nici nu mai este nevoie să vorbim despre faptul — a spus comentatorul — că la nivelul 6 sînt multe secții încă neocupate, iar personalul nu beneficiază nici pe departe de avantajele noastre, pe care noi le socotim ceva de la sine înțeles. Și nivelul 6 este independent. El este la 1 000 de metri sub pămînt.

Poate că redactorul serialului a vrut să ne facă să ne simțim fericiți, căci mereu, mai pe departe sau mai direct, bătea șeaua că nivelul 7 e mult mai important și deci mult mai confortabil decît nivelul 6. Ni s-a mai spus că existența țării noastre depinde mult mai mult de funcționarea comandamentului ofensiv al centralei OD decît de cea a comandamentului defensiv al centralei OD-D. Cred și eu, este adevărat, fără discuție. Întîi, în principal, pentru că apare ca foarte improbabil ca rachetele noastre defensive să acționeze atît de rapid încît să neutralizeze rachetele intercontinentale inamice, care au o viteză medie de 2 000 km pe oră. Și nici nu prea știu cu ce aparatură tehnică sînt ele înzestrate la bord, dacă inamicul nu ne-a luat-o înainte în perfecționări .și rachetele lui nu sînt capabile să le doboare pe ale noastre. Ni s-a spus : „Propriile noastre rachete ofensive pot distruge și rachetele anti-rachetă ale inamicului". E concludent.

Șansa de a doborî majoritatea proiectilelor nucleare inamice, încă dincolo de frontierele țării noastre, e destul de redusă. Dar, din păcate, chiar dacă am avea nesperatul

noroc ca numai 10% din rachetele inamice să ne atingă, ar fi îndeajuns ca patria să ne fie distrusă. Şi apoi, chiar dacă aceste 10% nu ar exploda deasupra ţintelor lor, radiaţiile lor radioactive sînt suficiente ca să facă din ţara noastră un pămînt nelocuibil pentru multă vreme.

Pentru cîtă vreme ? Mă întreb, căci difuzorul n-a precizat acest lucru.

16 mai

Prelegerile despre nivelul 6 au stîrnit un larg interes.

Sîntem hărţuiţi de îndoieli. Noi ne simţim superiori lor, mai ales pentru faptul că sîntem amplasaţi mai la adîncime. Dar şi pentru că soarta patriei noastre depinde în principal de noi. Şi, în fine, deoarece sîntem o unitate mai restrînsă, de „elită".

Pe de altă parte însă, cum am spus, îndatoririle de la nivelul 6 incumbă trupei şi ofiţerilor o pregătire şi solicitări mai mari. Din acest motiv, însă, probabil că şi factorii răspunzători din comandamentul OD-D încearcă un sentiment de superioritate faţă de noi. Aşa cel puţin afirmă camaradul meu X-107 şi cred că are dreptate.

Încercăm, aşadar, faţă de nivelul 6 un amestec simultan de simpatie şi antipatie. Simpatie, deoarece sînt şi ei o parte a forţelor noastre armate şi sînt apărători ai ţării; antipatie, pornită dintr-un fel de concurenţă, sau tocmai fiindcă ei constituie o altă unitate separată.

Este limpede că aceste sentimente contradictorii pot fi privite doar ca pure speculaţii ale adevăratelor noastre gînduri ; păreri competente şi definitorii nu se pot emite cînd ştii aşa puţin despre alţii. Colectivitatea nivelului 6 trăieşte la 350 metri deasupra noastră şi nu avem nici o cale de comunicare cu ei.

Sau poate ?... Logic, ar trebui să existe vreuna. Dacă inamicul atacă, nivelul 6 trebuie să ştie asta înaintea noastră. Şi trebuie să ne anunţe.

Iată o idee neobişnuită : legătura cu lumea exterioară. Sau, mai precis : cu lumea de mai aproape de pămînt. Dar să lăsăm totul baltă ; e o nerozie să-ţi faci iluzii de felul acesta. Este posibil ca emisiunea de azi să ne aducă ceva mai multe amănunte.

Da, şi azi ni s-a vorbit despre nivelul 6, dar despre comunicaţiile cu el nu s-a spus nici o iotă. Am aflat doar că ofiţerii şi trupa lor nu trăiesc permanent în subteran. Ei petrec doar două săptămîni la nivelul 6 şi sînt schimbaţi apoi de alţii, spre a se duce iar pentru două săptămîni, în refacere, la un centru situat aproape de intrarea lumii subpămîntene. După aceste două săptămîni se întorc în subteran.

Asta ar însemna că pentru nivelul 6 au fost instruiţi peste 4 000 de bărbaţi şi femei, căci cele două ture de schimb au fiecare cîte 2 000 de oameni. Dar înseamnă şi că marea unitate a nivelului 6 poate vedea din cînd în cînd şi lumina soarelui...

Nu, e mai bine să nu te gîndeşti la asta. În plus, sistemul are şi dezavantajele lui. Căci X-107 mi-a explicat că jumătate din trupa de la nivelul 6, în cazul unei izbucniri neaşteptate a războiului, va trebui ori să-şi caute adăpost într-unul din nivelurile superioare, ori să rămînă la suprafaţă chiar.

Acest lucru ar trebui să ne facă să ne felicităm singuri, i-am spus eu, cu toate că perspectiva lor de a petrece la fiecare două săptămîni de serviciu alte două la suprafaţă rămîne îndeajuns de tentantă. Cît mă pricep eu, trupa nivelului 6 ar putea fi considerată ca o unitate de suprafaţă, care la intervale regulate îşi face serviciul în subteran, cam aşa cum unii oameni se deplasează în interes de afaceri. Nu era cazul să li se creeze o viaţă socială separată

— de exemplu căsătorii —, dar asta se putea face oricînd în caz de război, cînd s-ar fi impus claustrarea față de lumea din exterior.

X-107 e de părere că această metodă a schimburilor nu a fost adoptată vizînd comoditatea personalului nivelului 6, ci pentru că, în condițiile date, ea reprezenta o necesitate pentru viață.

„Noi sîntem", a urmat el, „privind problema din punct de vedere militar, cele mai necesare cadre ofensive, nefiind deloc important pentru noi să știm ce se întîmplă pe pămînt. Mai mult chiar, orice legătură cu suprafața poate să ne tulbure munca și să ne transforme în niște sentimentali. Am iubi iarăși lumea de afară, lumea pe care noi, cine știe cînd, va trebui s-o nimicim. Dimpotrivă, comandamentul centralei OD-D are sarcina să apere suprafața aceasta, deoarece cu cît personalul nivelului 6 o vede mai mult, cu atît ea le amintește de misiunea lor de a o apăra și-i stimulează s-o facă cît mai conștiincios, spre a o feri de distrugere. Nici nu era atît de important să fie izolați cum am fost noi, căci e îndoielnic că la nevoie nivelul 6 va face față situației".

Părerile lui par să fie judicioase. Între nivelul 6 și noi sînt cu adevărat mari diferențe, cu toate că redactorul emisiunii a încercat în seara aceasta să le bagatelizeze. Numai aceste două niveluri, 6 și 7, spunea el, numai ele constituie sistemul nervos al apărării țării, întrucît celelalte niveluri nu adăpostesc decît populația civilă ; în sens funcțional, noi și cei de la 6 reprezentăm o singură unitate, bine închegată.

Crainicul de la difuzor a continuat cu convingere că tot acesta e motivul pentru care au fost organizate asemănător cele două niveluri. În pofida diferenței adîncimii, rezultată din impedimente tehnice, ele se găsesc în aceeași regiune. Mai mult, ei au fost amplasați, putem spune, chiar deasupra capetelor noastre.

Mie îmi vine în minte iar că necesarmente există deci şi o comunicare permanentă între noi, altfel de ce ar fi această vecinătate ?

Dar conferenţiarul a mai spus că nivelurile în care trăim noi şi ei sînt unice. Celelalte niveluri sînt altfel construite, dar amănuntele asupra lor ni se vor da în emisiunile următoare.

Este o afirmaţie promiţătoare, în orice caz. Sînt curios cum e viaţa la celelalte cinci niveluri.

17 mai

P nu-mi poate înţelege interesul pentru emisiunile „Cunoaşteţi şi celelalte niveluri !". Ea spune că-s plictisitoare. Mi se pare că, în curînd, nici psihologia n-o să o mai intereseze. Preocuparea ei de căpetenie, însă, e persoana mea, adică soţul ei. Alte preocupări, văd, şi-au pierdut farmecul.

N-ar trebui să fiu surprins, căci multe femei reacţionează astfel. Ele se pot consacra total vieţii altuia. Şi cîtă vreme P mă are pe mine, sau crede asta, nu văd să o intereseze altceva. Se simte bine şi fericită la nivelul 7.

Ce ar face P dacă difuzorul ar anunţa deodată că toţi trebuie să revenim la suprafaţă ? Şi-ar modifica ea stilul de viaţă ?

Dacă la P atracţia pentru psihologie a scăzut, la mine, în schimb, această atracţie creşte. S-ar părea că-i datorez ei asta : nu şi-a virat preocupările profesiei asupra mea, oare, ca să se elibereze de ele în mod conştient ? Se prea poate, căci sîntem deseori şi multă vreme împreună. Nu uită niciodată — şi are de asemenea grijă să nu uit nici eu —, de dreptul ce-l avem, în calitate de pereche căsătorită, la întîlniri intime zilnice. Ba şi în sala comună mă acaparează cu un fel de sechestru total, aşa încît nu mai am răgaz să mai vorbesc cu R-747 nimic, lucru care, în treacăt fie zis,

nici pe mine nu mă mai interesează. Dar eu o preocup pe P nu numai în orele ce ne-au fost planificate.

Cînd nu sînt de serviciu şi nici ea nu are mare lucru de făcut, mă ia cu dînsa în secţia ei. Acolo sîntem iar singuri, într-o cameră mică mobilată doar cu un pat îngust şi cu un scaun. Camera e destinată psihologilor pentru consultaţii psihanalitice. Trebuie să mă întind pe pat, iar P se aşează pe scaun în spatele meu. Aşa, numai ea mă poate privi în voie, în timp ce eu nu pot decît să fixez cu ochii peretele din faţa mea, lucru care nu mă prea încîntă. Mi se pare că aş fi un pacient. Ea îmi vorbeşte, iar eu nu pot decît s-o ascult.

Cîteodată, însă, nici n-o aud cînd îmi spune ceva. Mă gîndesc la ale mele. M-am obişnuit într-atît cu debitul ei verbal continuu, încît a ajuns ca un fel de zgomot de fond, care nici nu mai îmi tulbură firul gîndului.

Azi P e supărată pe mine căci am refuzat să vin la ea în secţia ei de psihologie. I-am spus că prefer să mă duc în cameră, fiindcă nu vreau să scap emisiunea de cunoştinţe folositoare despre celelalte niveluri. N-am intenţionat s-o înfurii, dar am vrut să-mi impun voinţa. Iar prelegerile mă interesează realmente. Sînt impresii de viaţă.

18 mai

Nivelurile 5, 4 şi 3 se deosebesc substanţial de nivelurile 6 şi 7. Sînt nivelurile civililor, dar nu e singurul lucru ce le aseamănă. Toate trei sînt destinate elitei colectivităţii. Cu cît este civilul o persoană mai importantă, mai sus pusă sau mai marcantă, cu atît are mai mult dreptul la un nivel mai adînc şi este la adăpost mai sigur.

Nivelul 5 a fost conceput pentru 20 000 de oameni din populaţie. Adică pentru aşa-zisa „cremă" a ţării. El se

compune din 4 adăposturi separate între ele și amplasate în diferite regiuni la 500 de metri adîncime sub pămînt. Este pentru înalți demnitari, savanți, politicieni și foști militari cu grade înalte, împreună cu familiile lor.

Desigur că nu s-a putut renunța la personalul tehnic, care, deși nu are o poziție înaltă în societate, are și aici o însemnătate vitală. În principiu, elita însă trebuie să se servească singură și primește puțin sprijin din afară. Eu îmi permit să cred că oricine ar prefera lipsa de confort, căci cealaltă alternativă ar fi să renunți la securitatea nivelului 5.

Fiecare asemenea „secție" a nivelului 5 e în imediata vecinătate a marilor centre științifice și administrative ale țării, astfel ca în caz de alarmă indivizii respectivi să se poată refugia cît mai operativ la adăpost sigur. Odată ajunși acolo, nu mai au nevoie să revină la suprafață, căci nivelul 5 este și el independent ca și noi, deși nu în aceeași măsură ; nu au la dispoziție atît personal, de exemplu medici și surori. Asta deși au mai mare nevoie decît noi. Dar spațiul lor e de asemenea restrîns, iar orice individ în plus la cadrele tehnice sau administrative ar însemna un politician sau un savant mai puțin. La nivelul 5 nu există nici învățători sau educatoare. Gîndul că și cei sus-puși vor trebui să îndeplinească munci de duzină mă încîntă teribil. Se vor necăji și ei cu inevitabilele resturi menajere, cu rufăria și cu tot cortegiul cotidian de treburi mărunte și plictisitoare ale vieții subpămîntene. Știu că ei vor avea destul de lucru, dar cel puțin astfel nu vor muri de plictiseală.

Încolo, au toate celelalte avantaje ale noastre. Aerul și hrana le stau la dispoziție în același mod ca și nouă, de asemenea rezervele de energie. Acestea, însă, limitate la exact 200 de ani.

19 mai

Azi am vorbit cu X-107 despre avantajele de care ne bucurăm noi militarii celor două niveluri, în comparaţie cu civilii celorlalte. Ne impresionează plăcut că sîntem socotiţi mai presus decît crema ţării — judecînd după adîncimea la care ne-au adăpostit.

„Uşurel, uşurel", m-a temperat însă X-107, „se înţelege că plasarea noastră pe scară mai jos înseamnă că acum sîntem mai ceva decît politicienii şi generalii. Nu aşa a fost însă atunci cînd eram cu ei la suprafaţă. Numai funcţia noastră militară actuală în cadrele armatei ne-a destinat locul acesta de favoare. Victoria finală şi supravieţuirea noastră şi a lor atîrnă numai de noi".

Cuvintele lui au făcut să mă ducă gîndul la situaţia unui căpitan al unui mare transatlantic. Cu toate că unii pasageri ai săi pot fi oameni politici sau savanţi de vază, el are pe vas, de obicei, cea mai elegantă cabină. Importanţa nivelului 7, însă, comparativ cu nivelurile civile, e desigur mult mai mare decît a căpitanului faţă de pasagerii lui.

„Pot să-mi închipui", am zis eu ca pentru mine singur, „că lumea de la nivelul 5, tocmai acea lume care decide politica noastră, ar coborî la adîncimi mai mari dacă ar fi loc suficient. Au stabilit cu siguranţă că e preferabil să adăpostească o colectivitate mai numeroasă la o adîncime mai mică, decît una mai mică la o adîncime mare.

X-107 era şi aici de altă părere. A susţinut că oricît ar fi fost de mari nivelurile celelalte, nivelului nostru trebuia să i se atribuie cel mai sigur şi cel mai adînc loc. Datorită misiunii sale.

În concluzie, oricare ar fi fost motivele, forţele armate principale rămîn la cel mai sigur loc de pe lume, dar nu pe fronturi. Ce mare deosebire faţă de vremurile cînd orice soldat trebuia să-şi asume riscul să iasă în calea

mitralierelor inamice sau orice pilot să rişte tot timpul să fie doborît în mod lamentabil. Noi, soldaţii de astăzi, sîntem despărţiţi de inamic de un strat de pămînt gros de un kilometru şi jumătate. Nici cel mai greu tanc nu se poate făli cu un asemenea blindaj.

Civilii nu au decît să tremure oleacă. Noi ne putem permite aici să fim liniştiţi.

20 mai

Nivelurile 4 şi 3 au fost create după acelaşi principiu ca şi nivelul 5. Structura lor e asemănătoare, în ele sînt aduşi tot oameni importanţi ai ţării, în orice cáz, însă, unii mai puţin importanţi decît cei din elita nivelului 5. Cu cît nivelul e mai sus în raport cu al nostru, cu atît poziţia socială a viitorilor locatari e mai obscură.

Nivelul 4 e subdivizat în zece secţii independente, care pot primi fiecare cîte 10 000 de oameni. Adîncimea lui sub pămînt e de 350 metri, iar rezervele necesare sînt calculate pe un secol.

Nivelul 3 e numai la 150 metri de suprafaţă, are 25 de secţii şi fiecare poate cuprinde 20 000 de persoane. Aici depozitele pentru subzistenţă sînt numai pentru 25 de ani asigurate.

Construcţia nivelului 3 trebuie să fi reprezentat o problemă serioasă, avînd în vedere măcar întinderea. Ţinînd seama că fiecare secţie va avea, la nevoie, 20 000 de inşi, cărora li se încearcă asigurarea supravieţuirii, oricine îşi poate lesne închipui densitatea populaţiei, cu toată vastitatea complexului.

Comparaţia cu un mare pachebot a fost folosită şi de vorbitor, în expunere, deşi el a făcut-o altfel decît mine. El a spus că nivelurile 5, 4 şi 3 ar putea corespunde cu clasele 1, 2 şi 3 ale unui mare transatlantic. Fiecare e mai vast decît cele premergătoare, adăpostind mai mulţi pa-

sageri. Eu găsesc foarte şubredă paralela. Dacă tot a luat un vapor ca exemplu, trebuia să pună nivelul 5 alături de clasa a 3-a, cea mai ieftină, nivelul 4 alături de puntea unui cargou cu emigranţi şi nivelul 3 alături de calele caravelelor înţesate cu sclavi. Să începi cu clasa 1 e de-a dreptul ridicol. Căci nici noi, la nivelul 7, nu sîntem mai comod găzduiţi decît pasagerii cu „clasa turist" de pe un vapor modest de categoria a treia.

Dar comparaţiile sînt totdeauna arbitrare, mai ales aici jos, unde nu era chip decît să îngrămădeşti totul. Căci, la dracu, cine oare a mai auzit, să zicem, de un vas, unde cele mai scumpe cabine sînt în pîntecele său ?

21 mai

Expunerile „Cunoaşteţi celelalte niveluri !" nu şi-au pierdut farmecul în ceea ce mă priveşte. Numai că P nu poate înţelege asta şi văd că e şi de prisos să vorbesc cu ea pe această temă. Mă bucur deci că-l am pe X-107 coleg de cameră : cu el pot discuta despre orice. E un om original în idei.

Mă întinsesem ca şi alteori pe canapeaua îngustă din cabinetul de psihologie, P se aşezase pe scaunul ei şi începuse, ca de obicei, să povestească. Eu m-am străduit să n-o aud şi mă gîndeam la nivelurile 5 şi 4.

Aş fi vrut bucuros să aflu cît de mult se asemănau buncărele-adăpost ale duşmanului cu ale noastre. Măcar cele destinate civililor ; nu mai încăpea îndoială că şi el îşi amplasase centralele militare la adîncimea maximă. Modurile de viaţă şi ideologiile noastre pot fi diverse, dar necesitatea ocrotirii centralelor OD similare e aceeaşi.

Cum o fi oare însă la inamic în privinţa apărării civile ? Care-or fi deosebirile ? Mi s-ar părea normal ca inamicul să fi luat aceleaşi măsuri ca şi noi. De ce să nu-şi fi adăpostit şi el politicienii, specialiştii şi ex-generalii în

siguranţă, la cea mai mare adîncime ? În ceea ce priveşte celelalte niveluri, o ţară favorizează pe bogaţi, alta pe cei puternici.

Dar unde e diferenţa ? Căci se ştie : bogaţii sînt puternici, iar puternicii sînt bogaţi. Savanţii şi specialiştii intră în oricare din cele două categorii.

Oricît de mare ar fi însă deosebirea între indivizi pe pămînt, la suprafaţă, în măruntaiele lui ea nu există : ei sînt totuşi egali. Cel puţin încerc să cred asta.

Mi-am dat seama deodată că P încercase de mai multe ori să mă facă să-i răspund. Şi-a repetat întrebarea şi am înţeles. Zisese :

„Unde-ţi place ţie mai mult ? Aici sau în camera intimă ?“

Cu gîndul însă aiurea, la ideea mea, i-am răspuns : „Păi, în esenţă, nu e nici o deosebire...“

23 mai

Azi s-a vorbit şi de nivelurile 1 şi 2. Acestea se deosebesc nu numai de cele militare, ci şi de cele civile. În ele se adăposteşte populaţia civilă obişnuită. Se spune că mai tîrziu va fi loc pentru orice om de la suprafaţă, dar asta va fi cine ştie cînd. În viitorul îndepărtat.

Chiar instalaţiile tehnice sînt altele.

Aerul, de exemplu, nu este obţinut prin fotosinteză, ci prin alimentare din cel de afară. Desigur că el e asanat prin filtre speciale dar abia în cazul războiului nuclear se va putea verifica practic eficacitatea sistemului. Chiar conferenţiarul nu părea prea optimist, căci motivase : „Ca o aglomerare atît de imensă de persoane să fie făcută independentă de atmosfera naturală a fost o imposibilitate tehnică evidentă, cel puţin pînă azi, în zilele noastre. Va fi totuşi o victorie ştiinţifică gigantică dacă pînă la iz-

bucnirea unui război vom putea realiza adăposturi sigure pentru întreaga populaţie a ţării".

Energia nivelurilor 2 şi 1 va fi obţinută de generatoare convenţionale şi nu de reactoarele atomice, care au nevoie de o supraveghere permanentă. Combustibilul necesar e adus prin conducte. Rezervoarele sînt parte subterane, dar parte şi la suprafaţă. În cazul cînd în timpul unui atac aerian s-ar înregistra o lovitură directă, secţia respectivă nu ar mai avea combustibil, dar aici nu se mai poate întreprinde nimic în plus. Nu există deocamdată soluţie.

Hrana de rezervă e drămuită sever. La nivelul 2 depozitele sînt pentru un an ; la nivelul 1 pentru o lună.

„Asta poate vă va surprinde", a spus crainicul, „dar trebuie să şi recunoaşteţi cît de stupid ar fi să se stocheze alimentele, chiar dacă ar exista spaţiu la dispoziţie. Cele două niveluri sînt prea aproape de suprafaţă pentru a rezista cu succes la orice atacuri ale inamicului. Nivelul 2 e la 25 metri, iar nivelul 1 la numai 5—20 metri adîncime. Exploziile de la suprafaţă sînt pentru ei inofensive, dacă inamicul nu foloseşte proiectile termonucleare şi din cele ce explodează numai după cădere.

Dacă, deci, războiul e purtat convenţional, adică limitat, şi nu există radiaţie de durată lungă, populaţia se poate întoarce la suprafaţă fără pierderi mari. În caz însă că va fi un război nuclear total, distrugerile fizice şi radiaţiile vor fi atît de mari, încît nu vor mai putea rămîne supravieţuitori nici aproape de suprafaţă. Poate totuşi vor reuşi unii mai norocoşi de la nivelurile 2 sau 1 să scape morţii directe, dacă vreo rachetă pentru adîncime nu va distruge secţia".

Acestea nu erau deloc perspective frumoase. Dar crainicului nu puteai să nu-i dai dreptate : ar fi fost stupid să se stocheze rezerve, cînd nu exista măcar o şansă sigură ca nivelurile 2 şi 1 să reziste atacurilor.

Rezulta deci clar că nivelurile 2 și 1, în cazul războiului nuclear total, sînt pierdute. Și ne putem aștepta la un astfel de război. Mi-a venit în minte că nivelurile 2 și 1 au fost construite numai pentru efectul lor psihologic. Marea masă a populației trebuia să spere că are totuși un oarecare adăpost împotriva rachetelor nucleare inamice, chiar dacă e imediat sub scoarța pămîntului.

24 mai

Nivelul 2 poate cuprinde un milion de persoane, are 40 de secții a 25 000 de locuitori.

Compoziția lui socială e foarte concludentă. Nivelul 2 este destinat elementelor nemulțumite, pacifiști, opozanți, protestatari, critici sociali, defetiști, nonconformiști și alții de același fel.

„Acest lucru are un motiv puternic", ne-a spus conferențiarul. „Vrem să liniștim elementele nesigure și răzvrătite, dîndu-le iluzia că li se oferă o siguranță sporită. E mai bine decît să folosim numai violența".

Acest „numai" e lămuritor, m-am gîndit eu. Nu prea știu cîtă violență a fost folosită într-adevăr pînă acum și cîtă se va mai folosi de-acum încolo, dar există o serie întreagă de măsuri frumoase, care trebuie să apere scutul nuclear al țării de atacul scepticilor. Nu pot decît să bănuiesc că indivizii aceștia incomozi vor fi liniștiți dacă li se promite o siguranță absolută. Cu ce rezultat, nu știu, căci pe cînd trăiam încă sus, nu știam despre cele șapte niveluri. Natural că amenajarea unor atît de mari adăposturi nu se putuse tăinui total, dar nimeni n-avea habar despre împărțirea pe niveluri sociale.

Astfel, deci, se dăduse pacifiștilor entuziaști și altora de felul lor șanse preferențiale — cel puțin teoretic. Fiindcă în practică n-o să fie nici o diferență. Chiar numai un singur proiectil de tipul „multimegatonă" va dis-

truge nivelul 2 dacă explodează direct deasupra lui. În plus, cît folosesc depozitele pentru 6 luni, cînd infestarea va dura la suprafaţă cu zecile de ani ? După război n-o să le rămînă celor de-acolo altă alegere decît să crape cu încetul de foame între zidurile de beton rămase intacte sau să piară la suprafaţă de boala atomică.

Momentan se vor simţi favorizaţi, căci masa populaţiei este în cazul războiului adăpostită deasupra lor. Apoi, nici jumătate din totalul populaţiei nu are pînă acum nici un fel de posibilitate de apărare. După cum ni s-a spus, vor trebui să mai treacă încă şase luni pînă cînd vor fi încheiate lucrările ultimelor secţii ale nivelului 1 ; dar dacă războiul va izbucni pînă atunci, asta nu se ştie...

Secţiile nivelului 1 au capacităţi diferite. Cîteva au loc pentru un milion de oameni, altele numai pentru cîte zece mii. Cauza ar fi inegala densitate a populaţiei. Apoi trebuia să se ţină seama şi de calitatea geologică a terenului. Pînă azi, sînt gata sute de asemenea secţii ale nivelului 1 în toată ţara şi se finisează mereu altele...

Dar de ce să mai notez eu atîtea amănunte despre nivelurile 2 şi 1 ? Dacă va fi să avem un război nuclear total, aşa cum ne aşteptăm, tot nu va rămîne mare lucru din ele.

25 mai

Văd că P îşi face griji cu privire la mine. Spune că nu e lucru curat dacă mă preocupă atît de amănunţit celelalte niveluri şi mai spune că mă consacru prea mult acestui hobby, fapt care mă poate duce în final la o nouă stare depresivă. Fiind psiholoagă, trebuie desigur să se priceapă la de-alde astea.

Ea este şi de părere că interesul meu accentuat pentru celelalte niveluri este consecinţa unei instabilităţi emoţionale. Mi-a ţinut şi o dizertaţie despre diversele

trepte ale conştientului din sufletul omenesc. O las să vorbească. Ce mă priveşte pe mine teoria ei ?

În orice caz, azi s-a terminat seria de expuneri asupra celorlalte niveluri cu o dare de seamă asupra pregătirilor de la „nivelul O“ — cum e denumită suprafaţa. Analogia ar putea fi corectă, chiar dacă acolo sus solul nu poate fi denumit un „nivel“.

Sus, deci, e în toi organizarea scoborîrii în subteran, scoborîre rapidă şi cît mai generală, căci în caz de alarmă nu există prea mult timp la dispoziţie. Dacă această operaţie cuprinde întreaga populaţie a ţării, cum sună intenţia cel puţin, atunci desfăşurarea ei precisă şi organizată e lucrul cel mai important.

Vorbitorul a precizat că de pe acum se distribuie plachetele, pe care sînt trecute numele cetăţeanului, numărul nivelului şi secţia de destinaţie. Cei ce nu au primit încă placheta de repartiţie aşteaptă nerăbdători.

„În rîndurile populaţiei“, a mai comunicat crainicul, „au apărut de pe acum frămîntări din cauza pluralităţii nivelurilor. Faptul e caracterizat drept o discriminare socială. Totuşi, marile demonstraţii de masă au putut fi evitate“. Se vede că circulă de pe acum zvonurile că nivelul 5 e mai bun ca nivelul 4, că 4 e mai bun ca 3 etc. Nimeni, însă, cred că nu cunoaşte adevărata diferenţă. Sînt apreciate după confort, nu după securitatea lor. Căci ceea ce ni s-a spus nouă aici, la suprafaţă e ţinut strict secret.

Cei mai nemulţumiţi sînt cei ce nu au primit încă repartizarea. Plachetele au devenit un fel de contract de asigurare de viaţă. Nemulţumirea lor se răsfrînge asupra acelora ce le-au primit primii. Se conturează deci pericolul ca naţiunea să se scindeze prin aceste tulburări în două grupe antagoniste — o nouă formă a împărţirii, de exemplu, între posedanţi şi neposedanţi. Riscul se preîntîmpină momentan prin accelerarea distribuţiei plache-

telor. Vorbind niţeluş în glumă, eu aş zice, macabru, că se dă dreptul la cît mai mulţi să fie îngropaţi de vii. Căci s-ar părea că imediat ce primesc placheta, ei nu vor mai combate, ci vor sprijini autorităţile şi regimul.

Pînă la cei pentru nivelul 1, toţi locuitorii nivelurilor posedă plachete. Desigur că au rămas încă destui dintre pacifiştii şi defetiştii de la nivelul 2 care îşi exprimă deschis nemulţumirea, dar nu mai sînt mulţi. Sentimentul favorizării faţă de alţii îi face să aprobe cu satisfacţie sistemul preferenţial şi apoi toate măsurile guvernului.

26 mai

Regret că nu se mai transmit prelegeri despre nivelurile celelalte. Nu s-a anunţat nici altă serie de expuneri, se vede că nu mai au nimic în sac. În fond, ce s-ar mai putea spune, dacă ştim totul despre toate nivelurile ? Trăim toţi ca în peşteri, iar în grote nu există diversitate.

Azi am reînceput să ascult muzică, dar încet, încet, am ajuns să cunosc benzile de magnetofon pe dinafară.

E un sentiment deosebit să cunoşti atîtea despre celelalte niveluri, în timp ce oamenii acolo, sus, nu ştiu nimic despre viaţa — dacă se poate numi asta viaţă — care îi aşteaptă. Mă simt o fiinţă atotştiutoare, superioară, care nu mai are contact cu oamenii şi totuşi ştie ce-o să se întîmple cu ei.

Dacă Dumnezeu există, în cer sau în centrul universului, el trebuie că se simte la fel ca mine. Izolat, veghează asupra marii fatalităţi care ameninţă să se prăbuşească asupra furnicarului omenesc, plin de interes, dar aceasta numai pentru propria lui confirmare.

S-ar putea să-i şi invidieze uneori. Oamenii, acolo, mulţi ca furnicile, aleargă bezmetici de ici-colo, se bucură că sînt împreună, gîndesc, analizează, discută, cred sau

critică. De cealaltă parte este el — singur, înţelept, puternic —, dar singur.

Poate că întrucîtva ar face schimb cu ei, poate că uneori ar vrea să fie măcar o dată muritor, numai să aibă scăpare din imobilitate şi însingurare. S-ar putea ca acesta să fie motivul pentru care zeii din antichitate, de pildă, descindeau cîteodată din ceruri şi se amestecau printre pămînteni. Se plictiseau în singurătatea lor.

27 mai

Azi m-a apucat iarăşi.

A fost o zi ca toate celelalte, fără evenimente deosebite. Şi iată că între orele 17 şi 18 mi s-a părut că văd în faţa ochilor cîmpurile verzi de la marginea orăşelului meu natal. Ştiam că e numai o închipuire, dar imaginea clară şi precisă stăruia în faţa mea.

Nu-mi pot explica acest lucru. Am totuşi o bănuială. La masă a stat lîngă mine o soră medicală, care cred că reuşise să aducă la venire o sticluţă cu parfum. Avea miros de violete, un miros uşor şi plăcut. Cred că uitasem repede, dar apoi amintirea senzaţiei trebuie că-mi trezise imaginea.

Verdele ierbii avea în plăsmuirea asta diverse tonuri : verde închis, verde mai deschis şi chiar un verde pal, crud. În imaginea aceea erau copaci, coline şi am simţit o boare de vînt de seară, proaspăt. Existau şi oameni şi auzeam ciripit de păsărele. În suflet mi se strecurase o pace adîncă ; eram fericit numai la gîndul că pot să trăiesc. Nu voiam altceva decît să exist, nu năzuiam şi nu luptam pentru nimic. Nu doream decît să respir cu nesaţ mirosul de pămînt reavăn, de iarbă care creşte şi să văd oameni care trăiesc.

Nu, hotărît că nu pot descrie asta. Numai un poet ar fi în stare. Eu nu sînt. Şi în tainiţele astea subpămîntene

n-am să pot deveni poet niciodată. Dar abia astăzi îmi dau seama cum se poate simţi un poet. Viziunea mea am trăit-o atît de intens încît pierdusem total noţiunile de loc şi timp.

A durat această plăsmuire numai o clipă ? N-o pot spune. Am fost în afara realităţii.

A pierit repede, mi-a rămas doar dorul de poiana şi de timpurile trecute. O sfîrşeală dublată de o durere cruntă şi străpungătoare. Da, aşa era dorul acesta, care creştea şi creştea insuportabil, de-mi venea să ţip şi să mă lovesc cu capul de pereţii aceştia netezi şi albi.

Dar n-am făcut aşa. Durerea sufletească a început să treacă şi a venit disperarea, o disperare tot atît de neagră pe cît era de dulce vînticelul primăvăratic. Nu trebuie să fii poet ca să poţi înţelege asta.

28 mai

P mi-a spus că se aştepta de mult să ajung într-o bună zi la asta, mai ales că mă şi prevenise. Acum e în orice caz prea tîrziu.

Sînt atît de deprimat, încît nu aş mai vrea să fac nimic altceva decît să mă întorc la suprafaţă. Aş schimba oricînd locul meu cu cineva de la nivelul 1. Ba nu mi-ar păsa nici dacă nu mi s-ar da nici o repartiţie într-un adăpost. Mi-ar fi egal şi dacă mi s-ar lăsa numai o singură zi de trăit acolo, sus, aş trăi-o şi apoi, din partea mea, nu aş avea decît să mor. Dacă mi s-ar permite. Dacă.

Căci şi fluturii trăiesc numai o zi. Dar trăiesc. Nu în peşteri, ci la lumina soarelui. Prin crînguri. Liberi. Unde vor.

Nu are rost să-mi plîng soarta, dar ce pot face altceva ? Şi ce fac altceva în realitate ? Lîncezesc. Mănînc,

mă întîlnesc cu P, trăncănesc cu X-107 şi dorm. Cu asta se încheie lista activităţilor mele. Ba nu, mai am voie să apăs pe butoane, dacă primesc comanda asta. Dacă cineva îmi ordonă. Asta ar fi cu adevărat o activitate. Dar e suficient ?

Nu, e prea puţin. De ce ne-au făcut o viaţă atît de uşoară ? Numai să apăsăm pe butoane. Asta e tot. Un fleac. La ce serveşte însă ?

Şi după aceea ? Ce fac eu după ce am apăsat pe butoane ? Ce-mi mai rămîne după ce mi-am îndeplinit misiunea vieţii mele ? Va mai exista o altă misiune pentru mine ? Voi fi un Dumnezeu, voi fi aşa ca el mai înainte de a fi creat lumea ? O să hălăduiesc singur într-un univers prea mare şi pustiu ? Cît de cruzi sînt oamenii că şi-au creat un Dumnezeu independent, care trăieşte singuratic sfidînd eternitatea. De ce şi-au condamnat Dumnezeul, de ce m-au condamnat pe mine la eterna singurătate ?

30 mai

P încearcă din toate puterile să mă ajute. E foarte îngrijorată. M-a sfătuit chiar să încerc să continui conversaţiile cu R-747 şi să mă deconectez ajutînd-o să compună noi poveşti — în caz că mi-ar face plăcere.

Din păcate nu mă mai amuză. De ce aş face-o ? Zeii nu inventează mitologia în locul muritorilor ? Generaţiile viitoare nu au decît să se consacre acestei trebi : mie mi-e absolut indiferent cum şi ce vor gîndi.

Nici X-107 nu mă mai poate determina să înnod o pălăvrăgeală cu el. Nu mă interesează nimic, cel puţin aici jos.

Disperarea a pus parcă stăpînire pe P. Cred că ţine mult la mine. Deci tot este o fire sociabilă şi ea. Încearcă pe toate căile şi cu toate forţele să mă scoată din apatie.

O înţeleg, cred, perfect, dar de ce m-aş strădui s-o ajut ?

Am devenit oare independent cu adevărat ? Nu vreau nimic de la nimeni de-aici. Se pare că astfel aş fi cea mai detaşată fiinţă de nivelul 7. Ca un Dumnezeu!

Poate că sînt un Dumnezeu sau că sînt pe cale de a deveni unul. Şi R-747 trebuie să născocească mitologia cu privire la mine — despre Dumnezeul care a apăsat pe butoane. Ha, ha, X-127 Dumnezeul OD !

Dar încă n-am apăsat pe butoane. Cu toate astea sînt de pe acum independent ca Dumnezeu. Deşi nu atît de fericit. Nu sînt nici cît un fluture, care moare tot în ziua cînd s-a născut. Dar cine a susţinut vreodată că zeii ar fi fericiţi ?

Sînt un Dumnezeu. Şi Dumnezeu vrea să încheie o înţelegere cu fluturii. El vrea să fiu un fluture pentru o singură zi, — dar nu aici, în peşteră, ci afară. În schimb el oferă fluturelui viaţă veşnică aici, jos. Ei, ce zici, fluturaşule ? Sîntem înţeleşi ? Vei avea veşnicia în schimbul unei zi printre flori, prin poiene !

Dar fluturele refuză. Ce-a mai spus ?

Desigur, a răspuns că nu face schimbul. Că nu ar da o zi de fericire pe o veşnicie a nefericirii. Fluture blestemat ! Semeţia asta a ta, să refuzi darul unui Dumnezeu e o nerușinare. L-ai jignit pe Dumnezeu. Da, l-ai insultat !

Şi am să te blestem, fluture neobrăzat. Pînă la sfîrşitul zilelor tale să fii blestemat.

Dar el nu tace. Spune ceva. Mai îndrăzneşte ? Ce spune ?

„Nu-mi pasă de blestemul tău, Doamne. El nu mă atinge, căci nu vieţuiesc decît o zi !“

Şi zboară.

Fluturaşule drag, ascultă-mă, nu zbura ! Stai aici cu mine, nu te mai blestem, dar rămîi ! Aşteaptă, mai stai puţin...

7 iunie

Azi am ieşit din secţia psihiatrică. Am fost îngrijit cam o săptămînă. Cred că eram pe cale să înnebunesc. Cînd recitesc ultima mea însemnare din jurnal, îmi dau seama clar de asta. Mai ales de trăznaia cu Dumnezeu şi fluturele. Scrisesem chiar o prostie, demnă de un şcolar leneş şi ignorant : P mi-a amintit cînd eram ieşit din narcoză că mă lăsase corigent la zoologie, fiindcă toată lumea ştie că fluturii nu trăiesc numai o zi, ba unii dintre ei chiar hibernează. Şi a zîmbit.

Acum mă simt mai bine. Sînt numai obosit şi simt un fel de slăbiciune. În plus, parc-aş fi gol pe dinăuntru şi ar fi scos din mine ceva. Sufletul şi capul mi-s goale, tot aşa cum mi-a fost şi stomacul după tratamentul pentru intoxicaţia cu ciocolată.

Curăţirea aceasta a minţii e un lucru formidabil. Nu mai sufăr. Pot chiar să mă bucur de ceea ce este în jurul meu. Exist şi nu am nimic contra ca să exist.

E de la sine înţeles că mi-a rămas amintirea unor tulburări ce le-aş fi avut, că ceva n-a fost cu mine în regulă, dar cauza lor a dispărut. Bolile psihice sînt mult mai complicate decît deranjamentele stomacale. Mi-au administrat medicamente şi şocuri electrice, pentru ca să-mi „spele“ creierul. Şi acum sînt iar liniştit şi mulţumit.

9 iunie

În fine. Vasăzică azi dimineaţă a fost să fie...

La ora 08,00 mi-am început tura în centrală şi la orele 09,00 şi ceva s-a aprins lumina galbenă deasupra ecranului-planisferă. După două minute a venit şi X-117 în sală şi s-a aşezat la cealaltă măsuţă, ca să aşteptăm amîndoi ce-o să se întîmple. Centrala era gata de acţiune. Şedeam acolo tăcuţi, privind luminiţa.

Exact la ora 09;12, difuzorul a ordonat : „Atenţiune. Pregătiţi-vă !“ În acelaşi timp lumina galbenă a devenit roşie.

Şi atunci, difuzorul a spus : „Apăsaţi butonul A_1“.

Am apăsat pe buton şi X-117 trebuie să fi făcut la fel, căci pe ecran zona A de pe hartă s-a acoperit brusc cu punctişoare roşii. Însemna că luaseră startul rachetele cu proiectile de la 1 la 5 megatone şi erau pe drum către ţintele prestabilite. Zona A era cea mai apropiată. Nu avea să dureze nici o jumătate de oră şi puteam vedea rezultatele.

Şedeam ghemuit la măsuţa mea şi priveam ţintă la hartă. Resimţeam o tensiune interioară, desigur, dar nu pot spune că eram cîtuşi de puţin nervos. De ce eram atît de calm ? Poate că meritul îmi revenea nu mie, ci tratamentului de săptămîna trecută. Poate era faptul că, în sfîrşit, aveam ocazia satisfacerii nevoii de activitate : a sarcinii cu care fusesem trimis aici. Îndeplinirea datoriei a venit ca o uşurare, cred.

I-am aruncat o privire lui X-117. Mi s-a părut că tremura uşor. În centrală era temperatura normală şi de aceea m-a mirat faptul că avea fruntea brobonită de sudoare. De parcă nu apăsase numai un buton, ci făcuse efortul să lanseze singur, cu mîna lui, toate rachetele acelea.

Mi-am concentrat atenţia iarăşi asupra ecranului. Eram curios să aflu dacă se vor mulţumi să schimbe între ei cîteva rachete uşoare sau dacă scărmăneala asta o să se transforme într-un război total.

Către ora 09,32, prima rachetă şi-a atins ţinta şi unul din punctele roşii s-a mărit devenind o pată. Simultan au apărut peste tot petele roşii şi au început să acopere zona A. Regiunea nimicită se mărea mereu.

Existau însă puncte roşii care dispăreau, mai ales către zona B. Trebuia să înţelegem, deci, că apărarea inamică nu rămăsese inactivă şi ne distrusese unele rachete în zbor.

La ora 09,55 difuzorul a spus : „Apăsaţi butonul A_2 !“. Şi imediat apoi : „Apăsaţi butonul A_3 !“

Am reacţionat în consecinţă şi eu şi X-117. Difuzorul de abia tăcuse, cînd Zona A s-a umplut de puncte albastre şi aurii.

Din punct de vedere pur estetic, imaginea asta era frumoasă, ca un tabolu de artă abstractă. Pete roşii şi puncte albastre, respectiv galbene, amestecate, unele din ele fiind chiar pe petele roşii. Totuşi spectacolul cromatic de pe ecran se petrecea numai în zona A. Celelalte zone rămîneau albe, ca nişte „terra incognita“ de pe hărţile vechi.

Mă gîndeam la ce-ar zice P despre noutăţile astea. Şi toţi ceilalţi vor fi curioşi şi mă vor întreba la masă cum a fost. Mă tot gîndeam la una şi la alta, aşa cum ai fi, de pildă, la un concert cu program cunoscut şi îţi laşi imaginaţia liberă să zboare, iar muzica abia c-o mai auzi.

La 10,10 a sosit comanda următoare : „Apăsaţi butonul B_1 ! Apăsaţi butonul B_2 ! Apăsaţi butonul B_3 ! Apăsaţi butonul C_1 !“

Amîndoi am apăsat de cîte patru ori. Acum toată harta era colorată.

După cinci minute punctele albastre și galbene s-au transformat în pete rotunjite, mai ales în zona A. Cele albastre erau măricele : ele indicau distrugerea care fusese pricinuită de exploziile la mică înălțime de fața pămîntului. Regiuni de peste o mie de kilometri patrați fuseseră pur și simplu rase.

Ecranul arăta clar că a doua serie de salve de rachete avusese un mai mare efect decît prima. Se părea că inamicul nu mai avea proiectile ca să ni le doboare. Totuși petele albastre ale zonei A se măreau permanent, pînă cînd cele roșii aproape nu mai contau. Repede au fost înconjurate de stolurile de pete albastre și aurii.

Către 10,40 a început transformarea punctelor din zona B în pete. De data asta însă procesul a decurs puțin diferit, în sensul că toate petele au apărut aproape simultan și-au început parcă să se întreacă între ele înghițind suprafața albă. Toate culorile au invadat zona B complet. Rachetele noastre vasăzică nu mai puteau fi combătute. Harta zonei B astfel colorată era acum o frumusețe. În final arăta ca și zona A. Adică un cîmp albastru, stropit cu picățele roșii și aurii.

Zona C și-a primit primele pete la 10,55. Erau numai din cele roșii și astfel am putut iar să urmăresc clar transformările.

Dar n-a mers totul ca pe roate. Unele puncte care apăruseră au pierit. Însemna că rachetele respective nu ajunseseră la obiectiv. Ori inamicul poseda în zona C arme de mare efect, ori rachetele noastre se abătuseră pur și simplu de pe traiectorie. Poate distanța enormă era cauza. În orice caz, ceva nu era în regulă.

Exact la ora 11,00 am primit alt ordin, de data asta fiind altă voce la microfon : „Apăsați butonul C_2 ! Apăsați butonul C_3 !“

Am apăsat iar și am așteptat.

Rămăseseră numai trei butoane neapăsate. Cele mai infernale. Ele activizau rachetele cele mai temute, cele al căror înveliş era compus din elemente radioactive. Unde explodau, radiaţia făcea regiuni întinse nelocuibile pentru zeci de ani sau sute de ani chiar.

Au fost mereu exprimate îndoieli că asemenea proiectile ar putea fi întrebuinţate vreodată, căci ele nu-şi pot limita efectul la teritoriul inamic, el extinzîndu-se şi asupra ţărilor limitrofe. Nu exista, în principiu, nici un motiv să fie distruse şi popoarele neutre. Cu atît mai mult cu cît aceste super-rachete periclitau şi propria noastră supravieţuire şi cui îi place oare să se sinucidă ?

Am fost trezit însă din reverie. Din difuzor s-a auzit iar vocea cunoscută de la primele comenzi : „Atenţiune ! Atenţiune ! Apăsaţi butonul A_4 ! Apăsaţi butonul B_4 ! Apăsaţi butonul C_4 !“

Mi-am privit ceasul şi am apăsat pe butoanele respective. Era exact 11,15. Apoi am privit ecranul şi am aşteptat. În zadar. Punctele negre nu au apărut. Şi am apăsat iarăşi pe butoane, dar nu s-a întîmplat nimic.

Difuzorul s-a trezit iar la viaţă. Era a doua voce : „Ofiţer X-117 ! Apăsaţi butoanele A_4, B_4 şi C_4 !“

Am privit spre X-117. Zăcea pe scaun şi se holba la „calculator“. Braţele îi atîrnau moi în jos, pe lîngă trup, de parcă i se retezaseră tendoanele. Nu se mişca, ci mormăia ceva de unul singur. Abia după cîteva clipe i-am prins cuvintele :

„Nu ! Numai asta nu ! Nu astea cu numărul 4 ! Nu pot să-mi ucid mama, nu pot, nu...“

Uşa centralei s-a deschis cu violenţă. Doi bărbaţi s-au năpustit înăuntru. Erau medici, cred. L-au tîrît pe X-117 afară din încăpere, în timp ce el şoptea automat aceleaşi fraze.

N-am mai avut timp să urmăresc scena, căci a intrat X-107 şi s-a aşezat îndărătul măsuţei. A venit şi X-137.

Poate pentru ca să mă înlocuiască dacă s-ar fi vădit necesar.

Exact la 11,20 din difuzor s-a comandat :

„Apăsaţi butonul A_4 ! Apăsaţi butonul B_4 ! Apăsaţi butonul C_4 !“

De data asta, totul a mers strună.

La ora 11,21, azi 9 iunie, misiunea mea s-a încheiat. La drept vorbind se încheiase şi munca mea în viaţa asta, căci sarcina repartizată mi-o dusesem la capăt. Ca ofiţer OD nu-mi mai rămînea nimic de făcut.

Difuzorul a spus : „Domnilor, serviciul dv. a încetat ! Puteţi să vă întoarceţi la locurile încartiruirii. Sau, dacă preferaţi, puteţi rămîne în centrală pentru a viziona rezultatele butoanelor A_4, B_4, C_4 !“

Au rămas numai X-107 şi X-137. Eu m-am întors în cameră şi m-am trîntit pe pat.

10 iunie

Războiul s-a terminat. El a început ieri la ora 09,12 şi s-a sfîrşit la ora 12,10 cînd a explodat ultima noastră rachetă.

Tot războiul a durat deci două ore şi cincizeci şi opt de minute. Cel mai scurt război din istoria omenirii, dar şi cel mai crîncen. Din acest motiv e şi foarte uşor de expus cursul acestui război. N-au fost lupte de durată sau teatre de război şi fronturi. Tot globul a fost cîmp de bătălie.

Dacă mi s-ar cere o scurtă relatare, aş scrie : „Ieri, în decurs de mai puţin de trei ore, viaţa s-a stins în cele mai populate părţi ale lumii“. Dar trebuie să văd totul ca un istoriograf şi să redau cîteva amănunte care au dus la război şi la finalul lui. Desfăşurarea lui ne-a fost azi descrisă de cîteva ori prin difuzor. Fiecare ştie cum s-a în-

tîmplat și de ce s-a întîmplat. Am să încerc să rememorez, dacă nu cuvînt cu cuvînt, cel puțin ca sens, totul.

Ieri, la ora 09,07, au explodat în diverse părți ale țării douăsprezece proiectile cu hidrogen. Zece au fost lansate în regiuni relativ slab populate, dar două asupra unor mari orașe. Atacul a fost dat complet prin surprindere. Căci, cînd comandamentul OD-D a localizat rachetele, ele au și explodat. Nu a existat apărare și numai efectul lor a constituit o alarmă propriu-zisă. Comandamentul nostru suprem a reacționat deci în consecință.

A reacționat însă fatalmente și comandamentul OD. Atacului acesta neașteptat trebuia să i se răspundă cu un contraatac fulgerător. Astfel a fost dat ordinul apăsării butonului A1 — intenționat răspunzînd inamicului cu represalii limitate numai la armele ușoare. Noi n-am fi voit să începem războiul total pînă cînd nu cunoșteam exact intențiile adversarului. Intenționa el oare să ne șteargă de pe fața pămîntului ? Așa că au fost puse pe traiectorie numai 2 000 de rachete. Obiectivele lor erau numai instalații militare și industriale inamice.

În același timp, însă, s-a dat și alarmă națională, ceea ce însemna chemarea populației în adăposturi. Totul s-a petrecut în ordine și disciplină ; doar la intrarea în nivelul 1 s-au produs unele busculade. Aceasta din cauză că multe persoane nu aveau încă plachetele de intrare și cereau totuși adăpost. E posibil ca unii neplanificați să fi pătruns în nivel, iar alții, îndrituiți, să fi fost lăsați la suprafață. Adăposturile erau arhipline și nu s-a putut evita ca uneori femei și copii să fie călcați în picioare. Încăierările au durat, de regulă, pînă cînd a explodat primul proiectil. În multe locuri au durat chiar patruzeci de minute, în altele două ore, și sîngeroasele ciocniri deveneau cu atît mai aprige, cu cît detonațiile se apropiau.

Intrările la adăposturi fuseseră blocate de către norocoșii care apucaseră să intre. Ei le apărau de noii veniți cu cele

mai primitive arme — cu cuţite de bucătărie, cu picioare de scaune sau cu pumnii. Reporterii diferitelor companii de radioteleviziune au transmis eroic scenele de panică pînă în ultima secundă, murind cu microfoanele în mîini.

La ora 09,15, la trei minute după contrainiţiativa noastră, comandamentul suprem al armatei a primit un mesaj prin radio din partea inamicului, conform căruia douăsprezece rachete intercontinentale cu focoase nucleare scăpaseră de sub controlul electronic şi puteau să explodeze deasupra teritoriului nostru naţional. Inamicul ne mai ruga să nu trecem la represalii, întrucît era vorba de o eroare tehnică şi nu de un act intenţionat de inamiciţie.

I s-a răspuns că prevenirea aceasta a sosit mult prea tîrziu ; el a ripostat că durata i-a fost necesară ca să stabilească proporţiile urmărilor erorii sale şi legătura radio cu noi.

Acest lucru era cusut cu aţă albă. Ori voiau să cîştige timp pentru paralizarea apărării noastre, ori voiau să afle cum sîntem dotaţi pentru doborîrea rachetelor sale. Cele douăsprezece rachete „scăpate“ eronat erau un paravan îndoielnic pentru oricine. Astfel că n-am dat nici un comunicat despre proiectilele duşmane căzute asupra noastră deja şi am trecut sub tăcere şi faptul că lansasem cele 2 000 de rachete nucleare care erau pe drum către inamic. S-au purtat astfel discuţii prin radio pînă la ora 09,32, cînd au explodat primele încărcături deasupra zonei A. Aşa cum au dovedit-o rezultatele, l-am surprins pe duşman tot atît cît ne surprinsese şi el pe noi. Era totuşi o diferenţă : el ne surprinsese pe noi cu o duzină de rachete de luptă, noi pe el cu două mii.

Şi am aşteptat. Speram ca adversarul să considere represaliile noastre limitate ca un avertisment şi să oprească ostilităţile.

Din păcate însă, furia i-a fost rău sfetnic și răutatea mai mare decît rațiunea. Cînd l-au lovit rachetele noastre represive, a lansat cîteva mii de rachete pînă la 5 megatone contra noastră și a aliaților noștri ! La ora 09,50 au explodat primele. Au urmat altele.

Desigur că nici noi n-am rămas inactivi. Comandamentul OD-D era acum pregătit pentru atacurile lor. Rachete anti-rachete teleghidate automat au întîmpinat rachetele inamice și au anihilat sute din ele în zbor, chiar deasupra teritoriilor aliaților noștri. Dar celelalte — și erau mii — și-au atins obiectivele.

Comandamentul nostru ofensiv a avut însă grijă de riposta necesară. Mii de încărcături termonucleare de tip mediu și greu au detonat pînă în cele mai îndepărtate colțuri ale teritoriului inamic și ale sateliților săi. Au pustiit totul pe rază mare.

Atunci a sosit și momentul critic, cînd experții noștri au stabilit că dușmanul recurgese la proiectile cu înveliș radioactiv. Era la ora 11,05. În vederea acestei eventualități, normal era ca și noi să fi fost pregătiți în acest sens. Și am lovit la fel.

Și am lovit cu vîrf și îndesat. Mii de rachete termonucleare cu înveliș de cobalt le-au fost lansate în dar inamiculuí și aliaților lui. Exact la ora 11,20 ; a fost ultima acțiune a noastră.

Ultimul proiectil a detonat la 12,10, în timp ce ultima rachetă dușmană ne-a atins teritoriul național la 11,45. Ori nu mai posedau nimic, ori rampele lor de lansare fuseseră distruse toate înainte de a fi fost loviți de încărcăturile noastre cu cobalt radioactiv.

E aproape de prisos să mai spunem că i-am învins.

Între noi şi inamic rămîne doar legătura radio. Desigur numai între staţiile de sub pămînt. Cu toate că rachetele au avut de spus ultimul cuvînt, a izbucnit ceva ca un fel de ceartă ulterioară între noi şi ei. Aproape toată ziua difuzorul ne transmite desfăşurarea acestor polemici.

Azi dimineaţă adversarul ne-a acuzat că noi am fi iniţiat acest război pustiitor. A continuat să susţină că prima lor duzină de rachete fusese într-adevăr rodul unei defecţiuni tehnice, aşa încît răspunsul nostru pur deliberat, cu două mii de proiectile, ar constitui o crimă de război fără precedent.

Noi i-am răspuns logic că dacă nu dorise războiul nuclear total nu ar fi avut decît să nu răspundă primei noastre acţiuni de represalii. El a spus : „Nu am fi putut ignora exploziile a două mii de rachete pe teritoriul nostru ; iar o ripostă la o provocare trebuie să fie totdeauna mai drastică decît actul provocator care a justificat-o".

Discuţiile astea nu duc la nimic. Batem apa în piuă. Propaganda lor ne acuză, mijloacele noastre de informare ne dezvinovăţesc. Acelaşi lucru îl fac şi ei.

„Politicienilor voştri le revine răspunderea genocidului !" a strigat crainicul adversarului. Generaţiile viitoare şi judecata istoriei vă vor ţintui la stîlpul infamiei pentru lansarea cu bună ştiinţă a celor două mii de rachete drept represalii pentru cele douăsprezece lansate dintr-o greşeală tehnică !"

Răspunsul dat de comentatorul nostru m-a siderat :

„Politicienii noştri n-au nici o vină. Nu ei au dat acest ordin. El a decurs automat la semnalul căderii celor douăsprezece rachete ale voastre !"

Şi apoi au explicat că destinul ţării noastre nu depindea numai de reacţiile unui singur om. Orice persoană este într-un fel subiectivă, se poate îmbolnăvi sau poate fi vic-

tima unui accident. Se înţelege, totuşi, că şi conducătorii noştri ar fi dat ordinul în acest caz de forţă majoră. Dar nu ei l-au dat. Ordinul fatal a fost dat de o instalaţie secretă numită convenţional „Atomofon".

Instalaţia era foarte complexă şi cu un foarte ridicat grad de sensibilitate, care înregistra şi apoi reacţiona la exploziile nucleare produse la o anumită distanţă, adică pe raza ţării noastre. Desigur, deci, c-a fost reglată astfel, încît să rămînă inactivă şi în cazurile detonaţiilor experimentale sau ale celor din afara razei teritoriului nostru naţional sau a celui aliat. Se asemăna, principial vorbind, cu un seismograf, dar era acţionată şi de unde sonore, radiaţii electromagnetice şi alţi stimuli. Rămînea insensibilă, de exemplu, la un seism natural. Evalua imediat intensitatea şi natura exploziei şi deci dădea imediat ordinul contraofensivei, dar superioară cu o clasă.

Aşadar, numai cele douăsprezece rachete inamice au declanşat realmente represaliile noastre. Ele au fost însă limitate la cele două mii de rachete de tip uşor.

Lucrurile astea sunau foarte interesant. Se părea, prin urmare, că conducătorii noştri s-ar fi aflat în drum spre nivelul hărăzit lor, cînd atomofonul preluase deja comanda. Deci un soi de robot ne dăduse nouă ordinul să apăsăm butonul A_1. Vocea auzită de mine şi de X-117 era înregistrată pe o bandă.

Dar inamicul a mărturisit la rîndul său că posedă şi el o aparatură specială asemănătoare. Nici comandanţii lor militari nu dăduseră astfel de ordine funeste, ei personal ; ca şi la noi, fiecare fază ofensivă inamică declanşa riposta escaladat, prin represaliile de grad superior prin număr şi gen.

Evenimentele apăreau acum mai clare. Războiul izbucnise, deci, ca urmare a unui accident. Nu a unui incident.

Şi contraloviturile, numite represalii, au urmat toate automat. Tot aşa represaliile la represalii şi aşa mai de-

parte. Întrucît fiecare răspuns ofensiv era mai nemilos decît atacul precedent al adversarului, nu s-a putut evita ca războiul nuclear să devină total pînă cînd arsenalul uneia din părţi nu s-a epuizat. S-a întîmplat însă ca ambii adversari să fie pregătiţi aproape identic şi la sfîrşit să nu mai aibă nici unul proiectile.

Războiul nuclear total, abia terminat, a avut un caracter sinistru, asemănător cu reacţia în lanţ la fisiune a părintelui său : atomul. Pe de altă parte, nu s-a deosebit ca desfăşurare de celelalte războaie din istoria omenirii. Totuşi, un lucru e esenţial : nu a fost purtat de soldaţi înarmaţi, ci de tehnica militară singură.

Am început să mă întreb de ce am avut noi oare nevoie, în fond, de un comandament OD. Atomofonul putea lansa singur toate rachetele în loc să ne dea comenzile. E normal să nu mă dumiresc : ce motiv a fost iar în spatele acestui fapt ?

Ar fi fost posibil ca staţiile de atomofon să ne fie distruse şi deci comandamentul, ca măsură de prevedere, să instituie şi un sistem uman de rezervă. Noi, ofiţerii-declanşatori, urmam să îi executăm ordinele. Se putea ivi apoi cazul special ca să fie nevoie să se ia hotărîrea apăsării pe toate butoanele, concomitent. În sistem normal de lucru, aceasta era imposibil cu atomofonul : războiul s-ar fi terminat într-o oră.

Războiul acesta a fost un război complet automatizat, aşadar. Centrala noastră OD a fost singurul organ viu în maşinăria asta apocaliptică. Şi din acest aparent simplu motiv, nivelul 7 trebuia amplasat la această enormă adîncime : ca să fie adăpostit sută la sută. Acum ne apare ca pură trăncăneală propagandistică toată vorbăria despre „speranţele“ noastre şi despre „ostilitatea“ adversarului. Hotărîrile erau luate mai înainte, totul fusese în prealabil calculat pentru orice împrejurare. Staţiile electronice automate au preluat şi au condus operaţiile de război, execu-

tînd orbește, conform situației, programatica ipotezelor constructorilor.

Ar fi fost deasemenea posibil, mă gîndesc, să nu se fi întîmplat toate acestea, dacă socotim reală scăparea de sub control a celor douăsprezece rachete inamice. A fost vasăzică un accident. O glumă. Cine ne-o făcuse ? Destinul ? Satana ? Dumnezeu ? Nu e însă totuna ? E inutil. E ireversibil. Mașinăriile automate s-au nimicit între ele și butoanele calculatoarelor noastre de aci au fost simple jucării.

Dar din jocul acesta s-au schimbat multe. Mai ales la suprafață. Cine a supraviețuit ? Care niveluri vor exista mai departe ? Cîte milioane de oameni au fost victimele războiului automatizat ? A pierit toată omenirea ?

Întrebările mele par oricui iraționale, căci la noi aici, la nivelul 7, nu s-a schimbat nimic. Viața continuă, dar eu nu mai am nimic de făcut. Ar fi însă interesant de știut ce-a mai rămas din adversar.

12 iunie

Centrala OD a devenit un muzeu. Sau un fel de loc sfînt. Mai înainte, numai noi, cei patru ofițeri, aveam acces la ea, acum are oricine.

Azi am fost acolo, prima oară de la sfîrșitul războiului. Erau destui nechemați la ora aceea, își băgau nasul prin toate colțurile, se amuzau apăsînd pe butoane, unii mi-au pus și întrebări idioate.

„A fost greu să apăsați pe butoanele astea ?“, a vrut să știe o femeie. Am rîs și i-am răspuns că fusese cel mai ușor lucru din lume ; ar fi putut-o face și un copil sau o maimuță dresată.

Odată cu răspunsul s-a născut și în mine o întrebare : dacă a fost într-adevăr așa de simplu și ușor, de ce am fost

supuşi noi, ofiţerii OD, la o instruire atît de lungă şi de complicată ? Ce-am fost învăţat eu, de pildă, la drept vorbind ? Să apăs pe butoane ! Şi atît. Şi încă o grămadă de cunoştinţe tehnice, care, aparent, nu aveau nici o importanţă sau legătură cu misiunea mea esenţială. Azi cred cu tărie că s-a procedat astfel numai ca să se mascheze relativa simplitate a sarcinii mele. Sînt sigur că planul „perfecţionării" mele a fost conceput de colegi de breaslă ai soţiei mele — de către psihologi adică. Studiind şi experimentînd pe cimpanzei, ca să cunoască reacţiile omului, au făcut din oameni cimpanzei.

Cînd mă tot gîndeam la toate acestea, mi-au atras atenţia exclamaţiile unor „vizitatori". Ecranul, desigur ! Cum de nu-mi venise în cap înainte ?

Ecranul-hartă, el, mai funcţiona. Cînd îl văzusem ultima oară în 9 iunie la ora 11,21, harta luminiscentă mai era încă împestriţată cu puncte, cerculeţe şi pete colorate. Atunci spusesem ceva despre un tablou abstract cu armonie cromatică, pare-mi-se. Acum, era negru cu desăvîrşire.

Butoanele A_4, B_4 şi C_4 făcuseră deci treabă cum scrie la carte. Adăugaseră la undele de şoc şi la efectul caloric radiaţiile care nu iartă nici ele. Nu fusese cruţat nici măcar un kilometru pătrat din teritoriul duşman şi cel al sateliţilor. Nu se vedea nici măcar o pată roşie, darmite una albă.

Am avut atunci un sentiment straniu. Nu mă mişcase într-atît pustiirea în ea însăşi, cît totalitatea ei. Poate că ce spun e o nebunie, dar harta aceea cernită m-a determinat să părăsesc imediat centrala, cu hotărîrea fermă de-a nu mai călca pe acolo.

Cum arată oare harta noastră, dincolo, la inamic ? Ce văd ei în centrala OD a lor, pe ecran ? Mai are la ei harta puncte şi cercuri colorate sau pete albe ? Sau e şi ea neagră ?

Am primit în sfîrșit vești despre distrugerile de la suprafață. Trebuie să fie totale, ca dealtfel și cele de pe teritoriul inamic. De fapt, centrala comandamentului ofensiv a fostului adversar a dat publicității astăzi că ecranul lor demonstra net prefacerea în mormane de moloz și cenușă a țării noastre și a țărilor aliaților noștri.

Așa că trebuie presupus că cei de pe fața pămîntului nu au mai apucat sfîrșitul războiului. Spațiul de deasupra e mort : receptoarele noastre de aici nu captează nici un semnal radio de la vreun post terestru din puzderia de emițători de acum cîteva zile. Și nimeni nu poate urca sus ca să constate ceva. Iradierea e intensă : oricine ar muri repede.

Mai mult. Nu se poate lua nici legătura cu nivelul 1. Facem încontinuu apel, dar pe frecvența emițătoarelor lor nu mai recepționăm. Desigur că au fost nimiciți toți de exploziile la sol și în parte și de cele la înălțime. Dar oricum ar fi fost, au fost nimiciți, literalmente stîrpiți !

Toate aparențele pledează și pentru certitudinea că aceeași soartă au avut-o și aliații noștri. E vorba de totala tăcere radio. Nici adăposturile lor primitive nu au putut rezista.

În rezumat : numai un mic procent din populația pămîntului a văzut sfîrșitul conflagrației. Războiul nuclear a fost același și pentru noi și pentru inamic.

Acum pămîntul a scăpat, sinistru vorbind, de coșmarul suprapopulării. Sute de milioane de indivizi au murit în trei ore.

Cu nivelurile 6, 5, 4 și 3 avem contacte radio. Ei au scăpat, ca și noi, de holocaust. Civilii se vor obișnui mai greu cu noile condiții de trai, dar ar trebui să fie bucuroși că și-au salvat viața.

Nivelul 2 a dat și el semn de viață. Cazul e interesant. Acel nivel se găsește exact la limita pustiului nuclear. Din 40 de secții, însă, 32 au fost distruse de lovituri în plin. Deci comunicăm numai cu restul de 8.

Cei de la nivelul 2 ne întreabă mereu ce s-a întîmplat la suprafață. Le-am spus fără menajamente, cinstit, purul adevăr. Dar tot nu se potolesc. Acum ne pun întrebări cretine : „De ce n-au fost amenajate niveluri mai bune pentru marele public ?“ Asta ca și cum azi ar mai folosi la ceva !

Ei nu reușesc cu asta altceva decît să facă și mai critică situația — și așa destul de gravă. Și-au permis și unele observații ofensatoare la adresa guvernului, calificîndu-l drept iresponsabil și ignorant.

Într-un fel, te distrează să-i asculți.

Acesta ar fi principalul avantaj al acestor zile postbelice : există comunicațiile radio. Pentru prima dată de cînd am fost izolați de lumea din afară, auzim iarăși vocile altor oameni, — desigur nu de la suprafață, ci de la alte niveluri. Discutăm cu militarii de la nivelul 6, ascultăm comentariile politico-sociale de la nivelul 5 și ne amuzăm de mentalitatea celor de la nivelul 2.

Nu există cenzură. Din ziua de 11 iunie ni se redau prin retransmisie directă toate emisiunile ce ar fi de interes. Sau cenzura e de-un singur fel, dacă vreți : din toate emisiunile simultane, e retransmisă numai una, ca să nu iasă o babilonie. Putem deci asculta orice, de la mesajele înveninate ale inamicului pînă la criticile furioase ale nivelului 2.

Oamenii de la nivelul nostru parcă au renăscut. Circulă peste tot, se adună în grupuri, discută despre orice pe lume, — mai precis, de sub lume. Ochii le strălucesc. De ce ?

Nu mai sîntem singuri. Comunicăm cu alți oameni. Nu mai sîntem defavorizați, adică nu mai sîntem condamnați

să trăim în adîncuri, în timp ce alţii au voie să se bucure de lumina soarelui. Nu mai sîntem numai noi cîrtiţe. Recunoaştem chiar cît am fost de favorizaţi. Nivelul nostru, aşezat la cea mai mare adîncime, reflectă marele nostru noroc.

14 iunie

Acum P este foarte mulţumită de starea mea sufletească. Sînt mereu bine dispus şi am uitat de tratamentul meu psihiatric.

Sentimentul că nu am lîncezit şi că am realizat totuşi ceva îmi face bine. Mi-am făcut datoria şi nu mai am nimic de lucru, dar la nivelul 7 a revenit atîta vioiciune, încît toată viaţa aici parcă s-a schimbat.

P spune, în tot cazul, că buna mea dispoziţie e numai efectul tratamentului neurologic. E aşa, poate, dar eu rămîn la părerea mea că numai legăturile radio cu nivelurile celelalte e cauza.

Ba îmi vine să cred că n-aş fi avut deloc stări depresive dacă existau de la început asemenea comunicaţii. I-am spus asta şi lui X-107, dar ca de obicei a avut altă părere.

„Dacă am fi avut noi tot timpul aceste legături", a zis el reflectînd, „dorinţa noastră de a merge la suprafaţă ar fi fost de nesuportat. Nu ne-am fi putut integral consacra serviciului nici unul din noi. Acum însă, cînd nimeni sănătos la cap nu mai poate dori să se ducă sus unde e totul iradiat şi cînd ne e clară situaţia noastră excepţională, nu ne mai poate dăuna, ba dimpotrivă".

Ca întotdeauna, cînd stai să te gîndeşti bine, trebuie să-i dai dreptate.

Azi am aflat cîteva noutăţi de ordin politic. Inamicul neagă că noi am învins şi susţine că el a obţinut victoria. Argumentele lui şi contraargumentele comentatorilor noştri politici şi militari ne oferă un divertisment aparte.

Inamicul se făleşte că ne-a pustiit ţara mai înainte ca noi să fi reuşit să i-o distrugem pe-a lui. Ultimele sale superrachete şi-au părăsit rampele la ora 11,00, pe cînd noi am apăsat pe butoane ultima dată la ora 11,20.

Ai noştri le-au dat dreptate, dar au formulat răsturnat raţionamentul. Au spus că nu poate fi socotit învingător decît acela care a lansat ultima salvă şi că el, inamicul, nu a mai putut lansa ultimele sale proiectile din cauză că i-au fost distruse la start.

Nu a fost aşa, e o minciună — au susţinut totuşi purtătorii de cuvînt ai adversarului. Apoi au schimbat tactica, afirmînd că ei luptaseră pentru dreptate şi libertate, adică pentru idealuri nemuritoare, deci invincibile, de aceea li se cuvine recunoaşterea victoriei finale.

Acelaşi lucru îl susţinuseră însă mai înainte şi politicienii noştri.

Şi apoi, comentatorii au început să se acopere unii pe alţii cu insanităţi. Nu-mi mai aduc aminte exact de epitetele cu care se gratificau reciproc, dar unele totuşi îmi stăruie în memorie şi ele erau : criminali înrăiţi, bestii josnice, neoameni, obscurantişti, ucigaşi de copii, călăi ai omenirii sau ucigaşi termonucleari.

Pe scurt, războiul continuă. Forţele armate ale celor două tabere rămîn, neavînd încotro, inactive. Din grotele lor, însă, stăpînitorii celor două tabere se insultă unii pe alţii prin posturile de radio intercontinentale.

15 iunie

La drept vorbind, războiul s-a terminat demult. Pustirea pămîntului e isprăvită. Nici duşmanul, nici noi, nici aliaţii noştri şi sateliţii săi, practic deci întreaga lume de la suprafaţă, nu mai există.

Pînă şi ţările neutre au fost atinse. Atît de rachetele inamicilor noştri cît şi de ale noastre. Căci nu orice ra-

chetă şi-a atins obiectivul. Teleghidarea a avut erori şi ţările neutre au fost victime inocente. E regretabil, dar nu s-a putut evita nimic.

Cîteva state neutre, dens populate şi subdezvoltate, nu şi-au putut permite, financiar, nici măcar adăposturi moderne. Ele au dispărut de pe hartă. Altele dintre acestea, cu mari sacrificii, au construit buncăre antiatomice subterane pentru populaţie, care au fost mai rezistente ca nivelul 1 al nostru.

Am captat şi mesajele lor transmise prin radio. Ele acuză ambele tabere de atentat contra umanităţii. Protestele lor, criticile lor seamănă foarte mult cu cele alor noştri de la nivelul 2.

Dar cine poate fi făcut responsabil pentru tot ce s-a întîmplat ? Cînd izbucneşte un război global, care e purtat cu superrachete intercontinentale şi cu focoase termonucleare, nu se poate deloc evita să-i cadă victime şi statele neutre.

Şi, în plus, de ce să fie cruţaţi, cînd marile puteri se distrug reciproc şi total ? Reprezintă valoric mai mult decît ele ? Singura diferenţă e că sînt mai slabe !

16 iunie

Plîngerile ţărilor neutre contra celor două mari puteri nu încetează. Ele spun că noi şi inamicul sîntem răspunzători moraliceşte de dispariţia ţărilor mici, fie că erau denumite aliate sau satelite. Mai spun că aceste două mari puteri nu aveau nici un drept să tîrască cu ele în groapa comună ţări nebeligerante sau neutre.

Toate astea sună pios, dar, oricum, e prea tîrziu.

Postul nostru de radio de la nivelul 5 răspunde incriminărilor. Noi n-am acţionat, spun ideologii noştri, decît din nevoia de autoapărare : dacă cineva e vinovat, atunci acesta e numai duşmanul nostru. „Fiecare are dreptul la

supravieţuire !“, a declarat azi şeful guvernului nostru. Şi a mai spus : „Acesta a fost motivul pentru care a trebuit să ne apărăm de mişelescul atac : căci dreptul la supravieţuire implică şi dreptul legitimei apărări“.

Dar postul de radio al acestei ţări neutre a folosit argumentul pentru a trage concluzia contrară : „În era atomică“, a spus el, „motivarea aceasta e ridicolă ! Supravieţuirea nu mai poate fi garantată prin autoapărare, căci tocmai o astfel de autoapărare cu arme nucleare a însemnat totala distrugere a tuturor“.

Alte naţiuni neutre nu se asociază la polemică, ci se limitează la a deplînge vastitatea distrugerilor. Relatările astea macabre ne uzează nervii. Fără încetare se comunică cifre de pierderi aproximative şi dispariţii de întregi colectivităţi umane. Un crainic spunea : „Omenirea a fost decimată“. Şi continua aşa :

„De fapt, decimată nu prea ar fi termenul potrivit, căci la o populaţie de circa trei miliarde de oameni cît avea planeta, au rămas poate numai cîteva milioane. Poate douăzeci de milioane, poate numai zece-cincisprezece. Şi acest rest este blestemat să trăiască în hrube subpămîntene“.

Era o concluzie îngrozitoare, recunosc, dar nu ştiu de ce soarta omenirii în cvasitotalitatea ei nu îmi produce atîta milă ca acelui crainic. Ei bine, mă gîndeam, sînt mai puţini oameni pe lume. Unde e deosebirea ? De ce să fie preferabilă existenţa unei mari colectivităţi în locul uneia mai mici ? Iar în ce priveşte traiul în peşteri, dacă pe mine m-au obligat să accept această nouă existenţă, de ce să se plimbe la soare alţii ?

Dar parcă asta ce spun eu n-ar fi drept. Sau, poate da ? Alte posturi de radio neutre deplîng nu atît pierderile de vieţi omeneşti, cît, cum o denumesc ei, catastrofala prăbuşire a civilizaţiei. „Biblioteci şi muzee, opere de artă, academii şi universităţi, palate şi case, căi ferate, şosele,

parcuri, uzine şi oraşe, totul aparţine acum trecutului. Ceea ce ne-a rămas pentru prezent şi viitor sînt buncărele — adică grote pentru cei rămaşi în viaţă, o viaţă înţărcuită !". Şi altul a mai spus : „Truda secolelor, tradiţia generaţiilor, înţelepciunea mileniilor, totul a fost şters în cîteva secunde de exploziile nucleare. A fost, într-un fel, o sinucidere a civilizaţiei".

Acest mod de concluzii mi-apare ca ciudat şi nu se prea potriveşte cu felul meu de a gîndi. Poate că traiul îndelungat aici, în adîncuri, a născut în mine prejudecăţi. Sau, cine ştie, tratamentul psihoterapic m-a „imunizat" faţă de astfel de lucruri. Dar oricare ar fi cauza, ieremiadele neutrilor nu mă impresionează.

S-au prăpădit bibliotecile. Ei şi ? Muzeele sînt acum cenuşă. Cine s-ar mai duce azi la muzeu ? Tradiţiile popoarelor nu mai există. Cine se mai interesează de tradiţii ?

E posibil ca simţămintele mele să fi fost altele, dacă aş mai fi vieţuit la suprafaţă, cu toate că de aceea am fost selecţionat pentru misiune, fiindcă fusesem o fire egoistă, rece şi prea puţin sociabilă. Da, cred că fiind afară, la lumină, pe faţa pămîntului, aş fi gîndit acum altfel. Dar fiind aici, ce mă mai interesează toate astea ?

Şi mai cred că aceasta a fost deasemenea cauza trimiterii comandamentului OD aici, atît de departe de suprafaţă. Azi îmi dau seama cît de prosteşte ar fi fost să se fi construit pentru noi o centrală de operaţii sigură, undeva pe suprafaţa ţării : de exemplu o cupolă inatacabilă din sticlă. De acolo am fi putut privi totul, toată lumea dimprejur. Şi puteam deveni solidari cu ea. Aşa că motivul prezentei variante nu a fost numai unul strict de securitate fizică, ci şi unul psihologic ; numai aici sub pămînt se puteau baza integral pe noi.

Cine o poate spune ? M-aş fi speriat oare dacă aş fi putut vedea lumea pierind ? Aş fi dat înapoi de la a con-

tinua s-o distrug ? Poate m-aș fi oprit să apăs pe butoanele A_4, B_4 și C_4 cînd le-a venit rîndul — ca și X-117.

Despre el, însă, nu mai știu nimic.

17 iunie

Țările neutre ne-au cerut nouă și inamicului să le comunicăm ce metale am folosit la încărcăturile radioactive. Au nevoie să știe, pentru a putea, cu aproximație măcar, să calculeze timpul care vor trebui să-l mai petreacă în adăposturi. Căci durata radiațiilor poate oscila între cîteva secunde și mii de ani : depinde de natura materialului folosit. Cunoașterea acestui secret militar are deci o valoare practică. Neutrii vor să știe cînd pot reveni la suprafață, părăsind protecția buncărelor.

Dar atît noi cît și inamicul ne-am ferit să le spunem compoziția metalelor. Am motivat poziția noastră cu scuza că fiind un secret al apărării țării, inamicul ar putea trage foloase din asta.

Neutrii, însă, au încercat să trateze separat cu fiecare din tabere, arătînd rezervele precare de care dispun. Fiecare din marile puteri a declarat că e gata să comunice secretul său, dacă partea adversă face ea prima acest gest. Deci cu o condiție prealabilă...

Nu-mi pot închipui cum se va rezolva în practică acest deziderat. Căci persistă întrebarea cine trebuie să înceapă cu informațiile. În plus, chiar dacă ambele părți s-ar declara gata să dea în vileag, simultan, compoziția morții — așa cum a propus recent un om de stat dintre neutri — pentru noi tot rămîne îndoielnică veridicitatea informațiilor pe care i le-ar comunica inamicul.

În ceea ce îl privește, nici adversarul nu pune mare preț pe sinceritatea noastră. El spune că noi am putea da informații voit false, pentru a grăbi revenirea pe pămînt a

oamenilor şi a provoca moartea prin radiaţii a supravieţuitorilor.

— Aşa încît, iată, s-a ajuns la punctul mort.

18 iunie

Azi am avut noutăţi despre X-117. Le-a dat mult de furcă. După criza din centrală, a făcut o recidivă a vechii lui psihoze şi medicii au renunţat la încercările de tratament. L-au declarat caz ireversibil. Poate şi din pricină că nu mai au nevoie să îl folosească.

El suferă de un complex de vinovăţie. Se acuză singur pe el — şi numai pe el — de această distrugere a omenirii. Se declară sus şi tare răspunzător de asta. E ridicol. Ca şi cum nu s-ar fi găsit la nevoie nimeni în locul lui ! Însă n-a fost aşa ! Se găsise. Dar n-ai ce să-i faci. Cu un neurastenic nu se poate discuta.

L-am vizitat azi amîndoi. Eu şi P. De fapt, aşa, numai din politeţe. Camerele noastre sînt alături şi fusesem colegi de serviciu. Afară de asta, P îl şi tratase la începutul bolii.

X-117 zăcea întins pe pat, îmbrăcat sumar şi nebărbierit. Nu făcea nimic şi părea apatic. Cînd am intrat cred că nici nu ne-a observat.

P l-a întrebat cum se mai simte. Din ce motiv nu prea ştiu, dar l-a apucat furia. S-a sculat în capul oaselor şi a urlat la noi : „Mersi ! Mă simt extraordinar ! Grozav ! Am reuşit să omor cîteva sute de milioane de oameni. Dacă sînt cel mai mare călău din istorie, de ce nu m-aş simţi bine ?“

Apoi l-a podidit plînsul. Aşa ceva n-am văzut de cînd sînt. Plîngea ca un copil căruia i s-a luat jucăria. Se cutremura de hohote şi suspine.

P a încercat să-l liniştească : „Nu aveţi de ce să vă agitaţi aşa ; sînteţi soldat şi trebuia să vă faceţi datoria !“

X-117, căruia îi şiroiau lacrimile pe obrajii neraşi, a zis : „Ce datorie ? Poate fi numită datorie stîrpirea celorlalţi ? Meseria de călău ?“

„Nu sînteţi vinovat de moartea lor“, am încercat şi eu. „De ce vă autonumiţi călău ? Aţi executat numai nişte ordine !“

„Asta au făcut toţi călăii din lume“, a fost răspunsul. „Dar erau cel puţin poruncile unor judecători. Pe cînd eu am făcut ceea ce mi-a spus un robot“. Şi a început să rîdă, tot aşa de isteric cum plînsese mai înainte.

„Dar ia gîndiţi-vă“, a intervenit P, „soţul meu a făcut exact acelaşi lucru ca şi dv., ba a mai ascultat de ordine, chiar şi cînd dv. aţi plecat de-acolo, şi tot nu resimte cea mai mică vină“.

„Adevărat“, am adăugat eu cu convingere, „eu mă simt mai liniştit încă decît înainte. Nu zic că am apăsat pe butoane cu plăcere, dar faptul c-am făcut-o mi-a dat un sentiment de nesfîrşită importanţă.“

„Sînteţi atunci un nebun demn de milă !“, mi-a azvîrlit el. „Cum de îndrăzniţi, după crima asta, să vorbiţi de «sentimentul» dv. ? Ce rol a jucat el ? Aţi căsăpit milioane de oameni, i-aţi pulverizat, i-aţi carbonizat, i-aţi otrăvit ! Sute de milioane ! Vă daţi seama cît înseamnă cifra asta ? Şi mai vorbiţi de sentimente ! Sînteţi un monstru !“

Mă temeam o clipă să nu încerce să ne lovească ; dar nu a devenit agresiv. Punctul lui de vedere nu mă emoţionase. Cînd nu eşti o natură sociabilă şi altruistă nu poţi nici iubi, nici urî. Dar iarăşi îmi vine în cap că numai tratamentul la care am fost supus e cauza faptului că nu mai am emoţii de nici un fel.

Dar ceea ce a spus el mi-a amintit de emoţia aceea neobişnuită pe care am încercat-o atunci cînd am fost în centrala operativă şi am văzut că harta-ecran de pe perete devenise neagră în întregime. Emoţia dispăruse şi nu mai îmi revenise, nici cînd am aflat despre proporţiile distrugeri-

lor şi amănunte asupra lor. Îmi pot totuşi perfect aminti de ea. De atunci nu am mai călcat în centrală şi găseam reacţia lui X-117 explicabilă. Nu puteam însă să-i împărtăşesc vederile.

Cît timp toate acestea mi se învălmăşeau în minte, X-117 continua să se agite şi iată că a început din nou să vocifereze : „De ce ? De ce am apăsat pe butoane ? De ce i-am omorît pe toţi ? Atîţia..."

P mi-a făcut semn să plecăm. Dar X-117 a observat-o şi s-a întors spre dînsa : „Văd că v-aţi săturat de vizita asta ! Sînteţi o savantă care e şi o ucigaşă de suflete. Aţi reuşit ca psiholoagă să-mi vindecaţi conştiinţa numai ca să pot stîrpi omenirea. Acelaşi lucru l-aţi făcut apoi cu bărbatul pe care vi l-aţi luat. Poate că mai avea în el o conştiinţă. Şi-acum, că mi-am făcut datoria, iată că-s de prisos !"

S-a ridicat în picioare şi a întins braţele spre noi :

„Plecaţi de-aici ! Amîndoi ! Şi cît mai repede, mai înainte ca să vă sugrum. Repede ! Afară cu voi ! Că n-o să vă ucid cu apăsări pe butoanele de care nu mai am nevoie, fiindcă mi-ajung mîinile mele ! Încă doi nu mai contează !"

Am ieşit, mai înainte ca să ne putem da seama de seriozitatea ameninţării sale.

19 iunie

În dimineaţa aceasta, X-117 a fost găsit mort. Cînd colegul său de cameră s-a trezit din somn, nu l-a văzut. Uniforma îi era azvîrlită pe pat, aşa că X-137c a ieşit din cameră şi a privit pe coridor. X-117 atîrna spînzurat cu cureaua de o ţeavă de deasupra uşii care dădea spre centrală. Pe mine şi pe X-107 ne-au trezit bătăi în uşă.

Ieşind în prag, l-am văzut întîi pe X-137c. Apoi am văzut corpul lui X-117 care se mai legăna parcă, i-am văzut faţa bărboasă şi pămîntie şi ochii holbaţi întrebător.

L-am văzut numai o fracţiune de secundă, căci imediat am întors capul şi am intrat în cameră. Am închis bine uşa îndărătul meu. Aveam iarăşi senzaţia aceea stranie, ca un fel de fior, ca şi atunci cînd văzusem în centrală ecranul care se înnegrise complet.

Cred că cei doi dăduseră alarma apăsînd pe butonul roşu, căci la cîteva minute am auzit paşi pe coridor şi zgomot de voci. După asta a intrat în cameră şi X-107 şi s-a aşezat pe pat, fără să scoată o vorbă.

N-a trecut multă vreme. Difuzorul a prins viaţă ca să ne prevină pe circuitul particular să nu povestim nimănui despre cele întîmplate.

Cred că se scursese cam o oră cînd pe circuitul general s-a comunicat că ofiţerul OD X-117 murise în noaptea trecută. Crainicul a spus ceva despre „îndeplinirea cu credinţă a datoriei“ şi de „o oarecare suprasolicitare care-i covîrşise fragila constituţie în exercitarea importantei sale misiuni“.

Cred şi eu că ei fac foarte bine cînd trec sub tăcere acest caz de sinucidere. De ce să se neliniştească lumea aici în zadar ?

De ce însă s-a spînzurat ? Toată ziua mi-am pus această întrebare. Ce se întîmplase cu el ? Fusese tot timpul un camarad bun şi un om de înţeles înainte de a i se fi rătăcit minţile. Sincer, îmi pare rău.

Cînd am întîlnit-o pe P, nu m-am putut stăpîni şi i-am spus adevărul, mai ales că şi ea îşi exprimase mirarea cu privire la cele afirmate în comunicatul dat prin difuzor. Ea a spus că atîta timp cît X-117 a fost în îngrijirea ei, nu dăduse niciodată semne de epuizare fizică.

De acum încolo mi-am propus să-mi ţin gura şi am vorbit numai la modul general despre cazul lui X-117. P mi-a recomandat să nu mă las afectat de moartea cama-

radului meu. Pentru el — i-a deplîns ea soarta — a fost cea mai bună soluţie, căci X-117 nu a fost în nici un fel indicat pentru felul de viaţă de la nivelul 7. A fost trimis aici pur şi simplu în urma unei greşeli de selecţie. În timp ce P îmi vorbea, îmi răsunau în urechi vorbele lui de ieri. El, ca om, nu era pregătit să accepte inevitabilul. S-a revoltat împotriva acestui inevitabil. Nu a putut suporta realitatea. Era o altfel de fiinţă. În orice caz, nu una pentru nivelul 7.

Este totuşi demn de atenţie faptul că îmi pare rău mai mult de dispariţia lui X-117 decît de cea a milioanelor de alţi oameni care au fost şi ei victimele războiului. Mi se pare chiar că dacă, prin absurd, mi s-ar fi spus să apăs pe un buton şi astfel să-l execut pe X-117, nu aş fi putut-o face ; însă iată că, fără să mă fi gîndit măcar o clipă, am apăsat butoane care au trimis la moarte milioane de alţi semeni ai mei.

Înseamnă că sînt un călău ? X-117 spunea că am fi toţi călăi. Într-un fel avea dreptate. Poate că P era aceea care se înşela, nu el...

Dar nu, nu vreau, nu pot să cred că aş fi un călău. Căci nu-mi place să am de-a face cu indivizi care trebuie să moară. Nu pot să văd, nu-mi place să privesc trupuri moi, ca de cîrpă, din care a fugit viaţa.

Să apeşi însă pe nişte butoane, să acţionezi la un „calculator“ din centrală, asta a fost cu totul altă treabă. Era uşor, curat şi mecanizat.

Aici — da, aici se înşela X-117 : el, adică, nu făcuse nici o deosebire între un mod şi altul. Pentru el era totuna. De aceea ne ameninţase că ne sugrumă cu mîinile lui, pe P şi pe mine.

Cred că tocmai această incapacitate a lui X-117 de a face deosebirea între uciderea cu propria mînă şi cea prin apăsare pe un buton a fost pricina rătăcirii lui mintale.

20 iunie

De la nivelul 2 ne parvin veşti alarmante. Cu cîteva zile mai înainte comunicaseră că izbucnise la ei un soi de molimă. Toţi aveau simptome ciudate, ca de exemplu greaţă şi vomă, însoţite de diaree. Faptul că toate cazurile fuseseră simultane părea suspect, dar noi am crezut că epidemia cedase, căci nu mai vorbiseră nimic despre ea. În comunicatele lor continuau să acuze guvernul.

Azi, însă, au anunţat că boala generală s-a agravat, că oamenii nu mai au poftă de mîncare şi fac temperatură. Veşti asemănătoare am primit şi din ţările neutre. Aceeaşi boală bîntuia şi printre ei. Chiar în cursul unei emisiuni, crainicul lor s-a poticnit la mijlocul unei fraze şi s-a putut clar auzi cum vomita. A fost şocant. Transmisia a preluat-o un altul.

Acum cînd scriu, sistemul general de difuziune ne redă din nou aspecte de la nivelul 2. Aş vrea să pot nota exact totul, tot atît de repede pe cît vorbeşte vocea din difuzor. Dar nu e posibil. Voi reda cîte ceva totuşi.

Crainicul a spus că oamenii pier ca muştele. Apoi a strigat : „Sîngele nostru e radioactiv ! Ne-aţi otrăvit şi pe noi !“ După rumoare se vede că s-a adunat un număr mare de oameni într-una din vastele lor săli de adăpost. Se aud limpede icniturile bolnavilor. Acum nimeni nu mai transmite ; s-ar părea că nu mai au crainici valizi. Ba da. Aud din difuzor :

„Sute de oameni zac pe jos — nu are cine să-i mai ajute — şi nici nu-i mai poate ajuta nimeni cu nimic — zac şi vomită — diareea lor face aerul de nerespirat !“

Crainicul s-a oprit iarăşi. Tuşeşte şi îşi suflă nasul. Îşi adună puterile. Şi iarăşi vorbeşte pripit, gîfîind şi cu pauze :

„Mi se pare că mulţi au şi murit — n-are cine s-o constate — sutele ce zac fără cunoştinţă sînt poate şi ei

morți, cine știe ? — dar ce importanță mai are deosebirea asta ? Vom muri cu toții în scurt timp — personalul sanitar nu mai există — cît timp vom mai trăi ? Cîteva ceasuri ? Cîteva zile ? E același lucru...

Vocea vorbitorului slăbea din ce în ce. Ceea ce spunea devenea, în plus, neclar. Poate că i se făcuse și lui rău și se îndepărtase de microfon. Acum îl aud cum gîfîie și geme. Spune :

„Nu mai pot, credeți-mă, eu..."

Asta a fost tot.

Nu, nu a fost tot. A mai putut să spună abia șoptit : „Adăposturile noastre devin cavouri colective... morminte comune ale chinului omenesc..." Dar cu ultima lui energie, parcă, cel ce vorbise a terminat șuierînd :

— „... iar pe voi toți, miniștri și soldați, noi de aici, cu moartea în față, vă blestemăm ! Fie ca să ne urmați cît mai redepe și...". S-a întrerupt. De data asta îl lăsaseră puterile definitiv.

N-am mai putut auzi, în continuare, decît gemete și horcăieli, vag și cu reverberații. Un timp. După aceea postul a întrerupt emisia.

21 iunie

Noutățile de azi nu diferă de cele de ieri. Supraviețuitorii neutrilor și cei de la nivelul 2 sucombă rapid. Motivul deceselor în masă e, pare-se, aerul infestat. Filtrele folosite de tehnica țărilor neutre și de noi pentru nivelul 2 nu asigură protecția suficientă la radioactivitate. E clar cel puțin că nu îndeajuns ca să mențină cantitatea radiațiilor penetrate la un nivel suportabil. Nimeni nu poate ști cu siguranță, nimeni nu poate urca sus să se convingă de situație. Este însă neîndoielnic că tot ce a cruțat suflul și căldura exploziilor a fost ucis de radiația aerului. Milioane...

Asta înseamnă că populaţia planetei s-a redus numai la acea minoritate care mai există la adîncime mare şi care este alimentată cu aer independent de atmosfera terestră. Cred că inamicul nostru este ca şi noi înzestrat tehnic corespunzător ; dar aliaţii şi sateliţii ambelor tabere şi statele neutre nici vorbă. Şi dacă ritmul deceselor se menţine acelaşi, în cîteva zile populaţia Terrei va număra un milion de oameni cel mult. Iar în nivelurile mai profunde, atît la noi cît şi la duşman, ce va rămîne va fi numai o cifră de, să zicem, cîteva mii de inşi...

De la ora 14,00 nu am mai auzit nimic de la neutri. Cînd transmiseseră ultima oară, dăduseră cifre înspăimîntătoare de morţi din cauza „bolii atomice". Emisiunile lor n-au sfîrşit atît de patetic ca cea de la nivelul 2. Dar tocmai sobrietatea ultimelor rapoarte, cifrele şi faptele scurt anunţate, care ne acuzau fără cuvinte, le-au făcut şi mai patetice. Nu au fost blesteme şi invective : numai realitatea secerişului radioactivităţii în ţările lor. După acestea nu au mai avut emisiuni. Şi nici nu vor mai avea.

Am rămas, pare-se, de azi încolo singuri. Noi şi inamicul. Din toată omenirea. Mai precis : o mînă de oameni, de fiecare parte. Numai aceia care s-au retras jos de tot, sub pămînt. Refugiaţii din adîncuri.

22 iunie

La noi, aici, se pare că trăim o nouă viaţă ; şi alţii, nu numai eu, simt asta. Şi nu e vorba numai de nivelul 7. Cu alte cuvinte, este sentimentul extraordinar că exişti într-o lume aparte, nouă.

Vechea lume, cea de la suprafaţă şi cea din adăposturile antinucleare ce aveau vreo legătură cu suprafaţa sau depindeau de ea, — această lume a dispărut. Viaţă e numai pentru cei coborîţi suficient de jos, adînc, şi care nu cer nimic, de nicăieri.

Suprafaţa pamîntului e un tărîm oprit. Şi va rămîne aşa mult timp. Cît timp ? Există încă controverse. Discutăm din ce în ce mai des despre asta. Şi neutrii au vrut s-o ştie, dar nu au primit răspuns. Tot nu le-ar fi folosit însă la mare lucru, căci moartea îi cuprinsese de pe atunci în braţele ei îngheţate.

Noi, însă, aceştia de aci, care aveam toate şansele să scăpăm din acest nou potop, am fi bucuroşi să ştim adevărul. Timpul de înjumătăţire al stronţiului 90 e de 25 de ani. La uraniu 239 e de numai 23 de minute. Dar uraniul 238 are timpul de înjumătăţire de 45 110 000 000 de ani. Care dintre aceşti izotopi e cel ce otrăveşte suprafaţa pămîntului ?

Răspunsul la această întrebare va decide asupra vieţii supravieţuitorilor. Fiecare nivel rămas azi are „răgazul" de existenţă diferit. Noi cei de la 7 stăm în privinţa asta cel mai bine. Rezervele alimentare sînt pe un interval de 500 de ani. Dar viaţa la nivelul 5 e sortită să ţină numai 200 de ani. Iar locuitorii nivelului 3 vor trebui după un răstimp de numai 25 de ani să rişte să iasă din adăpostul lor sigur pentru a-şi încerca norocul la suprafaţă.

Este sigur în orice caz că a fost intenţionată infestarea suprafeţei pentru o durată mare, altfel de ce ar fi fost folosite încărcăturile respective ? Dar e oare vorba despre ani, decenii sau secole ?

Cei de la nivelul 3 sînt preocupaţi într-un mod foarte practic de aceste întrebări. Întrucît omenirea nu mai exista, era convenabilă o rată de viaţă de 25 de ani. Dar ei şi-au găsit şi o altă problemă : să crească copii sau nu ? Căci toţi copiii ce se vor naşte la nivelul 3 vor trebui să piară de foame în floarea vieţii, dacă nu vor putea să iasă la lumină.

Pentru ei deci e o întrebare capitală. E aceeaşi ca şi a noastră, dar la noi e urgentă. Chiar noi, cei de la nive-

lul 7, am dori să avem totuşi un răspuns la asta. Vom mai vedea iar soarele înainte de moarte ? Şi dacă nu, o vor putea face măcar descendenţii noştri pe parcursul acestor cinci secole ? Din punctul nostru de vedere, soarta urmaşilor noştri ne atinge mai puţin, dar am vrea totuşi să aflăm dacă oamenii au încă şansa să se perpetueze şi într-o bună zi să populeze iarăşi faţa pămîntului.

23 iunie

În sala comună, în sala de mese, pe coridoare — peste tot unde am întîlnit oameni, toţi erau adunaţi ciucur şi discutau. Îmi dau seama că în ochii fiecăruia stăruia aceeaşi întrebare : cît timp va fi suprafaţa planetei radioactivă ?

De la celelalte niveluri, întrebarea e pusă deschis, prin radio. Se poate presupune că ei nu s-au obişnuit într-atît cu viaţa subpămînteană cît noi.

În orice caz, nu nivelul 7 e acela ce le-ar putea răspunde. Numai cineva de la nivelul 5 le-ar putea da un răspuns. Dar nivelul 5 nu răspunde la asta sau ocoleşte abil problema, cînd e nevoie.

E concludent însă răspunsul dat celor de la nivelul 3, cînd au fost sfătuiţi să nu procreeze. Asta înseamnă indirect că suprafaţa va fi peste 25 de ani încă contaminată de radiaţii. Ni s-a mai răspuns că deoarece viaţa ne e asigurată aci, la nivelurile noastre, nu avem de ce să ne gîndim atîta la viaţa de-afară. Astfel că nu avem decît presupuneri la dispoziţie pentru calculul radiaţiei.

Ai noştri mai susţin că totul ar depinde de materialul folosit de inamic. Dar nu spun o iotă despre materialul nuclear ce l-am folosit noi. La dracu, de ce atîta mister, de ce nu vor să ne spună adevărul ?

Ar fi bine dacă am putea să vorbim cu ei personal, da ! Sînt convins că noi am putea scoate adevărul de la aceste

foruri decizionale ale noastre. Există căi şi mijloace şi i-am aduce la intenţii mai bune. Dar vieţuim separat — noi aici, ei mai sus. Singurele legături sînt comunicaţiile pe undele radio. Deci nu putem face nimic.

Este limpede că nu vor să vorbească. Şi mai ştim că acest adevăr, chiar de-l aflăm, nu ne-ar mai fi, practic, de nici un folos. Ne vom isprăvi deci viaţa aci, sub pămînt.

Bănuiesc că realitatea este mai rea decît cea pe care o presupunem. Altfel nu se explică de ce se ascund conducătorii noştri după deget. Se tem, cred. Şi poate îşi regretă fapta.

Mi se încîlcesc gîndurile. La dracu cu ei !

24 iunie

De la nivelul 3 ne parvine ştirea că o pereche în vîrstă vrea să revină mîine la suprafaţă. Vor să ştie ce e pe pămînt. Declară că nu vor să-şi mai petreacă restul zilelor într-o peşteră. „Nici măcar o zi mai mult", au zis ei.

Ştiu că am avut şi eu asemenea veleităţi înainte de a fi fost în tratamentul psihiatric...

Bătrînii au hotărît să ia cu ei în marea aventură un mic post emiţător, pentru a ne putea transmite permanent ceea ce văd. Se poate închipui cît de nerăbdători sîntem aici cu toţii să le ascultăm spusele, iar cei de la nivelul 3 cred că sînt şi mai curioşi, căci altfel nu le-ar permite această nebunească „excursie" care seamănă, mai degrabă, cu o sinucidere.

Cred că este într-adevăr o sinucidere. Cei doi nu se vor mai întoarce.

O să fie ultima lor plimbare ; bătrînii o ştiu prea bine. Poate însă se gîndesc că vor trăi măcar o zi încălzindu-se la soare.

Cazul a ajuns să fie singura temă de discuţie aici, la nivelul 7. Dacă prin absurd ar putea apărea şi sub pămînt ziare, el ar umple în toate prima pagină. Unii, la noi, spun că cei doi bătrîni sînt desigur nebuni. Alţii, dimpotrivă, le admiră curajul. Dacă nu mă înşel, toţi îi invidiem puţin. O fi oare o invidie pentru curajul lor sau pentru razele soarelui ?

Soţia mea P este, ca deobicei, ferm convinsă că ambii sînt nevropaţi. Dar, după cum văd, asta nu o împiedică să aştepte cu nerăbdare relatările lor.

25 *iunie*

Bătrînii soţi au ajuns la suprafaţă. Sînt afară.

La intrarea amenajamentelor subterane au găsit cîteva autoturisme în stare bună. L-au ales deci pe cel mai bun şi au grămădit pe bancheta din spate, după ce umpluseră şi portbagajul, canistre cu benzină, scoase gata umplute din celelalte maşini. Foştii lor proprietari fuseseră, se vede, destul de optimişti ca să poată spera în întoarcerea la casele lor.

Perechea spunea că pot circula acum cam o săptămînă prin ţară, fără a mai avea nevoie de staţii de alimentare, desigur inexistente. Cît privea hrana şi apa potabilă, îşi luaseră dintr-un depozit de rezervă subteran, rămas încă intact.

Soţul conducea, în timp ce bătrîna vorbea la microfonul staţiei portative. După spusele ei, nu se produsese nici o explozie nucleară în vecinătatea intrării adăpostului lor de pînă atunci. Cu toate astea, pămîntul şi ce era pe el era complet ars. Şoseaua era totuşi carosabilă. Dar vegetaţia dispăruse. A spus apoi că va emite din nou peste o oră.

Acum se vor îndrepta spre un orăşel. Şoseaua, deşi cu patru fire, a devenit foarte proastă. Peste tot văd dă-

rîmături. Maşina are cauciucurile aproape noi, dar bătrîna spune că nu pot avansa decît cu viteză redusă. Deşi conform kilometrajului de la bord trebuiau să fi atins aşezarea, zice că nu văd nimic din ce era. Cîmp vast şi gol. Nici masiva biserică ce domina centrul nu mai e de reperat, căci nici temelia ei nu se mai găseşte, iar împrejur totul e înnegrit şi pulverizat. Moloz mărunt şi fiare răsucite.

Prăpădul e atît de desăvîrşit, încît s-ar putea spune că în locul orăşelului este un cîmp de depozitat rămăşiţe din demolări edilitare. Nimic care să le amintească de edificii şi de locuitorii lor. Nici la orizont nu se vede nimic. Bătrînii se miră, căci cunoşteau perfect regiunea, o cîmpie vastă, dar nu-şi mai dau seama unde sînt, nu se mai pot orienta într-un teren lipsit de relief. Cei doi ajung din cînd în cînd la intersecţii. Dar viteza nu se poate menţine, căci şoseaua începe iar să aibă întreruperi ; asfaltul are crăpături pe lungimi apreciabile şi ele devin tot mai dese. Femeia spune că trebuie să oprească : şoseaua s-a ridicat parcă în picioare. Cămaşa ei de asfalt s-a înălţat ca o cocoaşă enormă care face imposibilă avansarea. Acum cei doi bătrîni îşi vor întrerupe emisiunea. Vor căuta o derivaţie spre a face un posibil ocol.

După un sfert de oră, soţia spune că au găsit bucla pentru ocolire şi-şi continuă drumul pe şoseaua principală. Vor să atingă punctul „zero", adică locul deasupra căruia a explodat racheta, dar nu pot spera să ajungă cu automobilul dacă şoseaua va fi iar avariată. Le-ar fi mult mai uşor cu un elicopter. Vor alege deci drumurile rămase carosabile. Azi, la ora 14,00, îşi vor relua relatările pentru noi.

Secvenţa sonoră promisă tocmai s-a terminat. A început mai tîrziu, cam la 14,15. Motivul întîrzierii, a spus soţia, este o trecătoare senzaţie de greaţă ce-o resimţise. De fapt, avusese o indispoziţie şi ameţeli după întreruperea primei emisii. Erau numai de o oră şi jumătate la

suprafaţă. Cînd şi-au continuat drumul, după o scurtă oprire, aceeaşi senzaţie l-a cuprins şi pe soţul ei. Apoi vărsături şi diaree. Vechea poveste.

„Ştim", a zis bătrîna, „că acestea sînt primele simptome ale bolii radiaţiilor. Dar nu ne pasă. Vom călători mai departe, spre a vedea cît mai mult posibil. La noapte vom face o haltă. Cînd vom avea ceva interesant de spus, vom transmite din nou".

26 iunie

„Escapada " celor doi bătrîni curajoşi a pricinuit o agitaţie neobişnuită la toate nivelurile. Nimeni nu scapă relatările „în direct" de la suprafaţa pămîntului. Mulţi rămîn treji peste noapte, pentru a pîndi fiecare posibilă reluare a emisiei. Şi chiar cînd eroica pereche nu ne dă ştiri, făcînd pauze pentru odihnă, se discută aprins cele auzite.

Cred că atîta frămîntare n-a mai fost aici din ziua în care sosisem cu toţii, părăsind pentru totdeauuna faţa pămîntului. Unii spun că nici în timpul războiului n-a fost atîta agitaţie. În timpul războiului ? Eu nu ştiu ce s-a întîmplat la nivelul 7 în ziua aceea : căci eram ocupat pînă peste cap ca să îl duc.

E un interes general pentru orice amănunt privind perechea plecată sus. Cine sînt cei doi ? Care e vîrsta lor ? Ce profesiune avea soţul ? Din ce localitate sînt ? Au lăsat la nivelul 3 vreo rudă ?

Am aflat că el e pictor peisagist. Soţia lui era casnică.

„Păi de aceea au plecat sus", a observat un cinic, „la noi nu prea ai peisaje !"

„Nici acolo unde s-au dus nu mai sînt !", i-a replicat tăios altul dintre noi. Dar eu n-am prea gustat gluma : pot să-mi închipui cum se simţea un artist în adăpostul acela subteran supraaglomerat.

Dar mai e ceva, ceea ce ar putea explica hotărîrea celor doi. Ei speraseră ca fiica lor, în vîrstă de optsprezece ani, să fie cu ei la nivelul 3, căci avea şi ea placheta de repartiţie pentru acelaşi adăpost. În momentul alarmei generale, însă, ea nu era acasă, ci într-o vizită la o familie cunoscută. Îi telefonaseră. Ea i-a asigurat că se va îndrepta imediat spre secţia respectivă. Dar părinţii n-au găsit-o în adăpost. Căzuse victimă unui accident ? Nu se va şti niciodată. La urletul sirenelor, nu toţi cetăţenii au nimerit în adăpostul prevăzut. Panica i-a mînat spre unul oarecare.

Acum şi părinţii ei erau afară, în iadul radioactiv. Dar nu ca să-şi caute copilul, ci ca să-şi scurteze zilele. Voiau să moară acolo unde se născuseră : sub soare.

Le-am ascultat şi eu ultima relatare. Făcuseră, de nevoie, schimb de locuri : ea conducea, în timp ce el vorbea. Acum se simt amîndoi bine. E tipic, însă, pentru boala asta. După prima criză — greţuri, vomă, diaree —, urmează cîteva zile de aparentă sănătate, după care simptomele revin.

Cei doi conduc continuu. Nu sînt multe de spus. Ici şi colo văd scheletul cîte unei clădiri, ars şi topit şi care luase forme fantomatice. El a spus că mai ales o astfel de apariţie i-a trezit imaginaţia artistică : prăpădul general crease fără voie un ansamblu demn de o expoziţie de sculptură modernă. El ar fi numit conglomeratul acela înfiorător „oţel martirizat".

Din felul cum relatează, am spune că bătrînii sînt, fără s-o ştie, nişte reporteri excelenţi. O dată în viaţa lor. Nici un profesionist, cred, nu ar fi transmis mai emoţionant. Nu caută efecte. Nu-s nici sentimentali şi nici nu dramatizează. Redau, calm şi uscat, realitatea.

Cum spun, nu au multe de văzut. Distrugerea totală e, în fond, o distrugere totală. Bătrînii încearcă s-o descrie spre a evita monotonia peisajului şi a relatării, dar totul

pare un joc cu cuvintele. Nu se poate spune decît ce a fost — şi acum nu mai există.

Cei doi încearcă cu încăpăţînare să găsească ceva ce a fost cruţat de potopul termonuclear. Dar nu găsesc. Vor căuta în zadar.

27 iunie

Cei doi ce ne transmit de sus sînt tot pe drum şi ne vorbesc, deşi spun că se simt obosiţi şi deprimaţi. Azi dimineaţă au trecut pe lîngă o secţie de adăpost zis „standard", adică de tipul „nivelul 1". Trebuie să fi fost vorba de o secţie de mică capacitate, la adîncime modestă. Nu explodase nimic în imediata vecinătate a adăpostului, dar acoperişul era pleznit şi avea crăpături mari, deschise. Au vrut să pătrundă înăuntru, dar intrarea era astupată de dărîmături mari. Au renunţat. Nu se puteau aştepta la vreun semn de viaţă. Ar fi fost totuşi interesant de ştiut cum au pierit cei dinăuntru : arşi, din cauza undei de şoc sau iradiaţi ?

Au pornit mai departe. Drumul merge numai prin pustiu. E dezolant. Întreruperile relatărilor celor doi devin mai dese. Sînt epuizaţi. Şi ce noutăţi ar mai putea transmite ?

Oamenii de aici, de jos, sînt dezamăgiţi. „Excursia" în lumea de afară pare plictisitoare, mai plictisitoare chiar decît viaţa sub pămînt. Mulţi dintre noi încep să îi ridiculizeze pe cei plecaţi. Îi consideră nebuni. În fond, la ce „senzaţional" ne puteam aştepta ?

Tocmai acum P spune iarăşi : „Sînt într-adevăr nebuni de legat ! Îşi plătesc aventura cu 25 de ani de viaţă. Asta nu e nevroză, e demenţă curată !"

Încet, încet, interesul pentru relatările celor doi dispare. Desigur, ceea ce transmit încă constituie o temă principală de discuţie. Dar comentariile nu mai sînt atît de aprinse.

Dacă călătoria aceasta va mai dura cîteva zile, vor fi puțini aceia ce vor mai asculta. Cei doi vor muri pentru noi mai înainte de a fi morți cu adevărat.

28 iunie

Îndrăzneața și totodată dementa pereche a hotărît să nu își mai continue drumul, ci să rămînă pe loc. Cred că și ei s-au plictisit ca și noi. Pustiirea suprafeței e totală și deci nu oferă diversitate. Monotonia tabloului general pare definitivă, așa că a stărui în căutarea unei oaze de viață e inutil, e fără rost. Sînt convinși, zic ei, că aspectele de pînă azi tot nu s-ar schimba, chiar dac-ar ocoli globul pămîntesc. În afară de asta, sînt obosiți de drumul greu de pînă acum și de boala ce-i roade.

S-au instalat în autoturismul lor și se odihnesc. Din cînd în cînd își vorbesc despre problemele lor personale. Ne dăm seama că speranța lor să găsească ceva cruțat dispare. Eu cred că boala care nu iartă se apropie de punctul ei maxim.

Ceva din aceste ultime convorbiri a ajuns să capteze iarăși interesul slăbit al auditorilor. Dar nu e un interes pentru lumea stinsă de la suprafață, ci pentru însăși perechea de bătrîni.

Iată că acum aud iar o discuție între cei doi. Mie, nu știu de ce, mi se pare că amîndoi vorbesc într-un fel de delir :

Ea : „Noi sîntem o pereche de porumbei, trimisă de Noe, ca să vadă, după potop, dacă apele s-au retras".

El : „Dar totul e încă sub valuri și apa e adîncă. Noi sîntem perechea de porumbei care nu s-a mai întors".

Ea : „Dar porumbeii care nu au mai revenit i-au arătat lui Noe că valurile s-au liniștit. Semn de speranță și viață, fiindcă nu le-a mai trebuit corabia".

El : „Cîtă dreptate ai, draga mea. Noi rămînem aici,

afară, pînă va trece totul. Potopul acesta e mai rău, însă, decît cel dat de Dumnezeu. Oamenii l-au creat pe acesta, potop de sînge și lacrimi, din care nu mai e scăpare".

Ea : „Ascultați-ne, voi oameni de jos din adîncuri. Vrem să vă spunem ceva : potopul e peste tot și încearcă să pătrundă la voi, acolo. Sîngele vostru e roșu, dar pămîntul e negru acum. Rămîneți în grotele voastre cît timp vă ajunge aerul și pînă ce apa se va furișa la voi. Cît veți avea curaj".

El : „Rămîneți pe corabie pentru totdeauna !"

E clar că sînt în prada nălucirilor. Dar febra face pe oricine să aiureze. Toată lumea le ascultă fascinată cuvintele acestea, care răsună neobișnuit, ca o afurisenie sau ca o profeție. Chiar și P a renunțat să mai facă observațiile ei obișnuite. Mi se pare chiar că azi dimineață, după ce ascultase una dintre transmisii, ochii îi străluceau ciudat, parcă învăluiți și umezi.

29 iunie

Mesajele de la suprafață continuă să ne sosească. Cei doi transmit încă, dar vocile lor au slăbit. Fac pauze din ce în ce mai lungi. Ascultăm. Toți îi ascultă. Pîndim atenți reluările.

În orice moment pot începe iar să ne vorbească. Am să încerc, ca și ieri, să notez cît mai exact ce spun. Nu-mi vine greu fiindcă acum pronunță mai rar.

Ea : „În lume acum nu mai cîntă păsări și nu mai găsim flori. Unde sînt poienile, iarba, copacii ?"

El : „Sînt ruine. Copacii-s arși".

Ea : „Au dispărut bărbații și femeile. Nicăieri nu se mai joacă copii".

El : „Nu mai e decît pămînt gol și uscat".

Ea : „Pămîntul mi se pare ca o corabie părăsită de călători și matrozi. Sau parcă-ar fi luna cea moartă și fără viață".

El : „Da. Ca și celelalte planete din univers".

Aici au dreptate. Pămîntul a ajuns un astru oarecare călătorind în spaţiu. În delirul lor, bătrînii au nimerit-o fără să vrea, pare-se. O planetă ca şi luna, desigur. Mort ca şi ea, dar numai la suparfaţă. Mai existăm noi sub scoarţa lui. Dar cine ştie ? Poate că şi sub scoarţa lunii sau a altor planete există peşteri sau tainiţe neştiute, unde trăiesc oameni.

Dar să rămînem la asta. Terra e pustie ca orice planetă.

30 iunie

Perechea de la suprafaţă ne-a comunicat că îşi încetează mesajele. Nu mai au puteri. Ultimele lor cuvinte au fost :

El : „Este ultima noastră relatare, ultimul mesaj, de sus, de aici. Nimic nou... Cît am umblat, numai pustiu, fără fiinţe, fără vreun zgomot. Linişte ca înainte de geneză... Dar pămîntul se mai roteşte... Am văzut ziua şi noaptea... Soarele şi luna... Şi stelele... Asta e totul".

Ea : „Adio, oameni. Adio, bărbaţi şi femei din adînc. Gîndiţi-vă la noi... Doriţi-ne o moarte în pace..."

Am ascultat asta azi dimineaţă. Nu mai ştim nimic de ei. Şi-au pierdut cunoştinţa ? Sînt deja morţi ?

N-o să-i mai auzim. Odihnească-se în pace...

N-aş mai fi vrut să adaug nimic la cele notate astăzi, mai ales că, privind ceasul, văd că e ora 23,00, dar trebuie să scriu totuşi despre straniul sentiment ce l-am încercat cînd ni s-a retransmis ultima relatare a celor doi. Ceea ce m-a cuprins e ceva nou, iar acest simţămînt e de aceea şi mai ciudat. Mă simt atras în mod neobişnuit către cei din automobil, acolo sus, undeva, unde-s amîndoi. Aş vrea să pot fi cu ei, să le fiu alături, să-i pot ajuta.

Cu mine s-a întîmplat ceva. Fără voie, oare mă transform ? Această modificare, schimbare, sau ce-o fi, a început, cred, atunci cînd l-am văzut pe X-117 atîrnînd pe

coridor, în faţa uşii centralei OD. Nu mă preocupase prea mult ceea ce resimţisem, căci îmi trecuse repede. Şi credeam că şi fără urme. Dar totul a fost de atunci încoace în legătură cu asta : chiar şi şocul resimţit la vederea hărţii înnegrite, atunci, după război, în centrală...

Azi e însă altceva. Nu mai e un fel de groază repede stăpînită. Ci o căldură sufletească intimă ce durează.

E milă ? Dorinţă neştiută de compătimire ? Cum de pot oare nişte oameni străini să trezească în mine astfel de simţăminte ? A existat vreo pată verde, crudă, în cenuşiul monoton al sufletului meu, loc pe care l-a găsit perechea de porumbei ?

Cred că e o caldă înţelegere, care se îndreaptă către ei. Dar asta înseamnă că încep să iubesc omenirea — şi simţămîntul meu primeşte un răspuns, deoarece simt că solidaritatea aceasta mă încălzeşte, pornind dinlăuntrul meu.

De-abia acum înţeleg cît de rece am fost. Înseamnă că eram mort sufleteşte. Şi-ncep să-l înţeleg şi pe X-117. Trebuie să fi simţit ce simt eu. Nici psihoterapia nu a putut să-l împiedice.

Nu am puterea lui. Dar cîtă am ajunge. Mă înfior numai amintindu-mi de butoanele care au înnegrit ecranul acela.

Trebuie să poţi simţi căldura ca să poţi măsura răceala. Şi e mai bine să le poţi simţi pe amîndouă decît să nu simţi nimic. Absolut tot ce se făcuse cu mine, cursuri sau instructaje, a avut scopul precis de a mă îndepărta de orice simţire.

Văd că nu au reuşit. Îmi sînt dragi azi cei doi care au murit acolo sus, pe pămînt. Dragi cu adevărat.

Dacă mai sînt astfel de oameni ca ei, pămîntul va trăi iarăşi. Dacă pot ţine la cineva, înseamnă că inima mea nu e ca o coajă rece de astru mort. Ea mai poate fi trezită la viaţă.

Viaţa şi dragostea nu pier niciodată. Daţi-le un locşor undeva, unde pot prinde rădăcini, şi vor cuceri lumea.

1 iulie

Ce erau prostiile care le-am scris ieri seară ? Viaţa şi iubirea sînt nepieritoare ?

Doamne-Dumnezeule, ce gogomănie !

Nu. Moartea şi distrugerea, ura şi indiferenţa, acestea sînt lucrurile care nu pier în vecii vecilor. Lumea nu a fost cucerită de cîteva perechi de porumbei, ci de cîteva perechi de butoane. Ele, butoanele, au ucis totul. Chiar şi porumbeii.

Dar ce importanţă mai are ce gîndesc acum ? Pot face butoanele apăsate să redevină neapăsate ? Poate asta ce simt acum să readucă rachetele plecate înapoi, la start, la bazele lor ? Poate reface lumea prăbuşită ? Poate învia morţii ? Sau să salveze porumbeii ?

Nu mai poate nimic. Butoanele „calculatorului" au rămas apăsate. E prea tîrziu. Mult prea tîrziu.

2 iulie

Nu mai avem nici un mesaj de la suprafaţă. Cei doi sînt morţi. Nici nu se mai vorbeşte despre ei. Au fost uitaţi.

Eu însă nu i-am uitat. Pentru mine ei mai trăiesc. Mă gîndesc că ei au apăsat, fără s-o ştie, fără s-o vrea, pe butonul de care uitasem şi pe care-l purtam, fără să ştiu, în suflet. Pe ultimul, uitatul şi ascunsul buton. A fost greu, a durat mult. Dar au făcut-o.

Este un buton minunat. Îmi dau şi seama însă că nu sînt pe lume singur. Mai există şi alţii ca mine. Unii dintre ei sînt mai buni chiar. El, X-117, era mai bun. Şi acei oameni care au rămas acolo la începutul războiului. Cei mai buni decît mine au fost cei mai mulţi.

De ce e aşa de greu să găseşti butonul omeniei ? Şi de ce e atît de uşor să apeşi butonul care trimite pe traiectorie

rachetele ? De ce nimeni nu mi-a putut descoperi oaza verde a sufletului atîta timp cît nu era prea tîrziu ?

Rezultatele ar fi fost, desigur, aceleași. Dacă aș fi refuzat, ca și X-117, să apăs pe butoane, ar fi făcut-o X-107 și X-137 în locul nostru. Şi dacă ar fi refuzat şi ei, ar fi venit alţii să le ia locul. Poate cineva care n-ar fi ştiut nici măcar ce face.

Şi chiar şi fără centrala OD — sînt convins — tot ar fi pornit rachetele. Totul ar fi decurs automat, fără să se fi mişcat nici o mînă omenească. Maşinăria represaliilor acţiona superautomat. Şi ştiu că o greşeală tehnică a automatizării a fost aceea care a declanşat războiul nuclear. Din acea secundă a pornit reacţia în lanţ a distrugerii, acea automatică perfectă a uciderii, care a pustiit pămîntul.

Ei n-au uitat să încorporeze şi oameni în complicatul agregat electronic destinat morţii colective. Au uitat însă că oamenii au suflete şi butoane în ele. Au uitat că ele pot fi descoperite şi apăsate. Aşa ca la mine.

La ce bun însă ? Azi e tîrziu...

13 septembrie

Ieri a fost distrusă o parte din acest jurnal. P mi-a rupt într-un acces de furie pagini din caiet şi le-a făcut bucăţele. Nu am încercat s-o împiedic. La ce bun ? Dacă lumea toată a fost pulverizată, ce importanţă mai are jurnalul meu ?

P nu mă poate înţelege — nu poate pricepe transformarea mea interioară, care a început odată cu sfîrşitul războiului şi s-a accelerat odată cu plecarea celor doi la suprafaţă. P spune că ea ar putea să mă liniştească dacă ar fi vorba la mine numai de stări depresive. Şi adaugă textual : „Dar nu mă pot lupta eu, aşa de una singură, cu aureola ta de sfînt".

Ceea ce însă o irită cel mai mult este faptul că nu mă înfurii cînd mă jignește și că rămîn calm. Indiferența mea o face să turbeze, cu toate că eu nu intenționez asta în nici un caz. Nu resimt nici un fel de dușmănie împotriva ei. De fapt, nu aș putea resimți împotriva nimănui.

Acestea toate nu-s nici bune, nici rele. Ceva s-a întîmplat cu mine. Asta e tot. Dispoziția mea nu mai e schimbătoare : rămîne aceeași tot timpul. Nu mai am nevoie de societate sau de distracție. Monotonia sau izolarea nu mă mai exasperează. Am abandonat și reflecțiile sau introspecția. Gîndurile la viitor. Deseori mă cuprinde tristețea la gîndul că lumea a pierit, dar asta nu are legătură cu „dispoziția" mea. Știu atît — că civilizația a fost distrusă cu butoane.

Gîndesc liniștit la asta, oarecum detașat, parcă din depărtare și cu o compătimire nostalgică. Nu simt remușcări și nu pot încerca regrete. Nu știu de ce, dar așa e.

Iar P e străină de totul. Nu mă înțelege. Vorbește mereu despre abulie, apatie și altele. Cred că starea mea nu se prea încadrează în materia învățată de ea în timpul studiilor. Poate că a sperat tot timpul că mă voi schimba, pînă a intervenit incidentul de ieri. Dar și-a pierdut cumpătul. Venise la mine în cameră. Acest lucru ni s-a permis după sfîrșitul războiului ; de fapt, se introduseseră și alte facilități. Poate spera că distrugîndu-mi jurnalul va reuși să mă scoată din „letargie". Dar fiindcă nu-i reușise, a început să urle :

„Dacă nici ce ți-am făcut acum nu-ți scoate gărgăunii din cap și nu te-aduce la realitate, atunci nu mai e nici o speranță !"

Și a ieșit din cameră, fără să mă învrednicească măcar cu o privire.

P mi-a rupt însemnările din urmă pînă la data de 2 iulie. De-atunci au trecut mai mult de două luni. N-am să refac jurnalul cu partea lipsă, căci tot nu s-a întîmplat

nimic prea demn de relatat. Numai gîndurile şi unele întrebări proprii, — şi nu ştiu dacă vor interesa pe cine le va citi, în cazul cînd, prin absurd, va ajunge cineva să le citească.

Îmi amintesc totuşi de ceva, deşi asta s-a întîmplat în luna iunie. Supravieţuitorii sînt puţini. Au rămas numai cei în subteran. Nivelurile 3, 4, 5, 6 şi 7, după datele ce ni s-au transmis, adăpostesc cam 622 500 de inşi. Bărbaţi şi femei. Nu ştim însă nimic despre inamic, dar presupunem că azi populaţia globului atinge vreun milion şi jumătate de locuitori. E cam puţin. Trăim totuşi, chiar dacă înghesuiţi ca sardelele.

E extraordinar cît de repede se poate obişnui omul cu un mediu nou. La trei luni după sfîrşitul războiului nuclear s-au modificat raporturile şi s-au reglementat.

Cît de maleabil poate fi un om — sau cît de rigid şi inflexibil.

14 septembrie

P mi-a spus azi dimineaţă că ar vrea să divorţeze pentru a se putea căsători cu X-107. El era deseori de faţă cînd mă vizita în camera mea. Aşa se cunoscuseră.

Eu am fost imediat de acord şi i-am urat noroc. Ochii ei erau scăldaţi în lacrimi. X-107 părea oarecum încurcat, dar l-am asigurat că n-o să-i port pică. Asta l-a liniştit în mod vizibil.

Azi după-amiază a avut loc divorţul : în aceeaşi încăpere în care am fost cununaţi. După cinci minute P era soţia lui X-107. I-am dat anexa cu „c“ a ecusonului meu.

Cred că acest eveniment era inevitabil şi e totodată soluţia optimă. Poate c-ar fi bine ca oameni ca mine, cu firea mea, să nu se căsătorească niciodată.

Azi s-a făcut cunoscut prin sistemul general de difuziune că fosta centrală OD va fi afectată ca încăpere altei

destinații : aceleia de maternitate. Căci ne așteptăm de pe acum la cîteva nașteri, în orice caz nu înainte de luna ianuarie sau februarie a anului viitor. Pînă atunci mai e vreme lungă, așa că eu socotesc pregătirile în acest sens cam premature.

Poate că asta s-a anunțat așa, ca să ne dispună. În comunicat s-a subliniat dealtfel simbolica însemnătate a măsurii luate. Din această încăpere se nimicise lumea — și tot din același loc trebuie să pornească iarăși viața... Eu am completat fără să vreau tirada de la difuzor, în mintea mea, cam așa : „...și să transforme aparatele de declanșare în cărucioare pentru sugari !“

Dar asta îmi venise în cap după transmisie, în cursul zilei.

Mă duc de la o vreme rar în sala comună. Cu cine să mai discut acolo ? Toți care se adună gîndesc altfel și simt altfel decît mine. Poate că ar fi fost totuși ceva să-l văd pe X-117. Dar a murit.

Nu mai am nevoie decît de mine singur. Poate că mai vorbesc în gînd cu pictorul sau cu soția lui, care au preferat să mai vadă soarele și apoi să moară.

În jurul meu sînt oameni, dar mi se pare că nu trăiesc cu ei. Pentru mine sînt vii încă numai morții ; cei ce trăiesc sînt însă deja morți.

15 septembrie

Noutăți alarmante de la nivelul 3 : boala radiației își arată colții.

Primele simptome au apărut ieri, dar nefiind siguri, au socotit să amîne darea în vileag. Azi, însă, maladia s-a răspîndit cu pași atît de repezi, încît nu mai poate fi îndoială. Într-un fel oarecare, radioactivitatea a reușit să atingă și nivelul 3.

Există desigur explicaţii teoretice pentru asta. Cea mai plauzibilă dintre ele pare aceea că apa radioactivizată ar fi pătruns, prin infiltraţii lente, în straturile permeabile. Deşi pămîntul constituie un filtru bun, se pare că n-a fost aşa. Cine s-o ştie ? Nu au existat ocazii să se experimenteze acest lucru în practică.

S-au produs doar atîtea explozii nucleare subterane. Infestarea trebuie să fi fost puternică pînă în straturi foarte adînci. Apa ploilor, deci, nu a fost filtrată, ci şi mai mult radioactivizată. Dacă cauza precisă nu e cunoscută, în schimb fapt este că 18 secţii ale nivelului 3 sînt contaminate de boala atomică. Pot deci fi socotite ca pierdute.

Neliniştea ne-a cuprins şi pe noi. Căci nivelul 3 este şi el o parte a lumii, a celei viitoare, sortită renaşterii şi deci independentă, ca şi noi, de elementele de la suprafaţă. Astfel că pesimiştii spun că dacă boala a pătruns şi în el, înseamnă că ar putea pătrunde şi la celelalte. Optimiştii, dimpotrivă, spun că nu există nici un motiv de îngrijorare, deoarece diferenţa de adîncime decide totul. Cu cît un nivel e mai adînc, cu atît e mai sigur. Apa la nivelul 7 trece prin atîtea straturi felurite în compoziţie, încît nu mai poate avea nici urmă de radioactivitate.

16 septembrie

Optimiştii s-au înşelat.

Am recepţionat emisii din şase secţii de la nivelul 4 şi din două secţii de la nivelul 5. Şi din nou de la încă două secţii de la nivelul 3. Simptomele bolii iradierii sînt clare peste tot.

Li s-a spus să înceapă să-şi purifice apa prin distilare. Căci fierberea nu e suficientă. Eu nu pot să-mi închipui cum vor reuşi să facă asta fără echipamentul tehnic necesar. Dar vor trebui s-o facă oricum : dacă nu vor realiza minunea, vor bea mai departe apă otrăvită.

La nivelurile 6 şi 7 totul e în ordine. Rezervele noastre de apă sînt la mare adîncime.

17 septembrie

Veştile de la nivelurile 3, 4 şi 5 sînt de-a dreptul îngrozitoare. Toţi au simptomele bolii. Ieri mai erau secţii neatinse, azi nu mai este nici una. S-au anunţat primele decese.

Au purificat apa, dar e prea tîrziu, după cît se vede. Trebuia s-o fi făcut mai înainte. Într-o săptămînă sau mai devreme chiar, vom şti dacă măsura ajută la ceva.

Nu e mult de cînd aceste macabre veşti abia dacă m-ar fi interesat, dar azi mi-e milă de oamenii aceştia. Trebuie să fie înspăimîntător să-şi vadă moartea cu ochii şi să nu poată face nimic. Mai există optimişti care îşi distilează apa şi speră în salvarea lor. În fond ce pot face altceva ? Să-şi aştepte inactivi sfîrşitul ?

În caz că la nivelurile 3, 4 şi 5 se stinge orice viaţă, ar rămîne numai instalaţiile militare de la nivelurile 6 şi 7. Adică numai comandamentele OD-D şi OD. Fosta conducere militară de defensivă şi ofensivă. Misiunea noastră de a distruge omenirea e terminată. Acum ne revine alta : să avem grijă să se păstreze restul de viaţă umană existentă încă...

Pot acei oameni ce au nimicit să aducă iar viaţă ? Ce fel de fiinţe pot fi descendenţii acelor bărbaţi şi femei care şi-au stîrpit semenii şi contemporanii ? Căci noi sîntem călăii omenirii, cum spunea X-117. Noi vom constitui „elita" ? E datoria noastră să garantăm perpetuarea rasei umane ?

Dar cum va arăta această rasă ? Copiii noştri nu vor vedea nicicînd soarele. Le vor lipsi multe impresii şi noţiuni care pentru noi erau de la sine înţeles. Dacă oameni care au cunoscut viaţa sub soare au putut recade la condiţia crea-

turii din peşteri, ce perspective rămîn acelora care n-au văzut orizontul, natura şi lumina şi nu ştiu cum miroase o floare ?

X-107 a spus, cînd i-am vorbit de asta, că poate copiii noştri vor fi duşi să vadă flori în serele ce le avem aici. Şi apoi a mormăit :

„Ei, poate că o să fie cum spui, dar..."

18 septembrie

Într-o secţie de la nivelul 5 a izbucnit o revoltă. Conducătorii noştri politici îşi duc acolo traiul laolaltă cu alţii, şi ceilalţi vor, se pare, să se răzbune pe cei ce poartă întreaga vină. Aşa şi spun. Că politicienii sînt vinovaţii.

Răscoala a reuşit. Unul din răsculaţi ţine în acest moment o cuvîntare la microfoanele postului de radiodifuziune. Spune că au preluat puterea în secţie şi că oamenii politici au şi fost executaţi. Prin spînzurătoare. A mai spus că, deşi ei ar fi murit oricum curînd, s-a vrut prin asta să se dea totuşi un exemplu. Criminalii trebuiau să nu sfîrşească de altă moarte decît de cea hărăzită criminalilor...

Călăul a fost un general-pensionar, care pe vremuri fusese arhicunoscutul şi sărbătoritul comandant biruitor al unei şi mai celebre divizii. Va ţine şi o cuvîntare imediat, iar eu voi căuta aici să îi transcriu cuvintele cît mai fidel :

„Prieteni şi cetăţeni de la toate nivelurile unde mai trăiesc oameni ! Mă adresez în special camarazilor de la 6 şi 5. Tocmai i-am spînzurat pe criminalii de război, pe aşazişii membri ai guvernului ţării noastre. Au fost conducătorii noştri, şi, într-adevăr, ne-au condus spre prăpastie.

N-au făcut bine că nu au avut încredere în noi, ofiţerii în vîrstă şi cu experienţă. Mai eram încă — 'putem afirma fără falsă mîndrie — soldaţi viteji. În vremea activităţii mele, am adus de nenumărate ori laurii victoriei trupelor noastre, căci am comandat în bătălii nepieritoare soldaţi

îndrăzneţi şi bine înarmaţi. Am distrus, am ucis, am învins. Am avut morţi şi răniţi, dar cei mai mulţi au supravieţuit şi şi-au împărţit roadele biruinţei lor. Chiar politicienii au profitat de ele.

Ei, însă, au dispreţuit vechile metode şi tehnici militare. Nu le ajungeau tancurile, avioanele şi artileria. Au vrut rachete, roboţi şi creiere electronice.

Acum nota de plată pentru orbirea lor ne revine nouă, tuturor. Camarazi şi prieteni ! Poate măcar gîndul că nu au supravieţuit vă va satisface întrucîtva. Dar nu le-am permis nici să aibă parte de o moarte de glonţ, onorabilă, distinsă şi curată, ca oricărui om de omenie. Nu. Nu i-am împuşcat. Nu au avut pluton de execuţie. I-am spînzurat ca pe ucigaşii şi trădătorii de rînd. Cu o frînghie, după vechea şi buna noastră tradiţie, din moşi-strămoşi, metodă de atîtea ori verificată. Cu mîna mea am făcut-o. Pot adăuga că mi-a făcut plăcere !

Trăiască forţele noastre armate ! Trăiască..."

N-a ajuns mai departe. A început să vomeze.

19 septembrie

Generalul, şeful puciştilor, nu a mai ţinut nici un discurs, căci nu se simte bine. Funcţia lui de şef al regimului a fost preluată de un alt ex-general ; un general pensionat din aviaţie.

Azi dimineaţă a vorbit şi acesta, iar discursul său nu s-a deosebit cu mult de al primului. A vorbit, făcînd o caldă evocare a luptelor aeriene din trecutul nu prea îndepărtat, pe cînd existau numai avioane convenţionale. „Cît timp numai oamenii pilotau aparatele", a spus el, „nu era mare deosebire dacă avioanele aveau o viteză de 300 sau 2 000 de kilometri pe oră. Dar în clipa cînd au apărut rachetele intercontinentale teleghidate, civilizaţia a fost sortită pieirii. Pilotul, ca om, nu mai putea aspira la glorie, n-a mai exis-

tat vitejie sau îndemînare în aer ; nimeni nu mai putea bombarda localități inamice. În locul lor, s-a introdus nemilosul război automatizat, inuman, barbar. Și rezultatul este stîrpirea omenirii și ștergerea de pe fața pămîntului a civilizației !"

Fostul general aviator avea același dar al elocinței ca și predecesorul său, dar a trebuit și el să-și întrerupă cuvîntarea mai înainte de „trăiască". Cineva din studio i-a încheiat oratia.

Mărturisesc că eu, pînă azi, nu m-am gîndit la problema războiului în toate amănuntele și aspectele ei. Am fost instruit pentru ceea ce aveam de făcut și cu toate că, de fapt, războiul era treaba mea, nu acordasem prea mare importanță butoanelor ce trebuiau apăsate.

Soldații sau gradații ce conduceau tancul ori apăsau pe trăgaciul unei arme făceau la fel ? Ce simțeau și ce gîndeau luptătorii care-și priveau dușmanul în ochi și loveau apoi cu paloșele ?

Nu cred că aș fi putut face și eu la fel ca ei. N-aș fi putut, în ruptul capului, să sar cu cuțitul la cineva să-i tai beregata sau să ucid cu mîinile mele un om. Dar am putut să apăs pe butoane — și unde era diferența ?

A fost foarte ușor să ucid și să pustiesc. Și un copil o putea face. Războiul nu mai era legat de om în sine și asta, bănuiesc, a fost cauza distrugerii totale a lumii.

Dar rămîne o întrebare. Dacă e nedrept să ucizi întreaga suflare, de ce ar fi drept să ucizi doar zece milioane de oameni, cum făceau militarii mai înainte ? Sau, hai să zicem, e frumos să lupți cu arcul și săgeata, numai fiindcă e și mai inuman să ucizi cu focoase nucleare ?

Desigur că nu. Ori e moral să ucizi în principiu, deci e moral și să distrugi tot ce-i viu, ori a ucide e imoral și atunci e oprit să ucizi, cu orice armă ar fi.

S-ar putea ca tehnologia avansată a războiului modern să fi creat un nou tip de soldat. Un vînător de capete n-ar fi, desigur, un bun apăsător de butoane, în timp ce un apăsător de butoane n-ar putea fi un bun infanterist. Deci a ucide văd că înseamnă a ucide, oricum ai pune-o în practică. E la mintea oricui că oricine aprobă uciderea unui singur om permite totodată și baia de sînge a milioane de oameni.

Și totuși, invenția rachetelor nucleare a creat o diferență. Poate că nu e decît una de tehnică, dar urmarea nu are nimic de-a face cu tehnica.

Trebuie să existe o diferență între distrugere limitată și nimicire totală...

20 septembrie

Mi se pare că toți cei de la nivelurile 3, 4 și 5 sînt de pe acum ca și pierduți. În unele secții boala fără leac a atins stadiul final, în altele s-au ivit numai simptomele premergătoare. Experții noștri spun că e numai o problemă de timp. Nivelurile civile, așadar, nu mai au multe zile.

O știu precis și ei. Dar nu pot scăpa. Și așteaptă ca adăposturile lor subterane să devină gropi comune.

Totul a mers destul de repede. Cît de demn de atenție e că apa a devenit nocivă cam în același timp la niveluri situate la adîncimi diverse ! În trei zile boala s-a declarat la toate trei nivelurile.

Nu e simplu să-ți explici. Posibil să fi fost structurile geologice asemănătoare sau subsolul cu straturi de natură prea afînată și penetrabilă. Nu au putut fi implantate toate nivelurile în rocă sau teren tare sută la sută. Experții spun că dacă ar fi fost mai multă vreme la dispoziție, s-ar fi construit totuși acolo unde excavația era mai grea ; dar tocmai termenele scurte au obligat proiectanții la alegerea ampla-

samentului. Iar dacă apa ploilor se infiltrează pînă la rezervoarele din subteran infestîndu-le, sau dacă ele însele au fost atinse de operaţiunile militare, — nu se va şti. Fapt e că civilii noştri s-au dus pe copcă.

Nivelurile 6 şi 7 sînt însă sigure, ne spun specialiştii de aici. Sînt jos de tot, deci filtrarea naturală a apei e asigurată. Rezervele de apă sînt permanent sub control automat. Dacă asta ar fi fost şi sus, s-ar fi putut lua măsuri de prevedere. În orice caz, eu socot că purificarea apei fără aparatura specială de rigoare e ceva irealizabil. Oamenii ar fi murit de sete. Azi chiar ne-a sosit ştirea că la nivelul 4 nimeni nu mai aşteaptă să se distribuie raţiile parcimonioase. Lumea consumă, istovită de sete, apa mortală.

Cred că au renunţat să mai facă ceva. E şi prea tîrziu. Specialiştii lor sînt poate morţi, iar precara lor instalaţie nu mai are de cine să fie deservită.

21 septembrie

Nivelurile civile transmit din ce în ce mai rar. Nouă ni se pare că le este indiferent dacă ne informează sau nu. Ori s-au împuţinat oamenii de la postul de radio. Oricare ar fi motivul, relatările lor sînt scurte şi rare.

E de mirare cît de tăcuţi îi face pe oameni moartea radioactivă, mai înainte chiar ca să fie morţi de-a binelea. Sau totdeauna moartea vine în tăcere ?

Unde e diferenţa ? Mor toţi şi ştiu toţi că mor. Cîţiva ieri, cîţiva azi, alţii mîine. Şi dacă unii vor muri abia peste o săptămînă, tot nu înseamnă altceva. E numai o durere nesfîrşită şi atroce.

Lumea s-a micşorat iar. De partea noastră trăiau 622 000 de oameni. În curînd vor fi numai 2 500.

Moartea aleargă repede. Într-o secundă, ea poate secera milioane. O apăsare pe buton poate stinge sute de milioane de vieţi.

Îmi dau seama că măcar de data asta exagerez, căci în aceste grote perfecţionate moartea păşeşte încet. Dar vine cu siguranţă.

22 septembrie

Azi am restabilit legătura prin radio cu inamicul. A propus încheierea păcii. A mai comunicat că nici la ei nu mai supravieţuiesc civilii, iar fostul guvern şi conducătorii politici nu mai există. Cred că şi ai lor au dispărut în acelaşi mod ca şi la noi. Aşa că nici la adversar populaţia nu mai există, rămînînd din întreaga lume numai instalaţiile militare la adîncime — cu ceva peste o mie de oameni. Echipaţi ca şi noi pentru o viaţă de sute de ani sub pămînt.

Ca motiv pentru lichidarea stării de beligeranţă, au spus că nu a mai rămas nimic ce să constituie prilej de duşmănie : nici teritorii litigioase, nici baze strategice, nici industrie, nici comerţ — nimic. Apoi, crainicul inamic a adăugat :

„În plus, raporturile de prietenie dintre supravieţuitori ne pot face existenţa — cine ştie — mai suportabilă".

Înţelegem că le merge şi lor tot aşa ca şi nouă. Şi naţiunea lor a dispărut ca şi a noastră, în cavourile uriaşe zise adăposturi. Nivelurile lor militare sînt amenajate, pare-se, ca şi ale noastre, deşi numărul de supravieţuitori e mai mic.

Acum iată că încheiem un tratat de pace „ca să ne suportăm destinele mai uşor". Despre un atît de straniu motiv de pace între adversari nu am mai auzit niciodată de cînd sînt...

Radiotelegrafiştii noştri încearcă să stabilească legătura cu nivelul 5 ca să le cerem instrucţiuni. Cine de aici ar putea decide dacă starea de război trebuie să înceteze sau să se încheie pace ? Un robot ne-a dat comanda să distrugem omenirea, dar numai conducerea politică ne poate spune dacă avem voie să facem pace sau nu. Dacă nu cea

dinainte, măcar cea de acum, care a spînzurat-o pe cea veche.

Problemele interne ni le putem rezolva noi înşine, aici, la nivelul 7, dar nu putem lua decizii politice. Sîntem militari.

De aceea încercăm mereu să facem apeluri către nivelul 5, căci s-ar putea ca să fi captat şi ei mesajul inamicului, cu toate că mesajul radio de la duşman se adresa „camarazilor noştri mînuitori de butoane din cealaltă parte a lumii" — textual. Adică nouă, militarilor, şi nu lor. De aceea am şi luat iniţiativa, şi dacă nivelul 5 nu mai răspunde, va trebui să hotărîm noi.

23 septembrie

Nivelul 5 nu răspunde. Ori nu mai pot emite, ori nu mai are cine să ne recepţioneze mesajele. Deci va trebui să decidă cineva de la nivelul 6 sau 7. Dar cine oare ?

Iată că la difuzor se spune că trei administratori ai nivelului nostru vor să organizeze un plebiscit. Majoritatea va hotărî dacă primim sau nu propunerea duşmanului. De data asta este o soluţie foarte democratică a unei probleme insolubile.

Alegătorii nu au decît să apese pe butonul roşu, să îşi spună numele şi să opteze pentru pace sau nu. Acelaşi sistem va fi şi la nivelul 6. Voturile lor vor fi comasate cu ale noastre.

Eu unul sînt pentru pace şi am să votez astfel de îndată ce voi termina această însemnare. Cred că majoritatea oamenilor gîndesc ca şi mine, cel puţin aici, la 7. Ce-o să fie la 6 nu ştie nimeni. Poate că sînt alte caractere, pot reacţiona altfel ; e greu de spus dacă vor pacea. Trebuie să aşteptăm rezultatele înregistrate la ei.

24 septembrie

Nivelul 6 nu ne răspunde.

Aseară şi azi dimineaţă am tot încercat să obţinem rezultatele votării, dar nu am primit nici măcar confirmarea cererii noastre.

Este de mirare, pentru că din punct de vedere geologic nivelul 6 ne este vecin. De aceea am decis verificarea atentă a instalaţiei noastre de emisie-recepţie. Controlul ei e pozitiv. Probabil că instalaţia lor e defectă.

Între timp l-am informat pe inamic că va primi în scurtă vreme decizia părţii noastre, stabilită prin sondajul opiniei publice.

25 septembrie

Nu ştim ce se întîmplă la nivelul 6. Tăcere desăvîrşită. Ca de mormînt.

Trebuie să se fi întîmplat ceva serios. Nu poate fi vorba de staţie. Fiind specialişti de înaltă calificare în electronică, selecţionaţi riguros, cei de la nivelul defensiv nu puteau avea greutăţi cu echipamentul. Un aparat defect nu-i putea reduce la tăcere. Ce e deci ?

Tot mai insistent circulă zvonul că şi nivelul 6 a încetat să mai existe. Dacă e aşa, cum de s-a putut ca aceasta să se fi întîmplat atît de repede, încît să nu mai aibă timp nici să ne spună ?

Şi din ce motiv ? S-ar putea să le fi explodat reactorul atomic. Dar e posibil aşa ceva ? Sau, cine ştie, plantele creatoare de aer sînt distruse şi s-au sufocat ? Sau, poate...

Nu vom putea şti niciodată ce s-a întîmplat într-adevăr ? Nimeni nu a trăit atîta vreme sub pămînt, încît să poată cunoaşte perfect toate posibilităţile de accidente. Trebuie acceptate toate ipotezele pur şi simplu. E ca şi în cazul avioanelor : prăbuşirea lor şi catastrofele aeriene nu

pot fi complet evitate. Tot aşa şi pe căile ferate. Trenurile există demult, dar ciocnirile sau deraierile n-au dispărut.

Cu atît mai mult pot surveni defecţiuni în adăposturile subterane ultraperfecţionate, în privinţa cărora există foarte puţină experienţă la îndemînă. Să ne gîndim, de pildă, la flotele de submarine atomice şi la repetatele „dispariţii" datorită defecţiunilor ; sîntem în aceeaşi situaţie.

Nu văd de ce ne-am simţi în atîta siguranţă. Numai pentru că este periculos la suprafaţă ?

26 septembrie

Ne-am resemnat. Nu mai aşteptăm să ne răspundă ceva nivelul 6. Presupunerea generală e că sînt toţi morţi acolo, dar pînă şi cei mai vajnici alarmişti se feresc să tragă concluzii pripite. Totuşi uneori se pot citi gîndurile pe feţele lor. Absenţa definitivă a nivelului 6 ne afectează pe toţi cei de aici, mai mult decît toate evenimentele de pînă acum luate laolaltă. Căci dacă e posibil ca un nivel amplasat atît de profund şi fără legătură cu suprafaţa, prevăzut cu tehnica cea mai bună, să dispară astfel, deodată, atunci ne putem aştepta şi la alte nenorociri.

Sentimentul de încredere şi de siguranţă dispare vizibil. Ceea ce a survenit la cei de la 6 poate surveni şi aici. Unii nu-şi pot ascunde nervozitatea. Pînă şi X-107c are din cînd în cînd o tresărire involuntară a colţului gurii.

Pînă azi toţi gîndeau aşa : aici sîntem la adăpost. Adîncimea e mare. Soarta ne-a favorizat şi ne-a ales pe noi, aceştia, pentru a păstra viaţa pe pămînt.

Azi gîndesc mulţi aşa : vom scăpa de moarte ? Sau vom muri şi noi ceva mai tîrziu şi mai încet ? Cînd vom muri ? Cum vom muri ? Se vor usca plantele şi nu vor mai produce hidrogen ? Vom şti ceasul morţii noastre sau va trebui să murim, deodată, fără veste ?

27 septembrie

Am încheiat prin radio pace cu inamicul. S-a votat aproape în unanimitate. De ce să n-o fi făcut ? Aveam nevoie încă de conştiinţa existenţei altora, aveam nevoie de societate umană, înainte de a-i urma pe ceilalţi ai noştri, adică de a porni pe calea celorlalte niveluri spre pacea veşnică.

Cele de mai sus le-am notat azi dimineaţă. Mă tot gîndesc de atunci ce fel de pace stranie am încheiat noi. Nu e asta pacea morţii, adică pacea veşnică ? Nu avem o pace fiindcă lumea s-ar fi împăcat şi s-ar fi unit, ci pentru că taberele duşmane au fost despărţite de un zid al morţii. Fiindcă acest zid nu-l poate trece nimeni.

Atît noi cît şi inamicul am vrut să dominăm lumea. Fiecare dintre noi a vrut să stăpînească şi să conducă omenirea toată. S-o salveze. Rezultatul nobilei strădanii e lamentabil. Au mai rămas numai cîteva sute de inşi în ea.

Niciodată în istoria lumii n-a existat o situaţie mai grotescă. Două mari naţiuni, două mari puteri mondiale s-au stîrpit reciproc, pînă la o mînă de oameni pitulată în văgăuni. Şi fiecare din ele tremură ca ceasul care vine să nu fie ultimul ei ceas.

28 septembrie

Cu ajutorul undelor sonore mai avem puţină diversitate. Prin radio, schimbăm cu fostul adversar, ca la un joc de ping-pong, vechile lozinci, care mai înainte reprezentau idealurile noastre şi justificaseră războiul. Chintesenţa distracţiei rezidă în faptul că azi ne amuzăm copios pe seama acestor sloganuri, luate în serios odată. Cu cît sînt mai umflate vorbele şi mai bine adaptate, cu atît rîsul e mai general. Şi ex-adversarul nostru se distrează cu jocurile acestea cu cuvinte. Centrala noastră de difuziune ne roagă

să contribuim la emisiuni și să găsim și alte idei pe aceeași temă. Și eu voi participa, căci am născocit una. Iat-o : „În sfîrșit lumea toată e unită !“

29 septembrie

Azi dimineață s-a transmis și lozinca mea. Răspunsul la ea, dat de foștii inamici, întîrziase și nu știm dacă și cît umor are. El a fost : „Da, dar trăiește în caverne diferite“.

Am fost din nou solicitat să mai dau un răspuns, și după o oarecare reflecție, am găsit : „În schimb vom muri toți la fel, de aceeași moarte“.

De data asta, contra-răspunsul nu a întîrziat. E suculent : „Să trăim izolați, să murim uniți !“

30 septembrie

Am scris azi o istorioară. Poate că-mi va fi acceptată la radio. Iată cum sună ea :

Au fost odată doi prieteni care se numeau *A* și *B*. Se cunoșteau de mult și petreceau mult timp împreună. Chiar atunci cînd *A* și *B* și-au găsit fiecare prietene, au rămas amici și se plimbau împreună. De la o vreme însă nu mai arătau la fel amîndoi. Din contra. *A* purta părul lung și lins, *B* se tundea mai scurt și avea păr buclat. Prietenele lor, însă, îi iubeau așa cum erau.

Fiecăruia îi plăcea felul cum purta părul și nu prea agrea frizura celuilalt, dar își păstrau părerile pentru ei. Totuși, într-o zi, *A* îi spuse foarte prietenește lui *B* :

„Dragul meu, nu ar fi mai bine dacă ți-ai aranja părul ca mine ?“ Dar *B* i-a răspuns :

„Păi tocmai aveam de gînd — chiar dacă nu veneai tu cu propunerea — să te rog eu întîi să te tunzi ca și mine, căci ți-ar sta foarte bine“.

Şi au discutat îndelung despre păr şi modă, despre toate aspectele, avantajele şi dezavantajele fiecărei tunsori. Nici unul, însă, nu s-a lăsat convins de către celălalt. La sfîrşit, fiecare a susţinut cu tărie că tunsoarea lui e singura normală.

Cînd s-a întors acasă, *A* şi-a pregătit cea mai mare şi mai bună foarfecă pe care ar fi putut s-o aibă, iar *B* a făcut la fel, ascuţind-o bine pe a lui. Amîndoi aşteptau o ocazie bună.

La prima întîlnire, cei doi prieteni s-au azvîrlit unul împotriva celuilalt cu foarfecele în mîini. Fără să ţină seama de ţipetele înspăimîntate ale ambelor fete, au început să taie cu frenezie, pînă în clipa cînd, miraţi la culme, şi-au văzut craniile chele ca becurile. Speriaţi, fiecare şi-a dus mîna la creştet.

Cele două prietene însă au spus într-un glas :

„Nu voi putea iubi niciodată un flăcău care nu mai are păr pe cap !“

Şi spunînd asta, au rupt-o la fugă.

1 octombrie

Istorioara mea s-a difuzat astăzi. A plăcut tuturor. Chiar postul de radio al fostului nostru inamic a dat un fel de răspuns hîtru şi isteţ, sub forma unui foarte scurt comentariu sau sfat : „Prietene tuns cu maşina pînă la piele, acum trebuie să-ţi cumperi o perucă !“

Amuzat, i-am rugat pe ai noştri să transmită : „Aici, sub pămînt, nu avem peruchieri. Va trebui să rămînem cu ţeasta cheală !“

Nu se poate înlocui tot ce am pierdut. O chelie rămîne chelie — chiar sub perucă. O lume distrusă e distrusă şi aşa rămîne.

2 octombrie

Staţia de radio a foştilor inamici tace. Emisiunile lor au încetat brusc. Noi sperăm totuşi într-o defecţiune tehnică : de aceea aşteptăm deocamdată, fără să facem alte pronosticuri.

Pînă una-alta, văd că X-107c şi P se înţeleg bine. Pe ea o văd rar, căci nu prea vine în sala comună. Şi mai rar vine în camera mea şi a lui X-107c. În fine, pe cît îmi dau seama, şi el este mulţumit.

Dar nu se mai preocupă de mine. Nu mai are atîta timp ca înainte. Din lipsă de altceva, ascult muzică cu toptanul, deşi cunosc benzile, aş zice, pe dinafară. Azi însă, acest lucru nu mă mai deranjează mult.

3 octombrie

Nu mai captăm nici o emisiune de la duşmanul cu care am încheiat pace. Trebuie c-au murit toţi pe neaşteptate. aşa cum s-a întîmplat cu ai noştri de la nivelul 6. Dar cum şi de ce ? Nici de data asta nu ştim şi n-o vom şti. Cum nu ştim dacă nu o să pierim şi noi în acelaşi fel. Dacă se va întîmpla, tot nu vom avea prea mult timp să ne gîndim la asta.

Sîntem toţi foarte abătuţi. În jurul meu văd aceleaşi feţe cenuşii, îngîndurate, care se aseamănă cu acelea pe care le-am văzut cînd am aflat că fusesem ostracizaţi aici.

Toţi se simt însinguraţi. Nu atît din cauza claustrării, cît a conştiinţei că am rămas singurii în lume. Nu îl mai avem nici pe ex-inamicul cu care mai comunicam.

Dar tuturor aici le este şi frică. Le este frică de radiaţiile Gama şi de neutroni. De particulele Alfa şi Beta. Le e frică să respire, să mănînce sau să bea. Tuturora le e frică de necunoscut. Faptul că nimeni nu ştie cînd şi cum va veni posibilul sfîrşit îi face nervoşi. Este apăsarea incertitu-

reparat fără a ţine seama de iradiere. Fără el, rămîneam în beznă şi apoi ne-am fi sufocat. Căci fără lumină plantele din sere nu ne-ar mai fi dat aer. Tehnicienii şi-au riscat viaţa şi au fost aproape de reuşită, de o victorie completă. Dar nu a fost să fie. Au avut numai o victorie parţială. Reactorul va produce energie şi de acum încolo, însă în acelaşi timp furnizează şi radiaţia nocivă. Răspîndeşte, adică, simultan energia necesară menţinerii vieţii şi moartea.

Cum şi de ce, nu ştiu. Şi nici nu mă interesează cine ştie cît. Motivări tehnice au existat mereu şi vor exista mereu. Mie mi-ajunge. Se pare că tuturora.

9 octombrie

Moartea îşi iuţeşte paşii. Cantitatea de radiaţii răspîndită trebuie să fie mare. Oamenii pier ca muştele. Ieri s-a mai încercat să se îndepărteze cadavrele, dar azi nu se mai sinchiseşte nimeni de asta. Semenii noştri rămîn să zacă acolo unde i-a ajuns somnul de veci. S-ar putea ca personalul medical să se fi împuţinat, sau nimeni nu mai are putere să-l care pe celălalt. Cei mai mulţi rămîn în camerele lor.

Azi cînd am fost în sala de mese stăteau „cumineţi" pe bănci : nu mai apucaseră să mănînce. Nu am mai putut înghiţi aproape nimic văzînd că trei sferturi din farfurii rămăseseră pline.

Cu toate că eu mă mai simt relativ bine, nu mai poate dura mult. Moartea e în mine de pe acum.

X-107c tocmai s-a întors în cameră. E palid. S-a lăsat pe pat. Mi-a spus că acum vreo jumătate de oră a murit P. Stătuse cu ea pînă la urmă şi vorbiseră şi despre mine. „A fost o soţie bună", sfîrşi X-107c.

10 octombrie

Nivelul 7 va înceta curînd să mai existe. Am fost iar în sală de mese. Arăta ca un cîmp de bătălie, dar nu existau răniți.

La difuzor nu se mai aude nimic. Cred că cei ce lucrau la stație sînt toți morți.

Cu cîteva minute înainte s-a sfîrșit cu X-107c. Acum îl văd lungit în pat și acolo o să rămînă. Nu va veni nimeni să-l ia. Iar eu mă simt prea slăbit ca să-l scot pe coridor. În timpul delirului a vorbit puțin de tot. Dar azi după-amiază m-a strigat și mi-a arătat spre vestonul lui. I l-am adus. A scos un bilet din buzunarul de la piept și mi-a șoptit : „...în jurnalul tău..."

E o poezie, fără rimă sau ritm. O voi scrie, îndeplinindu-i dorința, deși nu știu la ce bun. Tot n-o va citi nimeni. Iată cum sună :

Pe cînd eram încă un copil, priveam cum surioara mea făcea un
castel din cărți de joc.
Stăteau una peste alta, bine echilibrate.
Liniște ! Nu atingeți masa !
Și iată casa : ce înaltă și minunată e!
Dar eu eram un copil rău. Am început să suflu tare înspre ea.
Vroiam să i-o răstorn și să o văd cum cade.
Doream să distrug ceea ce clădise ea, bucuroasă.
Numai o suflare — și totul s-a prăbușit.
Gata.
Cînd am crescut mare, am aflat că nu se făceau din carton casele
oamenilor.
Cărămizi, lemn, beton și oțel.
Puteam să suflu cît aș fi vrut.
Dar nici într-o mie de ani nu li s-ar fi întîmplat nimic.
Acest „suflu" însă putea. Progresul a avut grijă.
Un fulger...

Şi cărămizile toate, lemnul, betonul şi oţelul au zburat.
Suflul bombei a împrăştiat totul.
Hai să ne jucăm iar cu cărţile, ca să prăbuşim lumea.
În acest joc de cărţi, atomii sînt atu-urile sau aşii.
Astfel e uşor de tot.
Trebuie apăsat doar pe-un buton, uşurel de tot.
Şi a pierit totul : casele, fabricile,
Bisericile, şcolile şi statuile oamenilor.
La fel ca şi castelele făcute din cărţile de joc.

Nu mi-aş fi putut închipui niciodată că X-107c ar putea scrie aşa ceva. Ce voise să spună cu asta ? Voise să explice de ce apăsase pe butoane ? Dorise să se acuze singur ? Simţea oare' remuşcări ? M-a mirat. Nu dovedise niciodată aşa ceva.

Cine ştie ? Aş adăuga : pe cine interesează asta ?

Da. Mă interesează pe mine. A fost un amic şi un camarad bun.

11 octombrie

Am slăbit mult şi sînt fără puteri. Oare-aş mai putea mînca ceva, fie şi în silă, aş... ? Am ajuns, cu greu, în sala de mese. Cadavrele şi mirosul lor m-au făcut să renunţ. M-am aşezat şi am aşteptat, crezînd că va veni cineva, să pot şi eu măcar vorbi cu un om. Dar nu s-a ivit nimeni...

Azi n-am mai văzut nici un om în viaţă. Poate că e bine aşa. Că sînt ultimul aici. O să fiu şi ultimul care moare. Singurul care moare singur.

Este de-a dreptul caraghios că tocmai centrala OD piere distrusă de o putere atomică destinată unor scopuri paşnice. Reactorul pus în slujba vieţii. Nu găsesc acest lucru cavaleresc. Dreptatea ar pretinde aceeaşi măsură : „Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte !“ Sau, mai precis : „Bombă

pentru bombă !“ Dar pe noi ne-a ucis o mașinărie pașnică și nevinovată.

Dumnezeu a vrut să facă o glumă cu noi. Parcă ar spune : „Ați vrut să ucideți prin atomul destinat războiului. Și veți muri prin atomul destinat păcii !“

Dar s-ar putea, însă, ca el să fie și un Dumnezeu care judecă curat și creștinește, iar iubirea de aproapele său îl face să spună : „Voi ați ucis cu rachete atomice, iar eu vă voi ajuta să treceți pe lumea cealaltă cu un reactor atomic construit pentru pace“.

Despre ce vorbesc ? Dumnezeu ? Reactoare ? Simt că îngheț și totodată mi-e cald. Cred că e mai bine să mă culc. Pînă la pat tot mai pot s-ajung. Pe patul de jos zace și X-107c.

12 octombrie

Simt că voi muri. Mă bucur că mi-am luat cu mine jurnalul acesta în pat. Mai am putere să mai notez cîte ceva. Puterile m-au părăsit. În afară de dureri nu mai simt nimic. Trebuie să mă odihnesc.

Mor, și lumea moare cu mine. Sînt ultimul om, pare-se, din specia ce se numea, homo sapiens“. Da, într-adevăr... Sapiens !...

E liniște aici. Măcar de-aș avea cu cine schimba o vorbă-două. Niciodată n-a murit un soldat pe vreun cîmp de luptă atît de singur ca mine. Putea măcar muri și gîndi la camarazi, la familie, la oamenii pentru care murea sau pentru care credea că a trebuit să moară. Eu nu mor pentru nimeni, căci toți sînt morți. Nimeni nu mai trăiește în țara mea. Nici în cea dușmană. Nici la suprafață, nici la nivelul 7...

Se spune că fiecare moare singur. Este vreo deosebire să mori singur sau cu familia adunată în jurul tău ?. Aş vrea să am o familie.

Aş da acum orice, numai să nu fiu singur. Nu văd decît un chip înaintea mea : e acela al ceasului de pe perete.

Da. Pot încă să ascult muzică de la difuzor. Dacă aş întinde bine braţul, aş putea atinge clapa de pornire. Am reuşit !

Răsună acorduri din simfonia „Eroica" de Beethoven. E minunată muzica. Îmi place şi acum. E încă omenească, sau e de-a dreptul dumnezeiască ? Dacă reactorul funcţionează, ea va răsuna încă ani şi ani. Banda e fără fine. Peste două săptămîni, cînd nu voi mai fi, simfonia asta se va auzi din nou. Peste douăzeci şi patru de zile iar. Peste treizeci şi şase tot aşa. Peste... Iar soarele, sus, va călători mai departe, veşnic, de la răsărit la apus şi nimeni nu va mai fi ca să-l vadă.

Mor, şi omenirea moare şi ea. Eu însumi sînt această omenire muribundă. Dar muzica să rămînă. Nu ştiu de ce. dar vreau ca muzica să rămînă. Ceva să rămînă !

Mi-a fost iar rău şi iar am vomat. Slăbiciunea mi s-a accentuat. Abia mai pot ţine stiloul.

Aş vrea să rămîn conştient. Aşa, ca în coşmarul acela. Vreau. În numele voinţei mele, în numele voinţei omenirii Sînt ultima fiinţă cu viaţă de pe pămînt. Muzica va trăi veşnic ? Pînă o mai pot auzi, eu voi asculta-o. Nu mai am puteri.

Cred că am dormit. Acele ceasului s-au mişcat prea repede pe cadran. Acum e ora 16,00. Muzica totuşi continuă. Ea nu se va stinge, cred, în veci.

Gîndul acesta nu-mi place. Eu mor. De ce să rămînă ceva în urma mea ? De ce tocmai muzica ? Cine s-o asculte ? Am s-o opresc.

Sînt prea slăbit ca s-o pot face. Nu mai ajung la buton. Ce ironie ! Şi mă gîndesc aşa : N-are decît să se tot desfăşoare banda.

Îmi dau seama că o să isprăvesc cu scrisul. Dar aş mai vrea ! E singura mea legătură cu — cu ce oare ?

Lumina soarelui ! O mai fi soare ?

Nu mai disting cît arată ceasul. Dar nu s-a făcut încă întuneric de tot...

Acum ! Acum se întunecă totul.

Nu mai văd nimic.

Prieteni... oameni... mamă... soare. eu... eu...

Redactor: HORTENSIA PIETREANU-POPESCU
Tehnoredactor: MARIANA RĂDULESCU

Format 32/70×108. Coli editură 8,67. Coli tipar 6.
Bun de tipar 15 septembrie 1980. Apărut — septembrie 1980

Comanda nr. 9287/360
Combinatul poligrafic „Casa Scînteii",
Piața Scînteii nr. 1, București,
Republica Socialistă România